

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็นดังนี้

- ก. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม
- ข. การเปรียบเทียบปริมาณการรับนิสิตตามแผนการรับนิสิตของภาควิชา
- ค. ประสิทธิภาพของหลักสูตรในด้าน
  1. ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน
  2. ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร
    - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต
    - 2.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย
    - 2.3 ระยะเวลาในการศึกษา
  3. การติดตามผลมหามหบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร
    - 3.1 การติดตามผลการนำความรู้ ไปใช้ในการปฏิบัติงานของมหามหบัณฑิต
    - 3.2 ลักษณะงานของมหามหบัณฑิต
    - 3.3 ผลงานวิชาการ
    - 3.4 ผลตอบแทนการศึกษา
- ง. ความคิดเห็นของนิสิตต่อหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรและ การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตในหลักสูตร

- ก. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพส่วนตัว สถานภาพการทำงาน ลักษณะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ สถานภาพการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา การนำเสนอหัวข้อ วิทยานิพนธ์ เข้ารับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชาวิจัยการศึกษา และความสนใจความเคลื่อนไหว ในการวิจัยของนิสิตที่เรียน ในหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษา จำนวน 198 คน ที่ ศึกษาในครั้งนี้

1. สถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 198 คน จำแนกตามสาขาวิชา เป็นนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา จำนวน 65 คน นิสิตหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษา จำนวน 50 คน และนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวน 67 คน เมื่อวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุขณะที่เริ่มเข้าศึกษา และสถานภาพของการเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทพบได้ดังนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย กล่าวคือ เป็น นิสิตเพศหญิง ร้อยละ 64:6 ของจำนวนทั้งหมด เมื่อพิจารณาแต่ละสาขาวิชา คือ สาขาวิชา วิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และ สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาเป็นนิสิตหญิง ร้อยละ 69.9 , 66.0 และ 58.7 ของจำนวนผู้ตอบ แต่ละสาขาวิชาตามลำดับ

อายุขณะที่เริ่มเข้าศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่(ร้อยละ 59.1) เป็นผู้ที่อายุขณะเริ่มเข้าศึกษาระหว่าง 25-29 ปี รองลงมาคือร้อยละ 18.7 เป็นผู้ที่มีอายุขณะเริ่มศึกษาระหว่าง 30-34 ปี ผู้ที่อายุน้อยกว่า 25 ปี มีเป็นจำนวนร้อยละ 15.7 และผู้ที่มีอายุระหว่าง 35-39 ปี มีอยู่ร้อยละ 6.6 เมื่อพิจารณาอายุขณะเริ่มเข้าศึกษาของผู้ตอบ จำแนกตามสาขาวิชา ปรากฏว่า ผู้ตอบสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชา วัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 49.3, 54.0 และ 72.0 ตามลำดับ เป็นผู้ที่มีอายุขณะที่เริ่มเข้าศึกษาระหว่าง 25-29 ปี

สถานภาพปัจจุบันของการศึกษาระดับปริญญาโทพบของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นนิสิตปัจจุบันที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรปริญญาโทภาควิชาวิจัยการศึกษาในปีการศึกษา 2530 จำนวนร้อยละ 66.2 และเป็นเมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรจำนวนร้อยละ 33.8 เมื่อพิจารณาในแต่ละสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา แต่ละสาขาวิชาเป็นนิสิตที่ลงทะเบียนศึกษาในปี การศึกษา 2530 ร้อยละ 67.1 , 68.0 และ 64.0 ตามลำดับ

รายละเอียดของสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามเพศ อายุขณะเริ่มเข้าศึกษา และสถานภาพปัจจุบันของการศึกษาปริญญาโทบัณฑิต

สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพของนิสิต	n = 73		n = 50		n = 75		n = 198	
เพศ								
ชาย	22	30.1	17	34.0	31	41.3	70	35.4
หญิง	51	69.9	33	66.0	44	58.7	128	64.6
อายุขณะเริ่มเข้าศึกษา								
น้อยกว่า 25 ปี	16	21.9	9	18.0	6	8.0	31	15.7
25-29 ปี	36	49.3	27	54.0	54	72.0	117	59.1
30-34 ปี	14	19.2	11	22.0	12	16.0	37	18.7
35-39 ปี	7	9.6	3	6.0	3	4.0	13	6.6
สถานภาพปัจจุบันของการศึกษา								
นิสิตปริญญาโทบัณฑิต	49	67.1	34	68.0	48	64.0	131	66.2
มหาบัณฑิต	24	32.9	16	32.0	27	36.0	67	33.8

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. สถานภาพการทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 89.4 เป็นผู้ที่มิประสบการณืมาก่อน ในจำนวนนี้ร้อยละ 74.4 เป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ลาหมาศึกษาต่อ ในขณะที่มิประสบการณืกร้อยละ 7.6 และ 7.1 ที่ต้องเรียนไปพร้อมกับการทำงานและลาออกจากงานหมาศึกษาต่อ ตามลำดับ มีผู้ตอบ ร้อยละ 10.6 ที่ไม่เคยมีประสบการณืการทำงานมาก่อน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสาขาวิชาวิจัยการศึษา สาขาวิชาสถิติการศึษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณืการทำงานมาก่อน และได้รับอนุมัติให้ลาหมาศึกษาต่อจำนวนร้อยละ 63.0 ,80.0 และ 82.7 ตามลำดับ และมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 16.4 ,16.0 และ 1.3 ของแต่ละสาขาวิชา ตามลำดับ เป็นผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณืการทำงานมาก่อน เข้าศึษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึษา รายละเอียดแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามประสบการณืการทำงาน และลักษณะของการหมาศึษาในหลักสูตร

สาขาศึษา	วิจัยการศึษา		สถิติการศึษา		วัดและประเมินผล การศึษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณืการทำงาน	n = 73		n = 50		n = 75		n = 198	
และลักษณะการหมาศึษา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยังไม่ได้ทำงาน	12	16.4	8	16.0	1	1.3	21	10.6
ทำงานแล้วและได้ลาออก จากงานเพื่อศึษาต่อ	7	9.6	1	2.0	6	8.0	14	7.1
ทำงานแล้วและได้รับอนุมัติ ให้ลาศึษาต่อ	46	63.0	40	80.0	62	82.7	148	74.7
ทำงานแล้วและต้องเรียน ไปพร้อมกับทำงาน	8	11.0	1	2.0	6	8.0	65	7.6

เมื่อพิจารณางานที่ทำของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาชีพการศึกษารวม 177 คน พบว่า

2.1 ประเภทของหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 91.5 ทำงานในหน่วยงานของราชการ รองลงมา คือ ร้อยละ 6.8 เป็นผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของเอกชน ร้อยละ 1.1 และ 0.6 ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชา ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสาขาวิชาวิชาชีพการศึกษ สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนร้อยละ 83.6 , 97.6 และ 94.6 ตามลำดับ เป็นผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของราชการ

2.2 สังกัด เมื่อพิจารณาสังกัดของหน่วยงานที่ทำอยู่ พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 88.1 ทำงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมสามัญศึกษา มากที่สุด คือ ร้อยละ 69.2) รองลงมา คือ ร้อยละ 7.3 และ 4.5 ทำงานในสังกัดหน่วยงานเอกชน และทบวงมหาวิทยาลัย ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบในสาขาวิชาวิชาชีพการศึกษ สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนมาก (ร้อยละ 78.7, 95.2 และ 91.9 ตามลำดับ) มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 85.3 เป็นผู้ที่ทำงานในตำแหน่ง ครู-อาจารย์ (โดยทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียวมากที่สุด ร้อยละ 86.1 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอนร่วมกับงานอื่น เช่น งานวัดผล งานวิจัย วางแผน งานบริหาร และอื่น ๆ) รองลงมา คือ ร้อยละ 11.3 เป็นผู้ที่ทำงานในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่-นักวิชาการ (ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ที่ทำหน้าที่เฉพาะงานวิจัย วางแผน ประเมินผล ร้อยละ 45.0) และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.1 ทำงานเป็นศึกษานิเทศก์ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบในสาขาวิชาวิชาชีพการศึกษ สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนมาก (ร้อยละ 73.8 , 95.2 และ 89.2 ตามลำดับ) เป็นผู้ที่ทำงานในตำแหน่ง ครู-อาจารย์ โดยทำหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียวยังคงมีจำนวนมากที่สุด

2.4 สถานที่ทำงาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงานเป็นผู้ที่ทำงานในต่างจังหวัดมีจำนวนมากกว่าผู้ทำงานในกรุงเทพมหานคร เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชา ปรากฏว่า ผู้ตอบในสาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีผู้ทำงานในต่างจังหวัดมากกว่าในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีผู้ทำงานในต่างจังหวัดถึงร้อยละ 70.3 มีเฉพาะกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิชาชีพการศึกษเท่านั้นที่มีผู้ทำงานในกรุงเทพมหานครมากกว่าในต่างจังหวัด

รายละเอียดของหัวข้อที่ 2 ลักษณะงานที่ผลิตทำ แสดงตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะที่มีประสบการณ์การทำงานแต่ละสาขาวิชา
จำแนกตามลักษณะงานที่ทำ

สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	n = 61		n = 42		n = 74		n = 177	
ลักษณะงานที่ทำ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน								
ราชการ	51	83.6	41	97.6	70	94.6	162	91.5
รัฐวิสาหกิจ	2	3.3	-	-	-	-	2	1.1
เอกชน	7	11.5	1	2.4	4	5.4	12	6.8
ธุรกิจส่วนตัว	1	1.6	-	-	-	-	1	0.6
สังกัด								
กระทรวงศึกษาธิการ	48	78.7	40	95.2	68	91.9	156	88.1
กรมสามัญศึกษา	32(66.7)		36(90.0)		40(58.8)		108(69.2)	
สพช.	7(14.6)		3(7.5)		11(16.2)		21(15.3)	
กรมอาชีวศึกษา	2(4.2)		-		9(13.2)		11(7.1)	
กรมการฝึกหัดครู	-		-		3(4.4)		3(1.9)	
อื่นๆ	7(14.6)		1(2.5)		5(7.4)		13(8.3)	
ทบวงมหาวิทยาลัย	5	8.2	1	2.4	2	2.7	8	4.5
หน่วยงานเอกชน	8	13.1	1	2.4	4	5.4	13	7.3
ตำแหน่งหน้าที่								
ครู-อาจารย์	45	73.8	40	95.2	66	89.2	151	85.3
งานสอน	40(88.9)		36(90.0)		53(80.3)		130(86.1)	
งานสอน & งานวัดผล	1(2.2)		-		3(4.5)		4(2.6)	
งานสอน วิจัย วางแผน สารสนเทศ	1(2.2)		1(2.5)		-		2(1.3)	
งานสอน & งานบริหาร	-		-		3(4.5)		3(2.0)	
งานสอน & งานพิเศษ	1(1.2)		-		-		1(0.7)	
งานสนับสนุนการสอน	1(1.2)		3(7.5)		7(10.6)		11(7.3)	
ผู้บริหาร	2	3.3	-		2	2.7	4	2.3
เจ้าหน้าที่-นักวิชาการ	13	21.3	2	4.8	5	6.8	20	11.3
งานวิจัย วางแผน ประเมินผล	5(38.5)		2(100.0)		2(44.4)		9(45.0)	
เจ้าหน้าที่นักวิชาการ	8(61.5)		-		3(68.7)		11(55.0)	
ศึกษานิเทศก์	1	1.6	-		1	1.4	2	1.1
สถานที่ทำงาน								
กรุงเทพมหานคร	34	55.7	17	40.5	22	29.7	73	41.2
ต่างจังหวัด	27	44.3	25	59.5	52	70.3	104	58.8

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันและอยู่ในระหว่างการลาศึกษาต่อ หรือผู้ที่เรียนไปพร้อมกับทำงานจำนวน 101 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานปัจจุบันที่ตนกำลังทำอยู่ ปรากฏผลดังนี้ คือ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.3) มีความคิดเห็นว่าเมื่อสำเร็จหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาโทที่ตนเองกำลังศึกษานี้แล้วจะกลับไปทำงานในหน่วยงานเดิม และใช้ความรู้ที่เรียนมาพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น ในขณะที่ ร้อยละ 16.8 ต้องการเปลี่ยนงานให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนสำเร็จการศึกษา และน้อยที่สุด ร้อยละ 9.9 ต้องการเปลี่ยนงานหลังจากที่สำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติ การศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 75.0 , 75.0 และ 70.7 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ว่า ต้องการกลับไปทำงานที่หน่วยงานเดิมเมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้ว และจะใช้ความรู้ที่เรียนมาพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น รายละเอียดของความคิดเห็น เกี่ยวกับงานปัจจุบันของนิสิตแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันที่ลาศึกษาต่อหรือ เรียนไปพร้อมกับทำงานแต่ละสาขาวิชา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ

สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ทำ								
อยากเปลี่ยนงานหรือสถานที่ทำงาน	3	8.3	2	8.3	6	12.2	10	9.9
อยากเปลี่ยนงานให้ตรงกับสาขาวิชา ที่เรียนขณะนี้	6	16.7	4	16.7	7	17.1	17	16.8
ทำงานที่เดิมและใช้ความรู้ที่เรียนมา พัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น	27	75.0	18	75.0	29	70.7	74	73.3
รวม	36	100.0	24	100.0	41	100.0	101	100.0

4. เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลของการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา พบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.3) ตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรด้วยเหตุผลที่เป็นสาขาวิชาซึ่งตนเองสนใจต้องการเรียน รองลงมา (ร้อยละ 55.1) เป็นเหตุผลที่ตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิต เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่ เหตุผลที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเพราะเป็นความต้องการของหน่วยงาน มีเพียงร้อยละ 13.1 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างสาขาวิชา พบว่า ร้อยละของผู้ตอบที่เข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาด้วยเหตุผลว่าเป็นความต้องการของหน่วยงานมีมากกว่าผู้ตอบอีก 2 สาขาวิชา และเหตุผลที่ว่าเป็นสาขาที่ตนสนใจ ยังเป็นเหตุผลที่ผู้ตอบส่วนใหญ่ของแต่ละสาขาวิชาระบุว่า เป็นเหตุผลของการเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 เหตุผลของการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

เหตุผล	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	n = 73		n = 50		n = 75		n = 198	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นความต้องการของหน่วยงาน	5	6.8	4	8.0	17	22.7	26	13.1
เป็นสาขาที่สนใจ	60	82.2	35	70.0	60	80.0	155	78.3
มีบุคคลแนะนำสนับสนุนให้เรียน	14	19.2	4	8.0	7	9.3	25	12.6
ต้องการเพิ่มคุณวุฒิเพื่อความก้าวหน้าในงานที่ทำอยู่	35	47.9	32	64.0	42	56.0	109	55.1
ต้องการเพิ่มคุณวุฒิเพื่อหาโอกาสทำงานที่พอใจ	28	38.4	22	44.0	24	32.0	74	37.4

5. การลงทะเบียนเรียนและการทำงานระหว่างเรียน

5.1 การลงทะเบียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาของหลักสูตรในภาคการศึกษาที่ 1 ตามกฎข้อบังคับของบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อขึ้นภาคการศึกษาที่ 2 มีผู้ตอบ ร้อยละ 1.5 ที่ลงทะเบียนลาพักการศึกษา และไม่มี การลงทะเบียนลาพักการศึกษาอีกเลยในภาคการศึกษาอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ระยะเวลาในการลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรอย่างน้อย 3 ภาคการศึกษา และไม่เกิน 5 ภาคการศึกษา กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2525-2529 รวม 162 คน ได้ลงทะเบียนเรียนครบตามกำหนดของหลักสูตร ดังนี้ จำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 59.3 ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามกำหนดของหลักสูตรในเวลา 3 ภาคการศึกษา และไม่ลงรายวิชาอื่นเพิ่มเติมอีก ร้อยละ 34.3 และ 6.4 ลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาที่ 4 จนถึงภาคการศึกษาที่ 5 ตามลำดับ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ต้องการเรียนเพิ่มตามความสนใจของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่ต้องใช้ระยะเวลา 4-5 ภาคการศึกษา ในการเรียนรายวิชาให้ครบตามกำหนดของหลักสูตร

5.2 การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนหนึ่งจำนวน ร้อยละ 14.8 เริ่มลงทะเบียนวิทยานิพนธ์เพื่อพัฒนาหัวข้อไปพร้อมกับการเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาที่ 3 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากร้อยละ 95.1 (รวมทั้งผู้ที่ต่อทะเบียนวิทยานิพนธ์จากภาคการศึกษาที่ 3) ได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ในภาคการศึกษาที่ 4

5.3 การทำงานระหว่างเรียน ตามกฎของบัณฑิตวิทยาลัยนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกคน จะต้องเป็นนิสิตเรียนเต็มเวลา สำหรับผู้ที่มีงานประจำทำอยู่ก่อน ภาควิชาได้กำหนดให้ต้องนำหลักฐานแสดงการอนุมัติให้ลาศึกษาต่อจากหน่วยงานมาแสดงในการลงทะเบียนศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลการทำงานระหว่างเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในภาคการศึกษาที่ 1 มีผู้ตอบแบบสอบถามถึงร้อยละ 10.1 ที่ต้องทำงานและเรียนรายวิชาตามหลักสูตรไปพร้อม ๆ กันถึงร้อยละ 10.1 แต่ในภาคการศึกษาที่ 2 และ 3 กลับมีจำนวนผู้ที่ต้องทำงานไปพร้อมกับการเรียนรายวิชาน้อยลงเหลือร้อยละ 7.2 และ 6.8 ตามลำดับ ต่อจากนั้นการทำงานขณะที่ตนยังไม่สำเร็จการศึกษาก็มีมากขึ้นตามลำดับจนถึงปีการศึกษาที่ 5 ของการศึกษาทุกคนได้ทำงานไปพร้อมกับการเรียนในหลักสูตร คือการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดของข้อ 5.1 -5.3 แสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 สถานภาพของการศึกษาและการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละภาคการศึกษา

ภาคการ ศึกษาที่	ลงทะเบียน รายวิชา		ลงทะเบียน วิทยานิพนธ์		ลาพัก การศึกษา		การทำงานระหว่างเรียน				จำนวนผู้ที่สำเร็จ การศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เรียนเต็มเวลา		ทำงานและเรียน			
							จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1	(198)	198	100.0	-	-	-	-	178	89.9	20	10.1	-
2	(198)	195	98.5	-	-	3	1.5	181	92.8	14	7.2	-
3	(162)	162	100.0	24	14.8	-	-	151	93.2	11	6.8	-
4	(162)	66	40.7	154	95.5	-	-	143	88.3	19	11.7	13
5	(109)	7	6.4	106	97.2	-	-	73	67.0	36	33.0	23
6	(86)	-	-	86	100.0	-	-	20	23.3	66	76.7	21
7	(29)	-	-	29	100.0	-	-	5	17.2	24	82.8	3
8	(26)	-	-	26	100.0	-	-	4	15.4	22	84.6	4
9	(11)	-	-	11	100.0	-	-	-	-	11	100.0	-
10	(11)	-	-	11	100.0	-	-	-	-	11	100.0	3

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนในแต่ละภาคการศึกษา

6. การเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์สำหรับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 50.0 เริ่มเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชาในภาคการศึกษาที่ 4 ของการศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละปีการศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2525 จำนวนร้อยละ 73.9 เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์แล้ว ได้รับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชาในภาคการศึกษาที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2526 , 2527 และ 2528 ร้อยละ 50.0 , 61.1 และ 73.0 ตามลำดับ ที่เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์แล้ว ได้รับการอนุมัติจากภาควิชาในภาคการศึกษาที่ 4 ส่วนผู้ตอบที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2529 จำนวนร้อยละ 50 เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาจากภาควิชาในภาคการศึกษาที่ 4 ซึ่งปรากฏว่า จำนวนร้อยละ 35.0 ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ทำเป็นวิทยานิพนธ์ อีกจำนวนร้อยละ 15.0 ยังอยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชา (ขณะที่ผู้วิจัยกำลังเก็บข้อมูลยังไม่ถึงเวลาสิ้นสุดของภาคการศึกษา ดังนั้นอาจมีผู้เสนอหัวข้อเข้ารับการพิจารณาเพิ่มขึ้นอีกในทุกชั้นปีการศึกษา) ส่วนผู้ตอบที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2530 มีสถานภาพเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ทุกคนยังไม่ได้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชาวิจัยการศึกษา

เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของผู้ตอบที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงชั้นปีที่ 5 และยังไม่ได้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ หรือหัวข้อวิทยานิพนธ์ยังไม่ได้รับการอนุมัติจากภาควิชา ปรากฏว่า มีผู้ตอบที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 5 อยู่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ยังไม่ได้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชา ในขณะที่ตนเองมีสถานภาพเป็นนิสิตชั้นปีที่ 5 ภาคการศึกษาที่ 2 ซึ่งเป็นภาคการศึกษาสุดท้ายที่หลักสูตรกำหนด ผู้ตอบที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 อยู่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ที่ยังไม่ได้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาจากภาควิชา และอีก 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 เช่นกันที่เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์แล้ว ไม่ผ่านการอนุมัติจากภาควิชาวิจัยการศึกษา ผู้ตอบที่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 จำนวน 4 คน และ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และ 45.0 ตามลำดับ ที่ยังไม่ได้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์เข้ารับการพิจารณาจากภาควิชา และร้อยละ 2.7 และ 15.0 ตามลำดับ ที่อยู่ระหว่างรอการพิจารณาอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ และอีกร้อยละ 2.7 และ 2.5 ตามลำดับ ที่เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์แต่ไม่ผ่านการอนุมัติจากภาควิชา ซึ่งรายละเอียดของผลการพิจารณาอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละภาคการศึกษาแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ระยะเวลาที่ได้รับการนิยามอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์จากภาควิชาวิจัยการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามปีการศึกษาที่เข้าศึกษา

ภาคการศึกษาที่หัวข้อ ได้รับการอนุมัติจากภาค ภาควิชาวิจัยการศึกษา	2525		2526		2527		2528		2529		2530		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ภาคการศึกษาที่ 3	2	8.7	5	19.2	4	11.1	-	-	1	2.5	-	-	12	6.1
ภาคการศึกษาที่ 4	17	73.9	13	50.0	22	61.1	27	73.0	14	35.0	-	-	93	47.0
ภาคการศึกษาที่ 5	3	13.0	3	11.5	5	13.9	3	8.1	-	-	-	-	14	7.1
ภาคการศึกษาที่ 6	1	4.3	2	7.7	2	5.6	1	2.7	-	-	-	-	6	3.0
ภาคการศึกษาที่ 7	-	-	-	-	1	2.8	-	-	-	-	-	-	1	0.5
ภาคการศึกษาที่ 8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ภาคการศึกษาที่ 9	-	-	1	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.5
ภาคการศึกษาที่ 10	-	-	1	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.5
ยังไม่ได้เสนอหัวข้อ	-	-	1	3.8	1	2.8	4	10.8	18	45.0	36	100.0	60	30.0
อยู่ระหว่างรอผลการอนุมัติ	-	-	-	-	-	-	1	2.7	6	15.0	-	-	7	3.5
ภาควิชาไม่อนุมัติหัวข้อ	-	-	-	-	1	2.8	1	2.7	1	2.5	-	-	3	1.5
รวม	23	100.0	26	100.0	36	100.0	37	100.0	40	100.0	36	100.0	198	100.0

7. ความสนใจความเคลื่อนไหวทางการวิจัยการศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนร้อยละ 27.3 สนใจความเคลื่อนไหวของการวิจัยทางการศึกษา โดยการสมัครเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษา โดยร้อยละ 88.9 ของผู้สนใจเป็นสมาชิกสมาคมวิจัยทางสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และอีกร้อยละ 14.8 เป็นสมาชิกชมรมผู้สนใจงานวิจัยทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ผู้ตอบในสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนร้อยละ 35.6, 18.0 และ 25.3 ตามลำดับ สนใจความเคลื่อนไหวของการวิจัยทางการศึกษา โดยการสมัครเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางการศึกษา

ส่วนความสนใจและการติดตามความเคลื่อนไหวทางการวิจัย โดยการสมัครเป็นสมาชิกวารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ปรากฏว่า ผู้ตอบมีความสนใจและติดตามความเคลื่อนไหวทางการวิจัย โดยการสมัครเป็นสมาชิกวารสารทางวิชาการมากกว่าการสมัครเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 61.6 สมัครเป็นสมาชิกวารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ซึ่งในจำนวนนี้ร้อยละ 93.4 เป็นสมาชิกวารสารวิธีวิทยาการวิจัยของภาควิชาวิจัยการศึกษา และร้อยละ 11.5 เป็นสมาชิกวารสารวัดผลการศึกษาของสำนักทดสอบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร)

นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบส่วนหนึ่งที่สนใจติดตามข่าวสารทางการวิจัยการศึกษาตลอดเวลา โดยอ่านจากวารสารทางวิชาการที่ห้องสมุดในหน่วยงานของตนเป็นสมาชิกอยู่

รายละเอียดของการเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมและวารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแสดงในตารางที่ 15

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมและวารสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	n = 73		n = 50		n = 75		n = 198	
เป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรม	26	35.6	9	18.0	19	25.3	54	27.3
- สมาคมวิจัยทางสังคมศาสตร์ แห่งประเทศไทย	22	(84.6)	9	(100.0)	17	(89.5)	48	(88.9)
- ชมรมผู้สนใจงานวิจัย	6	(23.1)	-		2	(10.5)	8	(14.8)
เป็นสมาชิกวารสารทางวิชาการ	55	75.3	21	42.0	46	61.3	122	61.6
- วารสารวิธีวิทยาการวิจัย	50	(90.9)	20	(95.2)	44	(95.7)	114	(93.4)
- วารสารวัดผลการศึกษา	2	(3.6)	1	(4.8)	11	(23.9)	14	(11.5)
- วารสารอื่น ๆ	10	(18.2)	-		4	(8.7)	14	(11.5)

โดยสรุปแล้วสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย ซึ่งเป็นลักษณะของประชากรที่ศึกษาเช่นกัน นอกจากนี้ส่วนมากยังเป็นผู้ที่มีอายุขณะเริ่มเข้าศึกษาระหว่าง 25-29 ปีเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมาก่อนในตำแหน่งครู-อาจารย์สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนใหญ่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาอยู่ โดยได้รับอนุมัติให้ลามาศึกษาต่อ หรือเรียนไปพร้อมกับทำงานจำนวนร้อยละ 73.3 มีความคิดว่า จะกลับทำงานในหน่วยเดิมต้องการใช้ความรู้ที่เรียนมาพัฒนาหน่วยงานให้ดีขึ้น ผู้ตอบส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตร 3ภาค การศึกษา เริ่มเสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ เข้ารับการพิจารณาอนุมัติจากภาควิชาในภาคการศึกษาที่ 4 เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ผู้ตอบส่วนมากสนใจติดตามข่าวสารการวิจัย โดยการสมัครเป็นสมาชิกวารสารทางการวิจัยทางการศึกษามากกว่าการสมัครเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ข. เปรียบเทียบปริมาณการรับนิสิตตามแผนการรับนิสิตของภาควิชา

จากการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนนิสิตแต่ละสาขาวิชาที่ภาควิชาคาดว่าจะรับตามแผนและจำนวนที่ได้รับเข้ามาจริง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 ถึง 2530 ปรากฏผลดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะรับ จำนวนผู้สมัครสอบ จำนวนนิสิตใหม่และผลการเปรียบเทียบจำนวนการรับนิสิต ในช่วงปีการศึกษา 2525-2530 จำแนกตามสาขาวิชา

ปีการศึกษา	วิจัยการศึกษา				สถิติการศึกษา				วัดและประเมินผลการศึกษา			
	คาดว่าจะรับ	สมัคร	นิสิตใหม่	ผลการเปรียบเทียบ	คาดว่าจะรับ	สมัคร	นิสิตใหม่	ผลการเปรียบเทียบ	คาดว่าจะรับ	สมัคร	นิสิตใหม่	ผลการเปรียบเทียบ
2525	15	111	15	✓	10	47	9	-	15	114	15	✓
2526	15	80	13	-	10	59	10	✓	15	90	15	✓
2527	15	92	17	+	10	44	10	✓	15	106	15	✓
2528	15	75	15	✓	10	16	10	✓	15	137	18	+
2529	15	47	15	✓	15	19	10	-	20	130	18	-
2530	15	62	15	✓	15	30	14	-	20	106	20	✓
รวม	90	467	90	✓	70	215	63	-	100	683	101	+

จากตารางที่ 16 การรับนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาแต่ละปีส่วนใหญ่รับได้ตามจำนวนที่คาดว่าจะรับ มีเฉพาะปีการศึกษา 2526 ที่รับได้ต่ำกว่าที่คาดไว้ 2 คน แต่ปีการศึกษา 2527 ปรากฏว่าเกินกว่าที่คาดไว้ 2 คน ส่วนการรับนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษารับได้ตามที่คาดไว้ 3 ปีการศึกษาคือ ปีการศึกษา 2526 , 2527 และ 2528 ส่วนอีก 3 ปีการศึกษาคือ ปีการศึกษา 2525, 2529 และ 2530 รับได้ต่ำกว่าที่คาดไว้ โดยเฉพาะปีการศึกษา 2529 รับได้ต่ำกว่าที่คาดไว้ถึง 5 คน สำหรับการรับนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษพบว่า แต่ละปีส่วนใหญ่รับได้ตามจำนวนที่คาดไว้ มีปีการศึกษา 2529 ที่รับได้ต่ำกว่าที่คาด 2 คน แต่ปีการศึกษา 2528 รับได้เกินกว่าที่คาดไว้ 3 คน

ข้อมูลที่น่าสนใจจากตารางที่ 15 ก็คือ จำนวนผู้มาสมัครสอบคัดเลือกปรากฏว่าทุกสาขาวิชาและทุกปีการศึกษามีผู้มาสมัครสอบคัดเลือกเกินกว่าจำนวนที่คาดว่าจะรับทั้งสิ้น โดยเฉพาะสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีผู้มาสมัครสอบเกินกว่า 100 คน เกือบทุกปีการศึกษา ยกเว้นปีการศึกษา 2526 ส่วนสาขาที่ผู้มาสมัครค่อนข้างน้อยคือสาขาวิชาสถิติการศึกษา โดยเฉพาะปีการศึกษา 2528 และ 2529

ค. ประสิทธิภาพของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ

1. ความพึงพอใจของนิสิตในหลักสูตร

จากการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร พบว่า นิสิตโดยส่วนรวมระบุว่าหลักสูตรที่ตนศึกษาขึ้นตรงกับความคาดหวังของตนเองอยู่ในระดับมาก กลุ่มมหามหัทธที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร และนิสิตปัจจุบันที่กำลังศึกษาในหลักสูตรต่างก็ระบุว่า หลักสูตรที่ตนศึกษาตรงกับความคาดหวังอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรในด้านต่าง ๆ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของภาควิชา และการจัดสภาพแวดล้อมในการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นมหามหัทธ และนิสิตปัจจุบันต่างก็มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่มหามหัทธมีความพึงพอใจต่อการจัดหลักสูตร และสภาพแวดล้อมในการศึกษาในระดับสูงกว่านิสิตปัจจุบัน แต่มีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ซึ่งรายละเอียดของความพึงพอใจแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการจัดหลักสูตร ได้แก่ การจัดรายวิชาให้เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสม เนื้อหาวิชาในหลักสูตรทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ และเนื้อหาจากรายวิชาในหลักสูตรมีความพร้อมเพียงพอให้นิสิตสามารถหาหัวข้อวิทยานิพนธ์เหล่านี้ นิสิตโดยส่วนรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดหลักสูตรแต่ละรายการเหล่านี้ มหามหัทธและนิสิตปัจจุบันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิต โดยส่วนรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ว่าการแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาเรียน งาน (Assignment) ที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น และอาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ส่วนรายการอื่น ๆ นิสิต โดยส่วนรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับนิสิตโดยส่วนรวม และนิสิตปัจจุบันมีความพึงพอใจในระดับมากเพียง 2 รายการ คือ การแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาเรียน และอาจารย์ เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี นิสิตปัจจุบันและมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจต่อ กระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายการไม่แตกต่างกันและอยู่ในระดับเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนมีประสิทธิภาพและยุติธรรม และข้อทดสอบมีมาตรฐานสูง ที่ผลการทดสอบด้วยสถิติพบว่า มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจในระดับสูงกว่านิสิตปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แม้จะอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

ด้านสภาพแวดล้อมในการศึกษา นิสิต โดยส่วนรวมมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม ที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชาอยู่ในระดับมากเพียงรายการเดียว ส่วนรายการอื่นมีความพึงพอใจใน ระดับปานกลาง นิสิตปัจจุบันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการศึกษาแต่ละรายการสอดคล้อง กับนิสิต โดยส่วนรวม สำหรับมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจในระดับมาก 2 รายการคือ ความพึงพอใจ ต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการ และความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชา ซึ่ง ทั้ง 2 รายการนี้มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจสูงกว่านิสิตปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านต่าง ๆ ของนิสิต โดยส่วนรวม มหาวิทยาลัย และ นิสิตปัจจุบันแสดงในตารางที่ 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ตัวกลางเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านต่าง ๆ ของนิสิตโดยส่วนร่วม

รายการที่พิจารณา	รวม		มหานันท		นิสิตปัจจุบัน		t
	n = 198		n = 67		n = 131		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การจัดหลักสูตร	3.58	0.86	3.71	0.80	3.52	0.89	1.41
1.1 หลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนตรงกับความต้องการของนิสิต	0.86	3.71	0.80	3.52	0.89	1.41	
1.2 การจัดรายวิชาให้เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสม	3.43	0.69	3.52	0.81	3.39	0.72	1.29
1.3 เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์	3.44	0.68	3.52	0.64	3.40	0.70	1.16
1.4 เนื้อหาจากรายวิชาในหลักสูตรมีความน่าสนใจเพียงพอให้ผลิตสามารถหาหัวข้อวิทยานิพนธ์	2.89	0.88	3.01	0.88	2.83	0.88	1.39
1.5 เมื่อนิยามภาพรวมของภาควิชา : ระดับพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดหลักสูตรของภาควิชา	3.29	0.67	3.49	0.61	3.19	0.68	3.11**
2. การจัดการเรียนการสอน							
2.1 อาจารย์มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดี	3.32	0.70	3.44	0.68	3.27	0.71	1.64
2.2 การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมประสบการณ์ทางด้านทฤษฎี-ปฏิบัติ	3.27	0.71	3.29	0.66	3.27	0.75	0.12
2.3 การแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนรู้มีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาเรียน	3.61	0.67	3.58	0.66	3.63	0.67	-0.55
2.4 งาน (Assignment) ที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น	3.54	0.66	3.64	0.62	3.48	0.67	1.53
2.5 อาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.02	0.57	3.98	0.62	4.03	0.54	-0.53
2.6 อาจารย์เป็นผู้มีเทคนิคการสอนและการถ่ายทอดที่ดี	3.22	0.72	3.35	0.67	3.15	0.78	1.85
2.7 อาจารย์ในภาควิชาให้เวลาเพียงพอสำหรับนิสิต	2.80	0.88	2.96	0.84	2.72	0.89	1.81
2.8 วิธีวัดและประเมินผลการเรียนมีประสิทธิภาพและยุติธรรม	3.29	0.75	3.44	0.68	3.22	0.78	2.00*
2.9 ข้อเสนอแนะมาตรฐานสูง	3.13	0.74	3.30	0.66	3.05	0.77	2.33*
2.10 เมื่อนิยามภาพรวมของภาควิชา : ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของภาควิชา	3.36	0.80	3.42	0.68	3.33	0.62	1.04
3. สภาพแวดล้อมในการศึกษา							
3.1 ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อแหล่งที่ศึกษาด้านวิชาการ	3.41	0.87	3.67	0.73	3.27	0.90	3.16*
3.2 ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมในภาควิชาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ	2.62	1.09	2.70	1.05	2.57	1.11	0.79
3.3 กลุ่มเพื่อนของนิสิตใช้เวลาเพื่อกิจกรรมทางวิชาการ	3.39	0.78	3.43	0.72	3.37	0.81	0.67
3.4 ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชา	3.71	0.83	3.90	0.92	3.62	0.77	2.24*
3.5 เมื่อนิยามภาพรวมของภาควิชา : ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดสภาพแวดล้อมในการศึกษา	3.11	0.70	3.28	0.71	3.02	0.69	2.50*

* p<0.05

** p<0.01

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาความแตกต่างของระดับความพึงพอใจอย่างแท้จริง โดยใช้เกณฑ์ความพึงพอใจอยู่ต่างระดับกันและมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นนี้แล้วพบว่า มีเพียงความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการเท่านั้นที่มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจสูงกว่านิสิตปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา ปรากฏผลดังนี้

นิสิตสาขาวิชาวิจิตรศึกษาและสาขาวิชาสถิติการศึกษาระบุว่า หลักสูตรที่ตนศึกษาอยู่ตรงกับความต้องการในระดับมาก ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาระบุว่าหลักสูตรที่ตนศึกษาอยู่ตรงกับความต้องการของตนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสาขาวิชา พบว่า หลักสูตรสาขาวิชาวิจิตรศึกษา และหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษากับความต้องการของนิสิตในสาขาวิชามากกว่าหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับความพึงพอใจต่อหลักสูตรในแต่ละด้าน คือ

ด้านการจัดหลักสูตร พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจิตรศึกษา และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดหลักสูตรของภาควิชาอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งมีความพึงพอใจต่อการจัดหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละรายการย่อย พบว่า การจัดรายวิชาให้เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสม และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ ทั้งสองรายการนี้ นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนเนื้อหาจากรายวิชาในหลักสูตรมีความพร้อมเพียงพอให้นิสิตสามารถหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชาต่างก็มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนิสิตทั้ง 3 สาขาวิชา ปรากฏว่า นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดรายวิชาให้เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสม และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ อยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษานอกเหนือไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาอยู่ในระดับมาก ในขณะที่นิสิตอีก 2 สาขาวิชามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายการย่อยดังนี้ งาน (Assignment) ที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น และอาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี ทั้งสองรายการนี้ นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาที่เรียนเช่นนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษานิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนนิสิตสาขาวิชาวิจิตรศึกษามีความพึงพอใจอยู่ใน

ในระดับปานกลาง สำหรับรายการอื่น ๆ นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 สาขาวิชา เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิต พบว่า นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา แต่ในแต่ละรายการย่อยกลับไม่พบความแตกต่างที่สอดคล้องกันเช่นนี้ กล่าวคือในแต่ละรายการย่อย พบว่า นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อการแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนว่ามีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาที่เรียน และอาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดีอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจว่า อาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และอาจารย์เป็นผู้มีเทคนิคการสอนและการถ่ายทอดที่ดีอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ส่วนนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีความพึงพอใจว่า ข้อทดสอบมีมาตรฐานสูงอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาเพียงรายการเดียว นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู้่อีกเลย

ด้านสภาพแวดล้อมในการศึกษา พบว่า นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชามีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาตามรายการย่อยพบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชาวิจัยการศึกษามากกว่าในระดับมากและนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษา ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษากับนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ส่วนรายการอื่น ๆ นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรด้านต่าง ๆ ของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชาแสดงในตาราง

ตารางที่ 18 | ตัวกลางเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความพึงพอใจต่อหลักสูตร ของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชา

รายการที่พิจารณา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล		F	ผล การ เปรียบเทียบ	
	n = 73		n = 50		n = 75				
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.			
1. การจัดหลักสูตร									
1.1	หลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนตรงกับความต้องการของนิสิต	3.75	0.80	3.72	0.78	3.32	0.92	5.83**	1-3,2-3
1.2	การจัดรายวิชาให้เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่เรียนมีความเหมาะสม	3.47	0.60	3.60	0.67	3.29	0.75	3.19*	2-3
1.3	เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่สัมพันธ์ต่อเหตุการณ์	3.49	0.60	3.60	0.70	3.29	0.71	3.44*	2-3
1.4	เนื้อหาจากรายวิชาในหลักสูตรมีความพร้อมเพียงพอให้นิสิตสามารถหาหัวข้อวิทยานิพนธ์	2.81	0.88	3.16	0.91	2.80	0.85	3.12*	
1.5	เมื่อพิจารณาภาพรวมของภาควิชา : ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดหลักสูตรของภาควิชา	3.83	0.59	3.52	0.65	3.04	0.69	9.43**	1-3,2-3
2. การจัดการเรียนการสอน									
2.1	อาจารย์มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดี	3.29	0.74	3.40	0.53	3.31	0.75	0.40	
2.2	การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมประสบการณ์ด้านภาควิจัยให้นิสิต	3.33	0.71	3.32	0.59	3.20	0.79	0.75	
2.3	การแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาเรียน	3.48	0.65	3.58	0.61	3.76	0.69	3.41*	3-1
2.4	งาน (Assignment) ที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น	3.54	0.69	3.58	0.61	3.51	0.67	0.18	
2.5	อาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	3.83	0.56	4.16	0.55	4.09	0.55	6.40**	3-1,2-1
2.6	อาจารย์เป็นผู้มีเทคนิคการสอนและการถ่ายทอดที่ดี	3.06	0.67	3.44	0.64	3.22	0.78	4.31*	2-1
2.7	อาจารย์ในภาควิชาให้เวลาเพียงพอสำหรับนิสิต	2.68	0.83	3.04	0.95	2.75	0.86	2.68	
2.8	วิธีวัดและประเมินผลการเรียนมีประสิทธิภาพและยุติธรรม	3.42	0.71	3.32	0.68	3.15	0.80	2.59	
2.9	ข้อสอบมีมาตรฐานสูง	3.30	0.71	3.12	0.63	2.99	0.81	3.27*	1-3
2.10	เมื่อพิจารณาภาพรวมของภาควิชา : ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของภาควิชา	3.34	0.61	3.56	0.54	3.25	0.59	4.19*	2-3
3. สภาพแวดล้อมในการศึกษา									
3.1	ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการ	3.18	0.88	3.54	0.86	3.55	0.81	4.69*	3-1
3.2	ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดห้องพักนิสิตในภาควิชาได้มีโอกาสนอนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ	2.41	1.05	2.68	1.04	2.77	1.13	2.19	
3.3	กลุ่มเพื่อนของนิสิตใช้เวลาเพื่อกิจกรรมทางวิชาการ	3.44	0.83	3.28	0.72	3.43	0.76	0.92	
3.4	ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชา	3.74	0.80	3.38	0.92	3.91	0.74	6.40**	3-2
3.5	เมื่อพิจารณาภาพรวมของภาควิชา : ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดสภาพแวดล้อมในการศึกษา	3.06	0.67	3.18	0.74	3.12	0.72	0.26	

* p<0.05

** p<0.01

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาระดับความแตกต่างของความพึงพอใจอย่างแท้จริงของนิสิต 3 สาขาวิชา โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างของระดับความพึงพอใจที่อยู่ต่างระดับกันและมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า หลักสูตรสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาสถิติการศึกษาดตรงกับคาดหวังของนิสิตในหลักสูตรมากกว่าหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา นิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจด้านการจัดหลักสูตรสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา สำหรับความแตกต่างในแต่ละรายการย่อยพบว่า นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดรายวิชาให้ เรียนตามหลักสูตรในสาขาวิชาว่ามีความเหมาะสม และเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ สูงกว่านิสิตหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการจัดการเรียนการสอนสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ในแต่ละรายการย่อยปรากฏว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อการแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนว่า มีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาที่เรียนสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และเป็นความแตกต่างเพียงรายการเดียว นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่อีกเลย สำหรับความพึงพอใจด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ไม่พบความแตกต่างระหว่างสาขาวิชา แต่พบความแตกต่างในรายการย่อยคือ นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการสูงกว่านิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์และมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนสูงกว่านิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามากกว่า

2. ผลสัมฤทธิ์ของนิสิต ในหลักสูตร

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย การศึกษา ได้พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย และระยะเวลาในการศึกษาของนิสิตในหลักสูตร ปรากฏผลดังนี้

2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ได้แก่

2.1.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมของการเรียนรายวิชาในหลักสูตร พบว่านิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรร้อยละ 67.2 เป็นผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารณาเฉพาะบุคคลที่เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรคือ นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเมื่อปีการศึกษา 2525-2529 รวม 162 คน ปรากฏว่า มีจำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาสถิติการศึกษ และสาขาวิชาวัดและประเมินผล การศึกษา จำนวนร้อยละ 71.7 , 64.9 และ 75.4 ตามลำดับ เป็นผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และมีเพียงนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรในปีการศึกษา 2529 เท่านั้น ที่มีจำนวนผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 เกินร้อยละ 80.0 ของผู้ที่เข้าศึกษาในทุกสาขาวิชา รายละเอียดแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของนิสิตในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาแต่ละสาขาวิชาจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยสะสม และปีการศึกษาที่เข้าศึกษา

สาขาวิชา ปีการศึกษา	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	G.P.A.<3.50 (ร้อยละ)	G.P.A.≥3.50	G.P.A.<3.50 (ร้อยละ)	G.P.A.≥3.50	G.P.A.<3.50 (ร้อยละ)	G.P.A.≥3.50	G.P.A.<3.50 (ร้อยละ)	G.P.A.≥3.50
2525	3 (30.0)	7 (70.0)	2 (50.0)	2 (50.0)	4 (44.4)	5 (55.6)	9 (39.1)	14 (60.9)
2526	1 (12.5)	7 (87.5)	5 (62.5)	3 (37.5)	4 (40.0)	6 (60.0)	10 (38.5)	16 (61.5)
2527	7 (46.7)	8 (53.3)	2 (25.0)	6 (75.0)	-	13 (100.0)	9 (25.0)	27 (75.0)
2528	4 (28.6)	10 (71.4)	3 (33.3)	6 (66.7)	7 (50.0)	7 (50.0)	14 (37.8)	23 (62.2)
2529	2 (15.4)	11 (84.6)	1 (12.5)	7 (87.5)	1 (5.3)	18 (94.7)	4 (10.0)	36 (90.0)
รวมปี 2525-2529	17 (28.3)	43 (71.7)	13 (35.1)	24 (64.9)	16 (24.6)	49 (75.4)	46 (28.4)	116 (71.6)
2530	4 (30.8)	9 (69.2)	10 (76.9)	3 (23.1)	5 (50.0)	5 (50.0)	19 (52.8)	17 (47.2)
รวมทั้งสิ้น	21 (28.8)	52 (71.2)	23 (46.0)	27 (54.0)	21 (28.0)	54 (72.0)	65 (32.8)	133 (67.2)

2.1.2 ผลการประเมินวิทยานิพนธ์

ผลการประเมินวิทยานิพนธ์ของมหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา พบว่า ร้อยละ 67.2 ของมหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษาได้รับผลการประเมินวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับดีมาก และมีมหานัทิตอยู่ร้อยละ 29.9 ที่ได้รับผลการประเมินวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับดี มี มหานัทิตเพียงร้อยละ 3.0 เท่านั้น ที่ได้รับผลการประเมินวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับผ่าน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา นิสิตสาขาสถิติการศึกษา และนิสิตวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.2 , 62.5 และ 59.3 ตามลำดับ ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับดีมาก และมีนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาเพียงสาขาเดียวที่ได้รับผลการประเมินผลวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับผ่านอยู่ด้วยร้อยละ 8.3

รายละเอียดดังแสดงอยู่ในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการประเมินวิทยานิพนธ์ของมหานัทิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

ผลการประเมินวิทยานิพนธ์	สาขาวิชา		วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	19	79.2	10	62.5	16	59.3	45	67.2		
ดี	3	12.5	6	37.5	11	40.7	20	29.9		
ผ่าน	2	8.3	-	-	-	-	2	3.0		
รวมจำนวนวิทยานิพนธ์	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2. ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย

ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตได้เสนอแยกเป็น 2 ส่วน

ตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่างคือ

ส่วนที่ 1 เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานของนิสิตที่ได้เรียนรายวิชาครบตามกำหนดของหลักสูตรทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และผู้ที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์

ส่วนที่ 2 เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่เรียนรายวิชาในหลักสูตรไปแล้ว 2 ภาคการศึกษา และยังไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์

อนึ่ง ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยที่เสนอนี้เป็นระดับความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยตามการรับรู้ของตัวนิสิตเอง

2.2.1 ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตหลักสูตรปริญญา

มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาที่เรียนรายวิชาครบตามกำหนดของหลักสูตรในทุกหมวด วิชารวมกันครบตามจำนวน 36 หน่วยกิตหรือมากกว่า จำนวน 162 คน โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจำนวน 67 คน และผู้ที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 95 คน ปรากฏผลดังนี้ นิสิตหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา ระบุว่าตนเองสามารถปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป เป็นจำนวน 21 รายการ จากจำนวนรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 63 รายการ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และมีอยู่ 13 รายการ คิดเป็นร้อยละ 20.6 ที่นิสิตระบุว่าตนเองมีระดับความสามารถเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย เมื่อจำแนกตามสถานภาพของนิสิตที่เป็นมหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า จากจำนวนรายการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 63 รายการ มีอยู่ 26 รายการ คิดเป็นร้อยละ 41.3 ที่มหาบัณฑิตระบุว่าตนเองมีความสามารถเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป ในขณะที่นิสิตซึ่งกำลังศึกษาในหลักสูตรและอยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์มีความสามารถเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปเป็น จำนวน 15 รายการ คิดเป็นร้อยละ 23.81 และมหาบัณฑิตระบุว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยในระดับน้อยที่สุดจนถึงไม่มีเลย เป็นจำนวน 10 รายการ น้อยกว่านิสิตปัจจุบัน ที่มีอยู่ 13 รายการ ที่ตนเองระบุว่ามีความสามารถเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดจนถึงไม่มีเลย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยอยู่ในระดับสูงกว่าการรับรู้ของนิสิตปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นจำนวน 7 รายการ และมี 1 รายการที่นิสิตระบุว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับสูงกว่าการรับรู้ของมหาบัณฑิต ซึ่งระดับความสามารถของการปฏิบัติงานของนิสิตในหลักสูตรที่เป็นมหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของนิสิตที่เรียนรายวิชาครบตามที่หลักสูตรกำหนด จำนวนที่ผลิตปัจจุบันและเก่าทั้งหมด

รายการการปฏิบัติงานวิจัย	รวม		นิสิตปัจจุบัน		มหาบัณฑิต		t
	n = 162		n = 95		n = 67		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การวางแผนการวิจัย							
1.1 การออกแบบการวิจัย	3.45	0.77	3.39	0.79	3.54	0.75	1.16
1.2 การจัดการทำตัวแปร	3.43	0.81	3.41	0.86	3.45	0.74	0.25
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	3.62	0.83	3.53	0.84	3.75	0.80	1.63
1.4 วิจัยสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.60	0.82	3.56	0.84	3.68	0.79	0.71
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	3.45	0.79	3.38	0.78	3.55	0.88	1.34
1.6 ทารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	3.55	0.76	3.45	0.76	3.70	0.74	2.13*
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	3.51	0.75	3.39	0.72	3.67	0.77	2.35*
2. การศึกษานำก่อนการศึกษารจริง(Pilot Study)	3.33	0.89	3.23	0.85	3.46	0.94	1.66
3. เขียนโครงการวิจัย	3.61	0.75	3.60	0.71	3.61	0.82	0.08
4. เขียนโครงการประเมิน	3.14	1.01	3.03	1.05	3.28	0.93	1.57
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	3.84	0.81	3.89	0.79	3.78	0.83	-0.90
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	3.26	0.94	3.26	0.99	3.25	0.88	-0.10
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	3.59	0.75	3.59	0.73	3.60	0.80	0.05
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย โดยการศึกษาด้วยตนเอง	2.83	1.56	2.73	1.19	2.97	1.10	1.27
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.53	0.83	3.48	0.86	3.60	0.78	0.81
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล							
10.1 แบบสอบถาม	3.61	0.85	3.54	0.84	3.69	0.87	1.01
10.2 แบบสัมภาษณ์	3.21	0.89	3.12	0.92	3.34	0.85	1.58
10.3 แบบสังเกต	3.34	1.03	2.66	1.04	3.09	0.97	2.69*
10.4 แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.34	1.14	3.18	1.13	3.57	1.12	2.13*
10.5 แบบสอบความเหน็ด, ความสนใจ ต่าง ๆ	2.66	1.12	2.58	1.19	2.76	1.02	1.00
10.6 แบบวัดทัศนคติ	2.69	1.11	2.57	1.13	2.85	1.08	1.60
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	2.39	0.97	2.33	1.03	2.48	0.89	0.97
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศ เป็นภาษาไทย	2.34	1.11	2.28	1.10	2.42	1.13	0.76
10.9 ดัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐาน ต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	2.17	1.05	2.11	1.07	2.25	1.02	0.86
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ							
11.1 ทดลองเครื่องมือ	3.58	0.95	3.54	0.91	3.63	1.00	0.56
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	3.65	0.95	3.61	0.95	3.70	0.95	0.62
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	3.43	0.97	3.33	1.01	3.57	0.91	1.53
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามรายข้อ	3.50	1.07	3.43	1.10	3.60	1.02	1.00
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	2.39	1.19	2.24	1.22	2.58	1.13	1.79

รายการการปฏิบัติงานวิจัย	รวม		นิสิตปัจจุบัน		มหานิมิต		t
	n = 162		n = 95		n = 67		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล							
12.1 การให้แบบสอบถาม	3.86	0.91	3.86	0.90	3.87	0.94	0.03
12.2 การสัมภาษณ์	3.43	1.01	3.44	1.09	3.43	0.89	-0.02
12.3 การสังเกต	3.01	1.14	2.89	1.16	3.18	1.11	1.49
12.4 การทดสอบ	3.48	1.22	3.29	1.27	3.76	1.10	2.47*
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	2.28	1.21	2.17	1.23	2.43	1.18	1.35
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในกรณีวิจัย							
13.1 ใช้สถิติภาคบรรยาย	3.80	0.92	3.77	0.96	3.84	0.86	0.48
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	3.63	0.95	3.63	0.98	3.64	0.92	0.09
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	3.34	1.06	3.35	1.12	3.31	0.97	-0.22
13.4 สถิติทดสอบแปรปรวน	3.42	1.06	3.45	1.08	3.37	1.04	-0.43
13.5 สถิติทดสอบสหสัมพันธ์	2.88	1.20	2.78	1.23	3.01	1.15	1.25
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	3.06	1.07	3.00	1.08	3.13	1.06	0.79
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	3.52	0.83	3.51	0.81	3.54	0.86	0.20
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	2.78	1.08	2.79	1.11	2.78	1.04	-0.06
16. การนำเสนอผลการวิจัย							
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	3.54	0.82	3.48	0.77	3.62	0.87	1.09
16.2 จัดทำ, ตัดออกข้อมูลวิเคราะห์จากตารางนำเสนอ	3.69	0.87	3.63	0.84	3.78	0.92	1.06
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	3.52	0.79	3.45	0.76	3.61	0.83	1.31
18. การเขียนรายงานการวิจัย	3.42	0.86	3.37	0.80	3.49	0.93	0.88
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	2.78	1.09	2.82	1.04	2.73	1.16	-0.50
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล							
20.1 เครื่องคิดเลข	4.29	0.82	4.22	0.82	4.39	0.82	1.26
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	2.42	1.31	2.36	1.28	2.49	1.36	0.62
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	1.77	1.07	1.72	1.01	1.83	1.16	0.64
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	2.90	1.35	3.03	1.32	2.71	1.97	-1.48
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล							
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	3.08	1.27	3.09	1.25	3.07	1.32	-0.05
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	1.64	1.01	1.58	0.97	1.72	1.07	0.80
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง	2.16	1.25	2.22	1.33	2.06	1.13	-0.80
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และทำทฤษฎีที่ ได้	3.23	1.30	3.24	1.30	3.21	1.31	-0.17
23. การลงทะเบียนข้อมูล	3.60	1.25	3.67	1.25	3.51	1.28	-0.81
24. การอ่านผลวิเคราะห์จาก พริ้นท์เอาท์(Print out) ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	3.32	1.15	3.38	1.12	3.22	1.19	-0.87
25. การใช้อุปกรณ์พร้อมข้าง(Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์							
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)	2.43	1.43	2.19	1.40	2.77	1.40	2.58*
25.2 เครื่องเจาะบัตร	2.38	1.43	2.07	1.39	2.80	1.38	3.28**
25.3 เทลที่มีแอลของสถานีกับคอมพิวเตอร์รุ่นเก่า ๆ	3.01	1.24	3.27	1.17	2.66	1.38	-3.03**
25.4 เทปแม่เหล็ก	2.06	1.30	2.16	1.32	1.93	1.27	-1.13
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	2.00	1.24	2.14	1.26	1.80	1.21	-1.69
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	2.60	1.39	2.53	1.28	2.69	1.56	0.69

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 25 ขั้นตอน ปรากฏว่า มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ สอดคล้องกับนิสิตโดยส่วนรวมที่เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตร โดยสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้เป็นจำนวน 14 ขั้นตอน ในขณะที่นิสิตปัจจุบันมีความสามารถในการปฏิบัติได้ 12 ขั้นตอนคิดเป็นร้อยละ 56.0 และ 48.0 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่านิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปมากกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชา กล่าวคือ จากจำนวนรายการปฏิบัติงานทั้งสิ้น 63 รายการ นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษารับรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 28 รายการ คิดเป็นร้อยละ 44.4 และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษา และนิสิตสาขาวัดและประเมินผลการศึกษา รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 18 และ 11 รายการคิดเป็นร้อยละ 28.6 และ 17.5 ตามลำดับ

นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปในการออกแบบและวางแผนการวิจัยในทุกขั้นตอน เขียนโครงการวิจัย ดำเนินการศึกษานำก่อนการศึกษาริธี ค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ เขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการ ทดลองใช้แล้วหาความเที่ยง ความตรงของเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติภาคบรรยายแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบการนำเสนอข้อมูลและจัดทำคัดลอกข้อมูลลงตารางนำเสนอ เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล เขียนรายงานการวิจัย ใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณวางแผนการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ ลงรหัสข้อมูลและอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ รวม 28 รายการหรือ 18 ขั้นตอน จากขั้นตอนการวิจัยที่กำหนดขึ้น 25 ขั้นตอนคิดเป็นร้อยละ 72.0 สำหรับนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาสามารถปฏิบัติงานวิจัยโดยมีความสามารถเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบต่าง ๆ ทุกชนิด และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถวางแผนการวิจัยในขั้นการเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ออกแบบการนำเสนอข้อมูลและจัดทำคัดลอกข้อมูลลงตารางนำเสนอ เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปด้วย spss-x ในการวิเคราะห์ข้อมูล อ่านผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคอมพิวเตอร์ ใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณ วางแผนการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ ลงรหัสข้อมูล นอกจากนี้ยังสามารถค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ และเก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ รวม 18 รายการหรือ 11 ขั้นตอนคิดเป็นร้อยละ 44.0 ส่วนนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาเรียนรู้ว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปในการเขียนโครงการวิจัย การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการ ทดลองเครื่องมือและหาความเที่ยงความตรง และการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามรายข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการทดสอบ ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลภาคบรรยาย และการสถิติหาความสัมพันธ์ การจัดทำคัดลอกข้อมูลลงตารางนำเสนอ และการใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณรวม 11 รายการ หรือ 8 ขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 32.0 (ระดับความสามารถของการทำงานวิจัยของนิสิตจำแนกตามสาขาแสดงในตารางที่ 22) .

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 | ระดับความสามารของการปฏิบัติงานวิจัย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของนิสิตที่เรียนรายวิชาควบคุมหลักสูตร
จำแนกตามสาขาวิชา

รายการการปฏิบัติงานวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		ผล การ เปรียบเทียบ
	n = 60		n = 37		n = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การวางแผนการวิจัย							
1.1 การออกแบบการวิจัย	3.63	0.80	3.43	0.80	3.30	0.71	3.01
1.2 การจัดการทำตัวแปร	3.55	0.87	3.49	0.87	3.28	0.70	1.84
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	3.68	0.85	3.78	0.82	3.47	0.80	1.99
1.4 วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.88	0.78	3.41	0.72	3.45	0.83	6.06*
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	3.62	0.74	3.27	0.77	3.41	0.83	2.43
1.6 หารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	3.70	0.77	3.49	0.65	3.45	0.80	1.85
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	3.67	0.71	3.43	0.80	3.41	0.75	2.14
2. การศึกษานำร่องการศึกษาริจริง (Pilot Study)	3.63	0.82	3.08	0.86	3.17	0.91	6.22*
3. เขียนโครงการวิจัย	3.75	0.79	3.46	0.73	3.68	0.71	1.96
4. เขียนโครงการประเมิน	3.15	1.09	2.54	1.07	2.48	0.69	11.41*
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	4.00	0.82	3.78	0.79	3.73	0.79	1.88
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	3.35	0.88	3.16	0.99	3.24	0.98	0.49
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	3.77	0.79	3.49	0.81	3.49	0.67	2.57
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย โดยการศึกษาด้วยตนเอง	2.76	1.24	2.72	1.16	2.95	1.08	0.60
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.82	0.88	3.38	0.76	3.35	0.75	6.00*
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล							
10.1 แบบสอบถาม	3.83	0.89	3.43	0.73	3.49	0.86	3.55*
10.2 แบบสัมภาษณ์	3.47	0.87	3.11	0.88	3.03	0.88	4.13*
10.3 แบบสังเกต	2.92	1.11	2.57	1.01	2.92	0.94	1.68
10.4 แบบสนทนากลุ่มเชิงกึ่งทางการ	3.08	1.18	3.03	1.09	3.78	0.99	8.27*
10.5 แบบสอบถามอัตนัย, ความสนใจ ต่าง ๆ	2.43	1.13	2.59	1.07	2.90	1.12	2.85
10.6 แบบวัดทัศนคติ	2.55	1.24	2.65	0.98	2.84	1.06	1.05
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	2.27	1.06	2.46	0.99	2.47	0.88	0.77
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศ เป็นภาษาไทย	2.12	1.09	2.19	1.08	2.65	1.10	4.02*
10.9 ดัดแปลงเนื้อหาแบบสอบถามมาตรฐาน ต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	1.93	1.06	2.03	0.96	2.48	1.04	4.86*
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ							
11.1 ทดลองเครื่องมือ	3.72	0.99	3.41	0.80	3.55	0.97	1.30
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	3.72	0.98	3.45	0.96	3.89	0.92	0.94
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	3.52	1.05	3.22	1.03	3.47	0.85	1.18
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามข้อ	3.38	1.06	3.11	1.17	3.83	0.92	6.26*
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	2.38	1.28	2.22	1.08	2.48	1.17	0.59
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล							
12.1 การใช้แบบสอบถาม	3.95	0.95	3.89	0.88	3.77	0.90	0.65
12.2 การสัมภาษณ์	3.68	0.93	3.57	0.99	3.13	1.03	5.42*
12.3 การสังเกต	3.07	1.22	2.88	1.20	3.06	1.04	0.70
12.4 การทดสอบ	3.27	1.23	3.35	1.27	3.77	1.14	2.95
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	2.67	1.23	2.03	1.07	2.06	1.21	5.11*

รวมท เวทเวทิกิติง นเวิจก	วักท เวทเวท		สติกทเวทเวท		วักและปะเวเมเผล การเวทเวท		F	ผล การ ปะเวทเวท
	n = 60		n = 37		n = 66			
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.		
13. การเวทเวทที่ข้อมูลเวทเวทเวทเวทเวท								
13.1 ใช้สติกทเวทเวทเวท	3.93	0.95	3.78	0.75	3.67	0.96	1.27	
13.2 การเวทเวทค่าความเวทเวทเวท	3.47	1.00	4.00	0.78	3.56	0.96	3.90*	2-1
13.3 การปะเวทเวทค่าความเวทเวท	3.27	1.10	3.62	1.06	3.23	1.01	1.78	
13.4 สติกทเวทเวทเวทเวทเวท	3.42	1.09	3.78	0.92	3.20	1.07	3.61*	2-3
13.5 สติกทเวทเวทเวทเวทเวท	2.87	1.19	3.62	0.95	2.45	1.14	12.81*	2-1, 2-3
13.6 สติกทเวทเวทเวทเวทเวท	2.98	1.14	3.78	0.88	2.72	1.00	12.99*	2-3, 2-1
14. การเวทเวทเวทเวทเวทเวทเวท	3.60	0.89	3.59	0.80	3.41	0.79	1.03	
16. การเวทเวทเวทเวทเวทเวท	2.98	1.08	2.57	1.04	2.72	1.08	1.93	
16. การเวทเวทเวทเวทเวทเวท								
16.1 คมเวทเวทเวทเวทเวท	3.70	0.87	3.58	0.60	3.36	0.84	2.84	
16.2 จักทเวทเวทเวทเวทเวท	3.83	0.92	3.76	0.64	3.52	0.93	2.22	
17. เวทเวทเวทเวทเวทเวทเวท	3.65	0.90	3.49	0.65	3.41	0.75	1.51	
18. การเวทเวทเวทเวทเวท	3.53	0.93	3.38	0.79	3.34	0.82	0.82	
19. การปะเวทเวทเวทเวท	3.10	1.13	2.57	1.01	2.61	1.03	4.25*	1-3
20. การเวทเวทเวทเวทเวท								
20.1 เวทเวทเวทเวท	4.28	0.92	4.32	0.71	4.28	0.79	0.04	
20.2 เวทเวทเวทเวท	2.49	1.39	2.69	1.28	2.19	1.22	1.91	
20.3 เวทเวทเวทเวท	1.82	1.14	1.17	1.21	1.50	0.84	4.77*	3-2
20.4 เวทเวทเวทเวท	2.94	1.37	3.35	1.14	2.59	1.38	8.91*	2-3
21. การเวทเวทเวทเวทเวท								
21.1 เวทเวทเวทเวทเวท	3.33	1.19	3.62	0.85	2.53	1.32	11.88*	1-3, 2-3
21.2 เวทเวทเวทเวทเวท	1.57	1.03	2.06	1.18	1.48	0.83	4.03*	2-3
21.3 เวทเวทเวทเวทเวท	1.73	0.92	2.77	1.44	2.22	1.28	8.48*	2-1
22. เวทเวทเวทเวทเวท	3.65	1.20	3.73	1.04	2.84	1.31	12.76*	1-3, 2-3
23. การเวทเวทเวทเวท	3.92	1.23	4.03	0.87	3.06	1.30	11.16*	1-3, 2-3
24. การเวทเวทเวทเวท	3.57	1.14	3.59	0.89	2.92	1.19	6.74*	1-3, 2-3
25. การเวทเวทเวทเวท								
25.1 เวทเวทเวทเวท	2.58	1.52	2.61	1.46	2.19	1.30	1.57	
25.2 เวทเวทเวทเวท	2.50	1.48	2.61	1.50	2.13	1.32	1.72	
25.3 เวทเวทเวทเวท	3.02	1.31	3.46	1.14	2.75	1.30	3.67*	2-3
25.4 เวทเวทเวทเวท	2.02	1.23	2.57	1.46	1.82	1.21	4.16*	2-3
25.5 เวทเวทเวทเวท	1.95	1.19	2.25	1.32	1.91	1.28	0.96	
25.6 เวทเวทเวทเวท	2.70	1.49	2.62	1.36	2.48	1.36	0.37	

2.2.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่เรียนรายวิชาของหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาไปแล้ว 2 ภาคการศึกษา และเป็นนิสิตที่ยังไม่ทำวิทยานิพนธ์

ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่เรียนรายวิชาในหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษามาแล้ว 2 ภาคการศึกษา ระบุว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยส่วนใหญ่จำนวน 35 รายการ (คิดเป็นร้อยละ 55.56 จากจำนวน รายการปฏิบัติงานวิจัยทั้งหมด 63 รายการ) อยู่ในระดับน้อย และมีอยู่ 25 รายการ (คิดเป็น ร้อยละ 39.68) ที่นิสิตระบุว่าตนเองมีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด อีก 3 รายการหรือคิดเป็นร้อยละ 4.76 ที่นิสิตระบุว่าตนเองไม่มีความสามารถในการปฏิบัติเลย

โดยส่วนใหญ่แล้วการรับรู้ความสามารถของตนเองของนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษายู่ในระดับที่สูงกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชา กล่าวคือ มีรายการปฏิบัติงานวิจัยอยู่ 21 รายการคิดเป็นร้อยละ 33.33 ที่นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษารับรู้ว่าคุณมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่นิสิตอีก 2 สาขาวิชาไม่มีรายการการปฏิบัติงานวิจัยใดที่ตนเองรับรู้ว่าคุณมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางหรือสูงกว่านี้

ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่เรียนรายวิชาในหลักสูตรมาเป็น 2 ภาคการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา แสดงในตารางที่ 23

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ระดับความสามารถของทนายปฏิติงานวิจัย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เรียนรายวิชาในหลักสูตรเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา
จำแนกตามสาขาวิชา

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	รวม		วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา	
	n = 36		n = 13		n = 13		n = 10	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การวางแผนการวิจัย								
1.1 การออกแบบการวิจัย	3.00	0.86	2.85	0.90	2.69	0.75	3.60	0.70
1.2 การจัดการตัวแปร	2.97	0.81	2.69	0.76	2.77	0.73	3.60	0.70
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	3.13	0.72	3.00	0.82	3.16	0.69	3.30	0.67
1.4 วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.33	0.79	3.54	0.68	3.00	1.00	3.50	0.53
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	3.03	1.03	3.08	1.04	2.54	1.05	3.60	0.69
1.6 ทหารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	2.97	1.06	3.00	1.29	2.54	0.88	3.50	0.71
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	3.11	0.82	3.00	1.08	3.00	0.58	3.40	0.70
2. การศึกษานำก่อนการศึกษจริง (Pilot Study)	2.53	1.00	2.54	1.05	2.00	0.82	3.20	0.79
3. เขียนโครงการวิจัย	3.08	0.84	3.08	0.86	2.69	0.85	3.60	0.52
4. เขียนโครงการประเมิน	2.28	1.16	2.15	1.23	1.77	0.93	3.10	0.88
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	3.42	0.84	3.38	0.96	3.08	0.64	3.90	0.74
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	2.44	1.03	2.62	1.12	1.77	0.73	3.10	0.74
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	3.00	1.01	2.92	0.95	2.62	1.12	3.60	0.70
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	2.11	1.26	1.77	1.24	1.82	0.96	3.20	1.03
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	3.11	0.98	3.31	0.85	2.62	1.12	3.50	0.71
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
10.1 แบบสอบถาม	3.03	1.00	3.38	0.77	2.62	0.96	3.10	1.20
10.2 แบบสัมภาษณ์	2.47	1.16	2.69	1.25	1.85	0.80	3.00	1.15
10.3 แบบสังเกต	2.58	1.13	3.07	0.95	1.85	0.99	2.90	1.10
10.4 แบบสอบถามสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.78	1.20	2.92	1.44	2.31	1.03	3.20	0.92
10.5 แบบสอบถามทัศนคติ, ความสนใจ ต่าง ๆ	2.22	1.16	2.15	1.14	1.69	0.85	3.00	1.15
10.6 แบบวัดทัศนคติ	2.47	1.13	2.62	1.12	1.92	0.95	3.00	1.15
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	2.14	1.22	2.00	1.22	1.62	0.87	3.00	1.24
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศ เป็นภาษาไทย	2.25	1.13	1.85	1.21	1.85	0.80	3.30	0.67
10.9 ตัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐาน ต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	2.08	1.13	1.77	1.17	1.54	0.66	3.20	0.79
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ								
11.1 ทดลองเครื่องมือ	3.03	1.13	3.46	0.88	2.23	1.17	3.50	0.85
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	3.08	1.05	3.46	0.88	2.23	1.01	3.70	0.48
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	3.03	1.08	3.38	1.04	2.46	1.05	3.30	0.95
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามข้อ	2.67	1.35	3.00	1.41	1.85	1.21	3.30	0.95
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	2.00	1.17	2.00	1.22	1.48	0.97	2.70	1.06

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการประเมินการประเมินวิจัย	รวม		วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา	
	n = 36		n = 13		n = 13		n = 10	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล								
12.1 การใช้แบบสอบถาม	3.14	1.02	3.46	0.88	2.85	0.99	3.10	1.20
12.2 การสัมภาษณ์	2.41	1.16	2.69	1.32	2.08	0.95	2.60	1.17
12.3 การสังเกต	2.56	1.11	3.00	0.91	2.00	1.00	2.70	1.25
12.4 การทดสอบ	2.67	1.21	2.85	1.21	1.85	0.89	3.50	0.97
12.5 การวัด ไรต์ว ิตตอบ	2.08	1.16	2.46	1.33	2.62	1.87	2.20	1.14
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย								
13.1 ใช้สถิติค่าบรรยาย	3.22	0.93	3.46	0.97	2.85	0.90	3.40	0.84
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	2.86	1.15	2.62	1.26	2.46	0.97	3.70	0.82
13.3 การประมวลค่าพารามิเตอร์	3.00	1.07	2.92	1.12	2.54	0.78	3.70	1.06
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	2.94	1.04	3.07	0.76	2.31	1.03	3.60	0.97
13.5 สถิติทดสอบค่าพารามิเตอร์	2.00	1.12	1.85	1.14	1.62	0.98	2.70	1.06
13.6 สถิติการวิเคราะห์แต่ละหน่วยแปร	2.11	1.09	1.76	0.73	1.92	1.12	2.80	1.23
14. การแปลความหมายผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล	3.03	1.03	2.92	1.26	2.69	0.85	3.60	0.70
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	2.22	1.24	2.15	1.23	1.69	0.85	3.00	1.33
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย								
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	3.00	1.09	3.00	1.22	2.46	1.05	3.70	0.48
16.2 จัดทำ, ตัดต่อข้อมูลที่วิเคราะห์จากตารางนำเสนอ	3.22	1.07	3.38	1.04	2.62	1.12	3.80	0.63
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล	3.08	0.87	3.15	0.90	2.54	0.66	3.70	0.87
18. การเขียนรายงานการวิจัย	3.11	0.98	3.00	1.08	2.82	0.77	3.90	0.67
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	2.78	0.93	2.92	1.04	2.31	0.75	3.20	0.79
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานประมวลผลข้อมูล								
20.1 เครื่องคิดเลข	3.64	0.96	3.46	1.20	3.54	0.97	4.00	0.47
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	1.69	1.19	1.31	0.85	1.62	1.12	2.30	1.49
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	1.47	0.97	1.15	0.55	1.31	0.63	2.10	1.45
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	1.56	1.00	1.23	0.60	1.54	0.97	2.00	1.33
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล								
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	1.58	1.02	1.08	0.28	1.77	1.09	2.00	1.33
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	1.50	0.97	1.00	0.00	1.46	0.88	2.20	1.32
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง	1.58	1.02	1.23	0.83	1.46	0.78	2.20	1.32
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดรายละเอียดที่ใช้	1.89	1.14	1.31	0.85	2.15	0.99	2.30	1.42
23. การลงระหัสข้อมูล	2.50	1.34	1.62	1.19	2.69	1.18	2.50	1.51
24. การอ่านผลวิเคราะห์จาก พริ้นท์เอาท์(Print out) ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	1.81	1.06	1.31	0.63	1.77	0.93	2.50	1.35
25. การใช้อุปกรณ์รอบข้าง(Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์								
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)	1.53	0.97	1.00	0.00	1.62	0.96	2.10	1.29
25.2 เครื่องเจาะบัตร	1.47	0.91	1.00	0.00	1.46	0.78	2.10	1.28
25.3 เทอรัมิทอลของสถานีคอมพิวเตอร์รุ่น ๆ	1.89	1.06	1.38	0.86	2.31	1.03	2.00	1.15
25.4 เทปแม่เหล็ก	1.52	0.94	1.15	0.55	1.54	0.97	2.00	1.15
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	1.47	0.84	1.23	0.60	1.31	0.63	2.00	1.15
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	1.64	1.05	1.23	0.83	1.61	0.96	2.20	1.23

2.3 ระยะเวลาในการศึกษาของนิสิตในหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา

ข้อมูลซึ่งปรากฏในตารางที่ 24 แสดงระยะเวลาในการศึกษาของนิสิตจนสำเร็จการศึกษา และชั้นปีที่นิสิตปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ พบว่า นิสิตหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาส่วนใหญ่(มากกว่าร้อยละ 50) ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษามากกว่า 4 ภาคการศึกษา เมื่อพิจารณาจำนวนนิสิต 4 รุ่น คือ นิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2525-2528 ทั้ง 4 รุ่นนั้นผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นมหาบัณฑิตของภาควิชาวิจัยการศึกษารวมอยู่ด้วย ปรากฏว่า มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทั้ง 4 รุ่นนี้เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาโดยใช้ระยะเวลาต่ำสุด คือ 4 ภาคการศึกษาอยู่จำนวนร้อยละ 30.4, 7.7, 8.3 และ 2.7 ของจำนวนการรับนิสิตของแต่ละปีการศึกษาเรียงตามลำดับ นอกจากนี้ในแต่ละปีการศึกษา พบว่า มีจำนวนนิสิตที่ศึกษาโดยใช้ระยะเวลาสูงสุดของหลักสูตรคือ 5 ปี หรือ 10 ภาคการศึกษาอยู่ด้วย (ยกเว้นนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2528 และ 2527 ที่ในปีการศึกษา 2530 ตนเองมีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันชั้นปีที่ 3 และ 4 ตามลำดับ)

ตารางที่ 24 ระยะเวลาในการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร และชั้นปีที่นิสิตปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ จำแนกตามปีการศึกษาที่เข้าศึกษา

ชั้นปี/ภาคการศึกษา	2525		2526		2527		2528		2529		2530	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1 / 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 1 / 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	100.0 นิสิตปัจจุบัน
ชั้นปีที่ 2 / 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 2 / 4	7	30.4	2	7.7	3	8.3	1	2.7	40	100.0	-	-
ชั้นปีที่ 3 / 5	6	26.1	10	38.5	7	19.4	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 3 / 6	2	8.7	4	15.4	15	41.7	36	97.3 นิสิตปัจจุบัน	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 4 / 7	2	8.7	1	3.8	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 4 / 8	3	13.0	1	3.8	11	30.6 นิสิตปัจจุบัน	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 5 / 9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปีที่ 5 / 10	3	13.0	8	30.8 นิสิตปัจจุบัน	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	23	100.0	26	100.0	36	100.0	37	100.0	40	100.0	36	100.0

ในเรื่องของระยะเวลาในการศึกษาของนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษานี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาตัวแปร 2 ตัวแปร ที่สะท้อนให้ทราบถึงประสิทธิผลของหลักสูตรคือ อัตราส่วนประสิทธิภาพ (E.R.) และอัตราส่วนสูญเสีย (W.R.) ดังนี้

2.3.1 อัตราส่วนประสิทธิภาพ (E.R.) ของการผลิตบัณฑิต

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคั้งนี้มีเพียงนิสิตที่เข้าศึกษาในรอบปีการศึกษา 2525 จำนวน 23 คน เท่านั้นที่นิสิตในรอบทุกคนครบระยะเวลาศึกษาในหลักสูตรคือ 5 ปีไปแล้ว ในขณะที่นิสิตซึ่งเข้าศึกษาในรอบต่อมายังมีผู้ที่ดำรงสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันของภาควิชาอยู่ ดังนั้น การคำนวณค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพจึงคำนวณจากนิสิตทั้ง 23 คน ดังกล่าวซึ่งได้ค่า $E.R. = 0.74$ และจากการคำนวณช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของอัตราส่วนประสิทธิภาพทางด้านการศึกษาของนิสิตในหลักสูตร พบว่า ค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพอยู่ในช่วง 0.64-0.83 แสดงให้ทราบว่านิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา ต้องใช้เวลาในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วมากกว่า 4 ภาคการศึกษา จึงสรุปว่ามีประสิทธิภาพทางการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2.3.2 อัตราส่วนสูญเสีย (W.R.) ของการผลิตบัณฑิต

ด้วยเหตุผลเดียวกันข้างต้นที่ว่านิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2525 เท่านั้นที่ทราบจำนวนแท้จริงของผู้ที่ออกก่อนสำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่ไม่สำเร็จการศึกษาแต่ต้องออกไปเนื่องจากครบระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น ค่า W.R. ที่คำนวณได้จึงเป็นค่า W.R. ของนิสิตที่เข้าศึกษาในรอบปีการศึกษา 2525 ซึ่งมีค่าเท่ากับ $6/39 = 0.15$ หมายความว่ามีความสูญเสียเกิดขึ้นในรูปของการออกก่อนสำเร็จการศึกษาหรือไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ในเวลาที่กำหนดคือ 5 ปี

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี กล่าวคือ มีนิสิตในหลักสูตรมากกว่าร้อยละ 70.0 ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ได้รับผลประเมินวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตโดยส่วนรวมที่เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้โดยประมาณร้อยละ 33.3 ของรายการปฏิบัติงานวิจัยที่มีอยู่ 63 รายการหรือคิดเป็นร้อยละ 56.0 ของขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 25 ขั้นตอน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่ศึกษาใน

หลักสูตรอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย โดยที่ความสามารถของนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่านิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา เมื่อนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยได้ร้อยละ 72.0 ของขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัยที่มีอยู่ และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความสามารถในการวางแผนการวิจัยในขั้นการเลือก ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์แบบต่าง ๆ พร้อมทั้งการแปลความหมาย ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะสาขา ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีความสามารถในการสร้างและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบ ส่วนเครื่องมือชนิดอื่นนิสิตยังไม่ค่อยมีความชำนาญพอ สำหรับระยะเวลาในการศึกษาของนิสิต พบว่า นิสิตในหลักสูตรส่วนมากต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรมากกว่า 4 ภาคการศึกษาและมีการสูญเปล่าเกิดขึ้นในรูปของการออกก่อนสำเร็จการศึกษา หรือ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาเมื่อครบระยะเวลาสูงสุดของหลักสูตร ดังนั้นประสิทธิผลของการผลิตบัณฑิตจึงไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้เชิงปริมาณ

3. การติดตามผลมหานัทิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา

มหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จำนวน 67 คน เป็นเพศหญิง 41 คน และชาย 26 คน เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า เป็นมหานัทิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 24, 16 และ 27 คน ตามลำดับ โดยแต่ละสาขามีมหานัทิตที่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.8, 68.8 และ 48.1 ตามลำดับ

การศึกษาติดตามผลมหานัทิตเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ลักษณะงานที่ทำ ผลงานวิชาการ ผลตอบแทนการศึกษา และอื่น ๆ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของมหานัทิต

จากการศึกษาลักษณะงานที่มหานัทิตทำ (หัวข้อ 2.3.2) พบว่ามหานัทิตร้อยละ 47.7 ใช้ความรู้ความสามารถการปฏิบัติงานค่อนข้างไม่ตรงหรือไม่ตรงกับความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา และจากการติดตามผลมหานัทิตเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยการศึกษาระดับความมากน้อยของการปฏิบัติงานวิจัยในแต่ละรายการรวม 63 รายการหรือ 25 ขั้นตอนการวิจัยที่กำหนดขึ้น ปรากฏผลดังนี้ รายการการปฏิบัติงานงานวิจัยจำนวนมากที่สุดคือ 28 รายการคิดเป็น ร้อยละ 44.4 ที่มหานัทิตปฏิบัติโดยมีปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือจำนวน 27 รายการ คิดเป็น ร้อยละ 42.9 ที่ปฏิบัติโดยมีปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย และมี 6 รายการที่มหา

บัณฑิตมีโอกาสดำเนินงานน้อยมากหรือไม่มีโอกาสปฏิบัติเลย ซึ่งก็เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ และการใช้สื่อคอมพิวเตอร์แบบต่าง ๆ มีเพียง 2 รายการเท่านั้นที่มหาวิทยาลัยภาควิชาวิจัยการศึกษามีโอกาสปฏิบัติเฉลี่ยในระดับค่อนข้างมากคือ การทดสอบ และการคำนวณ โดยใช้เครื่องคิดเลข

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า มหาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา และสาขาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้ปฏิบัติงานวิจัยต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยส่วนใหญ่อยู่ในปริมาณงานเฉลี่ยค่อนข้างน้อยจนถึงไม่ได้ปฏิบัติงาน มีเพียง 1-3 รายการเท่านั้นที่มหาวิทยาลัยแต่ละสาขาได้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมากคือ มหาลัยที่สำเร็จการศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม ใช้สถิติภาคบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และมหาวิทยาลัยสาขาวิชาสถิติการศึกษาได้ใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณอยู่ในระดับค่อนข้างมากเพียงรายการเดียว ส่วนมหาวิทยาลัยสาขา วิชาวัดและประเมินผลการศึกษาได้ทำการสร้างแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบ และใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณรวม 3 รายการที่ปฏิบัติในปริมาณงานเฉลี่ยค่อนข้างมาก

ข้อมูลแสดงระดับการปฏิบัติงานวิจัยแต่ละรายการ ของมหาวิทยาลัยแสดงใน

ตารางที่ 25

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ระดับการปฏิบัติงานวิจัยของมหาบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชา

รายการประเมินการวิจัย	รวม		วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา	
	n = 67		n = 24		n = 16		n = 27	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การวางแผนการวิจัย								
1.1 การออกแบบการวิจัย	2.61	1.28	2.88	1.48	2.63	1.15	2.37	1.16
1.2 การจัดการทำตัวแปร	2.55	1.25	2.79	1.47	2.69	1.14	2.26	1.06
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	2.76	1.28	2.96	1.52	2.94	1.06	2.48	1.15
1.4 วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	2.66	1.31	3.00	1.50	2.69	1.13	2.33	1.18
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	2.94	1.34	3.25	1.42	2.81	1.28	2.74	1.29
1.6 หารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	3.01	1.40	3.42	1.44	2.75	1.29	2.81	1.39
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	2.78	1.39	3.12	1.45	2.63	1.31	2.56	1.37
2. การศึกษานำก่อนการศึกษาจริง(Pilot Study)	2.30	1.23	2.46	1.44	2.44	1.21	2.07	1.04
3. เขียนโครงการวิจัย	2.70	1.38	3.21	1.47	2.56	1.36	2.33	1.21
4. เขียนโครงการประเมิน	2.84	1.37	2.71	1.37	2.75	1.39	3.00	1.39
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	2.67	1.27	3.04	1.52	2.56	1.09	2.41	1.08
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	2.24	1.22	2.67	1.43	2.44	1.03	1.74	0.94
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	2.42	1.27	2.88	1.48	2.50	1.10	1.96	1.02
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	2.09	1.11	2.41	1.18	2.20	1.15	1.78	0.97
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	2.49	1.25	2.95	1.40	2.56	1.21	2.04	0.98
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
10.1 แบบสอบถาม	3.16	1.31	3.50	1.38	2.93	1.29	3.00	1.24
10.2 แบบสัมภาษณ์	2.52	1.27	2.83	1.43	2.44	1.21	2.30	1.14
10.3 แบบสังเกต	2.34	1.21	2.17	1.24	2.31	1.14	2.52	1.25
10.4 แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.30	1.47	2.71	1.39	3.44	1.36	3.74	1.46
10.5 แบบสอบถามทัศนคติ, ความสนใจ ต่าง ๆ	2.25	1.31	2.12	1.23	2.31	1.35	2.33	1.39
10.6 แบบวัดทัศนคติ	2.40	1.35	2.38	1.38	2.38	1.36	2.44	1.37
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	1.88	1.09	2.00	1.18	2.00	1.10	1.70	1.03
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเป็นภาษาไทย	1.65	1.01	1.75	1.07	1.75	1.06	1.52	0.94
10.9 ดัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	1.67	1.01	1.75	1.07	1.75	1.06	1.56	0.93
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ								
11.1 ทดลองเครื่องมือวิจัย	2.55	1.41	2.83	1.66	2.50	1.21	2.33	1.27
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	2.64	1.38	2.92	1.61	2.44	1.09	2.52	1.31
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	2.55	1.38	2.75	1.70	2.44	1.15	2.44	1.22
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามรายข้อ	2.87	1.32	2.79	1.35	2.56	1.09	3.11	1.42
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	1.69	1.12	1.79	1.28	1.81	0.98	1.52	1.05
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล								
12.1 การใช้แบบสอบถาม	3.25	1.39	3.42	1.59	3.33	1.20	3.07	1.33
12.2 การสัมภาษณ์	2.81	1.27	3.04	1.40	3.00	1.26	2.48	1.12
12.3 การสังเกต	2.78	1.18	2.71	1.27	2.88	1.20	2.78	1.12
12.4 การทดสอบ	3.51	1.43	3.29	1.55	3.25	1.18	3.85	1.43
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	2.01	1.24	2.54	1.44	2.06	1.18	1.52	0.85

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการประเมินการเชิงวิจัย	รวม		วิทยาการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา	
	n = 67		n = 24		n = 16		n = 27	
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณไมการวิจัย								
13.1 ใช้สถิติการบรรยาย	3.19	1.29	3.50	1.50	2.75	1.18	3.19	1.38
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	2.52	1.34	2.79	1.50	2.63	1.20	2.22	1.25
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	2.39	1.39	2.58	1.50	2.44	1.21	2.19	1.14
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	2.40	1.37	2.71	1.55	2.50	1.32	2.07	1.21
13.5 สถิติทดสอบนอนพารามิเตอร์	2.13	1.28	2.46	1.41	1.31	1.40	1.74	0.98
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	2.16	1.30	2.54	1.50	2.31	1.35	1.74	0.94
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	2.83	1.31	2.29	1.33	2.50	1.26	2.63	1.24
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	2.40	1.26	2.54	1.32	2.31	1.14	2.33	1.30
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย								
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	2.92	1.37	3.25	1.51	2.73	1.22	2.74	1.31
16.2 จัดทำ, ตัดลอกจากข้อมูลที่วิเคราะห์ ลงตารางนำเสนอข้อมูล	2.89	1.37	3.17	1.55	2.75	1.29	2.73	1.25
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	2.84	1.33	3.21	1.41	2.56	1.36	2.67	1.21
18. การเขียนรายงานการวิจัย	2.73	1.38	3.13	1.48	2.56	1.36	2.48	1.25
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	2.12	1.33	2.33	1.49	2.38	1.45	2.78	1.05
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล								
20.1 เครื่องคิดเลข	3.80	1.33	4.04	1.35	3.56	1.32	3.74	1.32
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	2.06	1.39	2.75	1.65	1.73	1.03	1.63	1.08
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	1.45	0.91	1.50	1.10	1.73	1.03	1.26	0.59
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	1.67	1.16	1.71	1.37	2.13	1.26	1.38	0.79
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล								
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	2.02	1.35	2.22	1.51	2.25	1.34	1.70	1.20
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	1.69	1.14	1.96	1.36	1.87	1.19	1.35	0.80
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรม ด้วยตนเอง	1.58	0.99	1.75	1.15	1.67	1.05	1.37	0.79
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดวิธีที่ใช้	2.06	1.39	2.45	1.64	2.12	1.26	1.67	1.14
23. การลงรหัสข้อมูล	2.00	1.38	2.42	1.67	1.94	1.29	1.67	1.07
24. การล่าผลวิเคราะห์จากพริ้นท์เอาต์(Print out) ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	2.12	1.43	2.63	1.69	2.13	1.26	1.67	1.14
25. การใช้อุปกรณ์รอบข้าง (Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์								
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)	1.43	0.93	1.42	0.93	1.67	1.04	1.33	0.88
25.2 เครื่องเจาะบัตร	1.44	0.93	1.42	0.93	1.67	1.04	1.33	0.88
25.3 เทอร์มินัลของสถานีคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล	1.48	0.93	1.50	1.06	1.69	1.01	1.33	0.73
25.4 เทปแม่เหล็ก	1.42	0.89	1.50	1.10	1.63	1.02	1.22	0.51
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	1.39	0.93	1.38	1.06	1.67	1.04	1.26	0.71
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	2.00	1.48	2.54	1.82	1.88	1.31	1.59	1.08

ผลจากการติดตามการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของมหานัทิตในส่วนที่เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัยต่าง ๆ นี้ ทำให้ทราบว่า มหานัทิตส่วนใหญ่มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานหรือการทำผลงานวิจัยในระดับที่น้อยมาก จึงเป็นที่น่าสนใจว่าลักษณะงานที่ทำ ปริมาณงานในความรับผิดชอบผลงานวิชาการ ตลอดจนอุปสรรคในการทำวิจัยของมหานัทิตที่สำเร็จจากหลักสูตรปริญญาโท มหานัทิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา เป็นเช่นไร

3.2 ลักษณะงานของมหานัทิต

จากการศึกษาลักษณะงานที่มหานัทิตทำพบว่า มหานัทิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.6) ปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ มีเพียงร้อยละ 7.5 ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของเอกชน และไม่มีมหานัทิตคนใดเลยที่ทำงานธุรกิจส่วนตัว มีมหานัทิต จำนวน 2 คน ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ อย่างละ 1 คน เมื่อนิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหานัทิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 83.3, 100.0 และ 88.9 ตามลำดับที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐบาล

สังกัดการทำงานของมหานัทิต ปรากฏว่า มหานัทิตจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 64.2 ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีมหานัทิตจำนวนร้อยละ 7.5 ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ และมีมหานัทิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัด กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนร้อยละ 4.5 เท่ากัน มีมหานัทิต โดยคิดเป็นร้อยละ 1.5 ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดสำนักงานกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่เหลืออีกร้อยละ 17.9 ปฏิบัติในหน่วยงานอื่น นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ได้แก่ หน่วยงานที่สังกัดกรมอื่น ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานเอกชน เมื่อนิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหานัทิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนร้อยละ 50.0, 93.8 และ 59.3 ตามลำดับ ที่ปฏิบัติในหน่วยงานสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมีมหานัทิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา จำนวนร้อยละ 12.5 ที่ปฏิบัติในหน่วยงานสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานของมหานัทิตพบว่า มหานัทิตส่วนใหญ่เมื่อกลับไปปฏิบัติงานในหน่วยงานเดิม มักจะทำงานในตำแหน่งเดิมแต่รับหน้าที่ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น กล่าวคือมหานัทิตส่วนใหญ่ (จำนวนร้อยละ 77.6) ยังคงปฏิบัติงานในตำแหน่ง

ลง เมื่อเทียบกับร้อยละของนิสิตที่ทำงานในตำแหน่งนี้ โดยมีมหาวิทยาลัยจะได้รับการระงงานอื่นเพิ่มขึ้น เช่น การปฏิบัติหน้าที่งานสอนร่วมกับงานวัดผล มีจำนวนร้อยละ 23.1 หรือปฏิบัติหน้าที่งานสอนร่วมกับงานวิจัยวางแผนและสารสนเทศ ร้อยละ 26.9 หรือปฏิบัติหน้าที่งานสอนร่วมกับการทำหน้าที่ด้านบริหาร เช่น หัวหน้าหมวด จำนวนร้อยละ 13.5 ถึงกระนั้นก็ตามร้อยละของผู้ที่ปฏิบัติงานสอนเพียงอย่างเดียวยังคงมีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 28.8 ยังมีครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่งานสนับสนุนการสอนอีกจำนวนร้อยละ 77.7 นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยที่สำเร็จจากภาควิชาทำงานในตำแหน่งหน้าที่นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ อยู่เป็นจำนวนร้อยละ 17.9 และ 4.5 ตามลำดับ โดยผู้ที่ทำงานในตำแหน่งนักวิชาการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.3) ทำหน้าที่ปฏิบัติงานวิจัยวางแผนและประเมินผล ไม่มีมหาวิทยาลัยคนใดทำงานในตำแหน่งผู้บริหารเลย เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชาพบว่า มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติ การศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 58.3, 93.8 และ 85.2 ตามลำดับ ยังคงทำงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ ในหน่วยงานทางการศึกษาและเมื่อพิจารณาดำแหน่งและลักษณะหน้าที่ของงานที่มหาวิทยาลัยแต่ละสาขาวิชาทำ ซึ่งเอื้อต่อการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้แก่ งานในตำแหน่งครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่งานสอนร่วมกับงานวัดผลหรืองานวิจัย วางแผน และสารสนเทศ งานตำแหน่งเจ้าหน้าที่นักวิชาการที่ทำหน้าที่วิจัย วางแผน และประเมินผล หรืองานศึกษานิเทศก์ พบว่า มหาวิทยาลัยสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติ การศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 17, 7 และ 15 ตามลำดับ ที่ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 70.8, 43.8 และ 55.6 ของมหาวิทยาลัยแต่ละสาขาวิชาตามลำดับที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของตน ในตำแหน่งหน้าที่ที่มีโอกาสนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงาน

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยร้อยละ 59.7 ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานคร ที่เหลือร้อยละ 40.3 ปฏิบัติงานในต่างจังหวัด เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหาวิทยาลัย สาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ร้อยละ 83.3, 56.3 และ 40.7 ตามลำดับ ปฏิบัติงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ประเภทและลักษณะงานของมหาวิทยาลัย ภาควิชาวิจัยการศึกษา แต่ละสาขาวิชาแสดงในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ประเภทและลักษณะงานของมหานบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

	วิจัยการศึกษา n = 24		สถิติการศึกษา n = 16		วัดและประเมินผล การศึกษา n = 27		รวม n = 67	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน								
ราชการ	20	83.3	16	100.0	24	88.9	60	89.6
รัฐวิสาหกิจ	1	4.2	-	-	-	-	1	1.5
เอกชน	2	8.3	-	-	3	11.1	5	7.5
ธุรกิจส่วนตัว	-	-	-	-	-	-	-	-
อื่น ๆ	1	4.2	-	-	-	-	1	1.5
2. สังกัด								
กรมสามัญศึกษา	12	50.0	15	93.8	16	59.3	43	64.2
สภษ.	-	-	-	-	1	3.7	1	1.5
กรมอาชีวศึกษา	-	-	-	-	3	11.1	3	4.5
กรมการฝึกหัดครู	2	8.3	1	6.3	2	7.4	5	7.5
ทบวงมหาวิทยาลัย	3	12.5	-	-	-	-	3	4.5
อื่น ๆ	7	29.2	-	-	5	18.5	12	17.9
3. ตำแหน่งหน้าที่								
ครู-อาจารย์	14	58.3	15	93.8	23	85.2	52	77.6
งานสอน	4(28.6)		5(33.3)		6(26.1)		15(28.8)	
งานสอน + งานวัดผล	3(21.4)		3(20.0)		6(26.1)		12(23.1)	
งานสอน + งานวิจัยวางแผน	6(42.9)		3(20.0)		5(21.7)		14(26.9)	
สารสนเทศ								
งานสอน + งานบริหาร	1(7.1)		-		6(26.1)		7(13.5)	
งานสนับสนุนการสอน			4(26.7)				4(7.7)	
ผู้บริหาร								
เจ้าหน้าที่นักวิชาการ	9	37.5	-	-	3	11.1	12	17.9
งานวิจัยวางแผนประเมินผล	7(77.8)		-		3(100.0)		10(83.3)	
เจ้าหน้าที่นักวิชาการ	2(22.2)		-				2(16.7)	
ศึกษานิเทศก์	1	4.2	1	6.3	1	3.7	3	4.5
4. สถานที่ทำงาน								
กรุงเทพมหานคร	20	83.3	9	56.3	11	40.7	40	59.7
ต่างจังหวัด	4	16.7	7	43.8	16	59.3	27	40.3

การที่หน่วยงานต่าง ๆ หลายแห่ง ได้อนุมัติให้บุคลากรในสังกัด เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษานี้ ส่วนหนึ่งเป็นความต้องการของ หน่วยงาน ที่ต้องการให้บุคลากรของตนมีความรู้ความสามารถตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อที่จะ ได้นำความรู้ความสามารถเหล่านั้น กลับมาพัฒนาหน่วยงานตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงเป็นที่ น่าสนใจว่า หน่วยงานที่มหานบัณฑิตทำงานอยู่ เป็นหน่วยงานที่มหานบัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ก่อนที่จะ เข้า ศึกษาในหลักสูตรหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาครั้งนั้นพบว่า มหานบัณฑิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.6) กลับ ไปปฏิบัติงานในหน่วยงานเดิมที่อนุมัติให้ลาศึกษาต่อ โดยไม่มีการเปลี่ยนงาน มีมหานบัณฑิตร้อยละ 10.4 ที่เริ่มปฏิบัติงานนี้ เมื่อตนสำเร็จการศึกษาปริญญาโทบัณฑิตของภาควิชา และมีมหานบัณฑิต ร้อยละ 14.9 ที่เปลี่ยนหน่วยงานใหม่หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต โดยที่ร้อยละ 4.5 เป็นผู้ที่ได้รับการย้ายโอนหน่วยงาน และร้อยละ 10.4 เป็นผู้ที่ลาออกจากหน่วยงานเดิมและ มาเริ่มปฏิบัติงานในหน่วยงานใหม่นี้ ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงงานเพื่อให้เกิดความมั่นคงหรือ เปลี่ยนเพราะจะได้มาปฏิบัติงานที่มีโอกาส ใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ เมื่อพิจารณาจำแนก ตามสาขาวิชา ปรากฏว่ามหานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษ จำนวน ร้อยละ 54.2 ทำงานที่เดิมมาตั้งแต่ก่อนสำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 20.8 ได้เริ่มปฏิบัติ งานนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว และไม่เคยเปลี่ยนงานอีกเลย และมีผู้ที่เปลี่ยนหน่วยงานโดยการ ย้าย โอนหรือลาออกมาทำงานที่ใหม่รวมร้อยละ 25.0 มหานบัณฑิตสาขาวิชาสถิติการศึกษา จำนวน ร้อยละ 81.3 ทำงานที่เดิมมาตั้งแต่ก่อนสำเร็จการศึกษา และมีมหานบัณฑิตที่ลาออกจากหน่วยงาน เดิมแล้วมาปฏิบัติงานในหน่วยงานใหม่เพียงร้อยละ 12.5 ส่วนมหานบัณฑิตหลักสูตรสาขาวิชาวัด และประเมินผลการศึกษาจำนวนมากคือร้อยละ 88.9 ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานนี้มาตั้งแต่ก่อน สำเร็จการศึกษา และมีมหานบัณฑิตเพียงร้อยละ 7.4 ที่ลาออกจากหน่วยงานเดิมมาเพื่อปฏิบัติงาน ในหน่วยงานใหม่ นั่นคือ มหานบัณฑิตทั้ง 3 สาขาวิชา มีวิชาวิจัยการศึกษ เก้าในเก้ามีมหานบัณฑิต ที่สำเร็จจากหลักสูตรจำนวนร้อยละมากที่สุดที่ลาออกจากหน่วยงานเดิมหรือย้าย โอน ไปปฏิบัติงานใน หน่วยงานใหม่เมื่อตนสำเร็จการศึกษา

สำหรับลักษณะหน้าที่การงานที่มหานบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษ

ปฏิบัติอยู่นี้ ปรากฏว่ามหานบัณฑิตจำนวนร้อยละมากที่สุดคือร้อยละ 35.8 ได้ใช้ความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานค่อนข้างไม่ตรงกับที่ได้รับการศึกษาจากหลักสูตร รองลงมาร้อยละ 31.3 ที่ปฏิบัติ งานในหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างตรงกับที่ได้รับการศึกษาจากหลักสูตร มีมหานบัณฑิต จำนวนร้อยละ 20.9 ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถตรงกับที่ได้รับการศึกษาจาก ภาควิชาวิจัยการศึกษ และมีมหานบัณฑิตจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ 11.9 ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่โดย

ไม่ต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ศึกษาจากหลักสูตร เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 37.5 ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างไม่ตรงกับที่ได้รับการศึกษาจากหลักสูตร รองลงมาคือร้อยละ 29.2 และ 25.0 ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างตรง และตรงกับที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรตามลำดับ มหาวิทยาลัยสาขาวิชาสถิติการศึกษามีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 37.5 ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างไม่ตรงกับที่ได้รับการศึกษาจากหลักสูตร รองลงมาคือร้อยละ 25.0 ไม่ใช้ความรู้ความสามารถจากการศึกษาในหลักสูตร ไปปฏิบัติงานในหน้าที่ ส่วนมหาวิทยาลัยสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 40.7 ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบโดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างตรงกับที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร รองลงมาร้อยละ 33.3 ปฏิบัติงานในหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถค่อนข้างไม่ตรง กับที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรมีมหาวิทยาลัยจำนวนร้อยละ 18.5 ที่ปฏิบัติงานในหน้าที่โดยใช้ความรู้ความสามารถตรงกับที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร

ความพึงพอใจต่องานที่ทำอยู่ และระดับความต้องการที่จะเปลี่ยนงานของมหาวิทยาลัย พบว่ามหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจต่องานที่ทำอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานใหม่อยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า มหาวิทยาลัยสาขาวิชาวิจัยการศึกษา มีความพึงพอใจงานที่ทำอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่องานที่ตนเอง ทำอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่องานที่ตนเองทำอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานนี้ในระดับมากเช่นกัน

สำหรับเหตุผลที่คิดจะเปลี่ยนงาน พบว่าจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 58.5 ของผู้ที่ต้องการจะเปลี่ยนงานระบุว่า ต้องการทำงานที่ใช้ความรู้ความสามารถให้ตรงตามวุฒิที่สำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 19.5 ต้องการเปลี่ยนงานที่มีความก้าวหน้ามากขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 14.6 ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อความมั่นคง เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหาวิทยาลัยสาขาวิชาวิจัยการศึกษาร้อยละ 40.0 ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อใหม่ โอกาสใช้ความรู้ความสามารถตามที่ตนสำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 26.7 และ 20.0 ที่ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคง ตามลำดับ มหาวิทยาลัยสาขาวิชาสถิติการศึกษามีจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 77.8 ที่ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อจะได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ที่เหลือร้อยละ 22.2 ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อความก้าวหน้า มหาวิทยาลัยสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน

ร้อยละ 64.7 ที่ต้องการเปลี่ยนงานด้วยเหตุผลที่ต้องการใช้ความรู้ความสามารถตรงตามวุฒิที่ตนสำเร็จการศึกษา รองลงมาร้อยละ 18.6 ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อความมั่นคง และน้อยที่สุดร้อยละ 11.8 ต้องการเปลี่ยนงานด้วยเหตุผลเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

ลักษณะงานที่มหานักวิทส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.3) สนใจคืองานวิจัย วางแผน และพัฒนา รองลงมาคือร้อยละ 17.1 สนใจงานที่เกี่ยวกับงานการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาปรากฏว่าสอดคล้องกับนิสิตโดยส่วนรวม คือมหานักวิทสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ส่วนมากร้อยละ 73.3, 88.9 และ 52.9 ตามลำดับ มีความสนใจงานด้านวิจัย วางแผน และพัฒนา รองลงมาคือร้อยละ 13.3, 11.1 และ 23.5 ของมหานักวิทแต่ละสาขาที่มีความสนใจทางด้านการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานที่มหานักวิทมีความสนใจที่จะเข้าทำงานคือ หน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กล่าวคือ มหานักวิท ร้อยละ 36.6 มีความสนใจต้องการทำงานในหน่วยงานสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ สังกัดกรมสามัญศึกษา (ร้อยละ 22.0) ซึ่งเป็นต้นสังกัดที่มหานักวิททำงานอยู่ แต่เป็นการย้ายโอนเข้าหน่วยงานกลางหรือหน่วยศึกษานิเทศก์ เป็นต้น สำหรับมหานักวิทที่ทำงานเอกชนอยู่สนใจที่จะอยู่ในหน่วยงานที่เป็นงานราชการสังกัดหน่วยงานใดก็ได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ปรากฏว่า มหานักวิทส่วนใหญ่ของวิชาวิจัยการศึกษา (ร้อยละ 40.0) และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา (ร้อยละ 41.2) มีความสนใจที่จะเข้าทำงานในหน่วยงานสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รองลงมาร้อยละ 33.3 และ 23.5 ของมหานักวิทแต่ละสาขาตามลำดับที่ต้องการทำงานในหน่วยงานสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งเป็นสังกัดเดิมที่ตนทำงานอยู่ ส่วนมหานักวิทสาขาวิชาสถิติที่ต้องการเปลี่ยนงานส่วนใหญ่ ไม่ได้ระบุหน่วยงานที่ตนสนใจ และรองลงมาคือร้อยละ 22.2 ต้องการทำงานในหน่วยงานสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและน้อยที่สุดร้อยละ 11.1 ต้องการทำงานในสังกัดกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

รายละเอียดของระยะเวลาการทำงาน การใช้ความรู้ความสามารถในการทำงาน ความพึงพอใจและความต้องการที่จะเปลี่ยนงาน เหตุผลที่คิดเปลี่ยนลักษณะงานและหน่วยงานที่มหานักวิทสนใจแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 รายละเอียดของระยะเวลาการทำงาน การใช้ความรู้ความสามารถในการทำงาน ความพึงพอใจและความต้องการที่จะเปลี่ยนงาน เหตุผลที่คิดเปลี่ยน ลักษณะงาน และหน่วยงานที่หาบัณฑิตสนใจของมหาบัณฑิต จำนวนตามสาขาวิชา

	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	N = 24		N = 16		N = 27		N = 67	
	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.
1. ระยะเวลาการทำงาน								
1.1 ทำงานที่เดิมตั้งแต่ก่อนสำเร็จการศึกษา	13	54.2	13	81.3	24	88.9	60	74.6
1.2 ได้รับการย้ายโอนให้มาทำงาน	3	12.5	-	-	-	-	3	4.5
1.3 เริ่มงานนี้เพื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท	5	20.8	1	6.3	1	3.7	7	10.4
1.4 เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วลาออกจากงานเดิมก่อนเริ่มงานนี้	3	12.5	2	12.5	2	7.4	7	10.4
2. ลักษณะงานที่ทำให้ปัจจุบันได้ใช้ความรู้ความสามารถตรงกับที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร								
ตรง	6	25.0	3	18.8	5	18.5	14	20.9
ค่อนข้างตรง	7	29.2	3	18.8	11	40.7	21	31.3
ค่อนข้างไม่ตรง	9	37.5	6	37.5	9	33.3	24	35.8
ไม่ตรง	2	8.3	4	25.0	2	7.4	8	11.9
3. ระดับความพึงพอใจต่องานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน	8.75	1.82	6.63	3.44	7.63	2.62	7.79	2.69
4. ระดับความต้องการที่จะเปลี่ยนงานในปัจจุบัน	6.50	3.60	7.56	2.68	6.67	3.03	6.82	3.15
5. เหตุผลที่คิดเปลี่ยนงาน								
5.1 เพื่อความมั่นคง	3	20.0	-	-	3	17.6	6	14.6
5.2 ต้องการงานที่ใช้ความรู้ความสามารถตรงตามวุฒิที่ตนสำเร็จการศึกษา	6	40.0	7	77.8	11	64.7	24	58.5
5.3 เพื่อความก้าวหน้า	4	26.7	2	22.2	2	11.8	8	19.5
5.4 ไม่ระบุเหตุผล	2	13.3	-	-	1	5.9	3	7.3
6. ลักษณะงานที่สนใจ								
6.1 งานวิจัยวางแผนและติดตาม	11	73.3	8	88.9	9	52.9	28	68.3
6.2 การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา	2	13.3	1	11.1	4	23.5	7	17.1
6.3 นิเทศการศึกษา	-	-	-	-	1	5.9	1	2.4
6.4 งานบริหาร	-	-	-	-	1	5.9	1	2.4
6.5 ไม่ระบุลักษณะงาน	2	13.3	-	-	2	11.8	4	9.8
7. หน่วยงานที่สนใจ								
7.1 ทบวงมหาวิทยาลัย	6	40.0	2	22.2	7	41.2	15	36.6
7.2 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	-	-	1	11.1	-	-	1	2.4
7.3 กรมสามัญศึกษา (สังกัดเดิม)	5	33.3	-	-	4	23.5	9	22.0
7.4 งานราชการ	1	6.7	-	-	1	5.9	2	4.9
7.5 ไม่ระบุหน่วยงาน	3	20.0	6	66.7	5	29.4	14	34.1

เมื่อนิยามลักษณะและปริมาณงานของมหานัทิตที่สำเร็จการศึกษา จากหลักสูตร ปรากฏว่า มหานัทิตภาควิชาวิจัยการศึกษา ได้ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานสอนในปริมาณ ระดับมาก รองลงมาคือ การปฏิบัติงานวัดและประเมินผล งานด้านการวางแผน โดยมีปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า มหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัย การศึกษาแล้ว ไปปฏิบัติงานวิจัยหรือการจัดระบบสารสนเทศ ให้กับหน่วยงานในปริมาณงาน โดยเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อยเท่านั้น เมื่อนิยามจำแนกตามสาขาพบว่า มหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ได้ปฏิบัติงานสอน งานวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ งานจัดระบบ สารสนเทศ และงานบริการด้านวิชาการ ให้กับหน่วยงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน ปริมาณงานด้านอื่น โดยเฉพาะงานวิจัย งานประเมินผล ปรากฏว่า มหานัทิตหลักสูตรสาขาวิชาวิจัย การศึกษา ได้ปฏิบัติงานในปริมาณงานเพียงระดับน้อย ส่วน มหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษา ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่งานสอนในปริมาณงาน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก และปฏิบัติหน้าที่งานวางแผน งานวัดและประเมินผลในปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย สำหรับ มหานัทิต สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผล การศึกษา ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่งานสอนในปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ มหานัทิต สาขาวิชาสถิติการศึกษา แล้วยังปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผล งานบริการทางวิชาการใน ปริมาณงานเฉลี่ยในระดับปานกลาง และในทำนองเดียวกับ มหานัทิตอีก 2 สาขาวิชาที่ มหานัทิต สาขาวิชาวัดและประเมินผล ได้ทำหน้าที่ด้านการวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในปริมาณงานเฉลี่ยอยู่ ในระดับน้อย ข้อมูลแสดงหน้าที่และปริมาณงานของ มหานัทิตจำแนกตามสาขาวิชาแสดงในตาราง

ตารางที่ 28 ตัวกลางเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปริมาณงานที่ทำของมหาบัณฑิต
จำแนกตามสาขาวิชา

	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	N = 24		N = 16		N = 27		N = 67	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
นิเทศการศึกษา	0.71	1.20	0.94	1.48	1.48	1.60	1.07	1.46
พัฒนาหลักสูตร	1.00	1.38	0.81	1.28	1.37	1.50	1.10	1.40
การสอน	2.75	2.42	3.69	1.78	4.26	1.46	3.58	2.01
บริหาร	1.38	1.31	1.13	1.50	1.81	1.66	1.49	1.51
การวางแผน	2.75	1.33	2.50	1.63	2.41	1.78	2.55	1.58
การวิจัย	2.33	1.66	1.75	2.11	1.56	1.63	1.88	1.77
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ทางสถิติ	2.63	1.69	1.94	1.88	1.93	1.69	2.18	1.74
ทำหน้าที่วัดและประเมินผล	2.13	1.73	3.13	1.78	3.30	1.59	2.84	1.75
จัดระบบสารสนเทศ	2.58	1.61	2.06	1.98	1.74	1.58	2.12	1.71
บริการทางด้านวิชาการ	2.54	1.38	1.63	1.36	2.56	1.76	2.33	1.57

หมายเหตุ ปริมาณงาน หมายถึง ความมากน้อยของงานแต่ละชนิดที่มหาบัณฑิตต้องรับผิดชอบ
ขณะปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ผลงานวิชาการของมหาดำเนินชีวิต

ผลงานวิชาการ ได้แก่ ผลงานวิจัย ตำราทางวิชาการ และบทความต่าง ๆ ปรากฏว่ามหาดำเนินชีวิตภาควิชาวิจัยการศึกษา จำนวนร้อยละ 32.8 เป็นผู้ที่ผลงานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จสมบูรณ์ และมีจำนวนโดยเฉลี่ย 3.3 เรื่องต่อคน ในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีผลงานเฉพาะบุคคล ร้อยละ 59.1 และเป็นผู้ที่ทำงานวิจัยเป็นกลุ่มในฐานะหัวหน้าโครงการอยู่เป็น จำนวนร้อยละ 22.7 และทำโครงการวิจัยในฐานะผู้ร่วมงานอยู่จำนวนร้อยละ 50.0 นอกจากนี้ ยังมีมหาดำเนินชีวิตอยู่ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 ที่มีผลงานวิจัย แต่กำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทำผลงานวิจัยเฉพาะบุคคลอยู่ร้อยละ 52.4 และทำวิจัยเป็นกลุ่มในฐานะหัวหน้าโครงการอยู่จำนวนร้อยละ 19.0 และร้อยละ 47.6 เป็นผู้ที่กำลังวิจัยในฐานะผู้ร่วมโครงการวิจัย หมายความว่ามหาดำเนินชีวิตบางคนอยู่ในระหว่างการทำโครงการวิจัยมากกว่า 1 โครงการ รวมจำนวนผู้ที่มีผลงานวิชาการเป็นงานวิจัย ปรากฏว่ามีทั้งสิ้นจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 ของจำนวนมหาดำเนินชีวิตทั้งหมด

การเขียนตำราทางวิชาการ ปรากฏว่ามีมหาดำเนินชีวิตเพียงร้อยละ 9.0 ที่มีผลงานวิชาการประเภทตำราทางวิชาการที่เขียนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ในจำนวนนี้มีผลงานตำราวิชาการเฉลี่ยคนละ 1.7 เรื่อง ทั้งหมดเป็นผลงานเฉพาะบุคคล ในขณะที่ยังมีมหาดำเนินชีวิต จำนวนร้อยละ 10.4 ที่อยู่ระหว่างการเขียนผลงานวิชาการประเภทตำราวิชาการโดยที่ร้อยละ 85.7 เป็นผู้ที่กำลังเขียนตำราทางวิชาการเป็นผลงานเฉพาะบุคคลคนละ 1 เรื่อง และอีกร้อยละ 14.3 กำลังเขียนตำราทางวิชาการโดยการทำเป็นกลุ่มในฐานะผู้ร่วมงาน การเขียนตำราทางวิชาการทั้งหมดของมหาดำเนินชีวิตไม่มีเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางการวิจัย สถิติ วัดและประเมินผลแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ตำราวิชาการเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาที่มหาดำเนินชีวิตรับผิดชอบอยู่

การเขียนบทความ มีมหาดำเนินชีวิตจำนวนร้อยละ 17.9 ที่มีผลงาน วิชาการประเภทบทความ ในจำนวนนี้ได้เขียนบทความโดยเฉลี่ยคนละ 2.9 เรื่อง และมีอยู่ 1 คนที่เขียนบทความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาและกระบวนการวิจัย ในจำนวนผู้ที่มีผลงานวิชาการประเภท บทความ ปรากฏว่า ร้อยละ 83.3 เป็นผู้ที่เขียนบทความที่เป็นผลงานเฉพาะบุคคล ร้อยละ 25.0 เป็นผู้ที่เขียนบทความร่วมกันเป็นกลุ่ม

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวนร้อยละ 25.4 เป็นผู้
 เคยดำเนินการประชุมสัมมนาทางวิชาการทั้งที่ดำเนินการจัดแต่เพียงผู้เดียวและดำเนินการเป็นกลุ่ม
 ในฐานะหัวหน้าโครงการหรือในฐานะผู้ร่วมงาน ในจำนวนนี้มีอยู่เพียง 3 คน ที่เคยจัดประชุม
 สัมมนาทางวิชาการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ในขณะที่เดียวกันมีมหาวิทยาลัยจำนวนร้อยละ 37.3
 เคยร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการที่ผู้อื่นจัดขึ้น และในจำนวนนี้มีผู้ที่เข้าประชุมสัมมนาในเรื่องที่
 เกี่ยวข้องกับการวิจัยจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ของผู้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการทั้งหมด
 รายละเอียดของผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยมหิดลแสดงอยู่ใน

ตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลงานวิชาการและการจัดหรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ

ผลงานวิชาการและการจัด หรือเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ	ผู้ที่มีผลงานวิชาการ n = 67		ลักษณะของผลงาน						
	ผลงานเฉพาะบุคคล		ผลงานที่ทำร่วมกันเป็นคณะ						
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	ในฐานะหัวหน้า		ในฐานะผู้ร่วมงาน		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
งานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จ	22(3.3)	32.8	13(1.4)	59.1	5(3.5)	22.7	11(3.5)	50.0	
งานวิจัยที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	21(1.5)	31.3	11(1.1)	52.4	4(1.0)	19.0	10(1.5)	47.6	
ตำราทางวิชาการที่เขียนแล้วเสร็จ	6(1.7)	9.0	6(1.7)	100.0	-	-	-	-	
ตำราทางวิชาการที่อยู่ระหว่างการเขียน	7(1.1)	10.4	6(1.0)	85.7	-	-	1(2.0)	14.3	
บทความ	(1*)	12(2.9)	17.9	10(3.1)	83.3	-	-	3(1.3)	25.0
จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ	(3*)	17(2.7)	25.4	1(2.0)	5.9	3(1.7)	17.6	14(2.8)	82.4
เข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ	(8*)	25(2.7)	37.3	7(2.4)	28.0	3(2.0)	12.0	15(3.0)	60.0

* หมายถึง จำนวนผลงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในจำนวนผู้ที่ทำผลงานวิจัยหรือผู้ที่อยู่ระหว่างการทำผลงานวิจัย

30 คน เป็นมหาบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ 15 คน สาขาสาธิตการศึกษาศาสตร์ 6 คน และสาขาวิชา
และประเมินผลการศึกษาศาสตร์ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0, 20.0 และ 30.0 ตามลำดับ เมื่อ
พิจารณาประเภทของข้อความรู้ที่ได้จากผลงานวิจัยของมหาบัณฑิตพบว่า มีมหาบัณฑิตจำนวนมากที่
สุดคือ 66.7 ทำผลงานวิจัยได้ข้อความรู้ประเภทอธิบายลักษณะหรือสภาพของตัวแปรและมหาบัณฑิต
ร้อยละ 36.7 ทำผลงานวิจัยได้ข้อความรู้ประเภทอธิบายความสัมพันธ์แบบเกี่ยวข้องของตัวแปร
และมีมหาบัณฑิตร้อยละ 16.7 ที่ทำผลงานวิจัยได้ข้อความรู้ประเภทอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผล
ระหว่างตัวแปร พิจารณาแต่ละสาขาวิชาปรากฏว่ามหาบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์จำนวนมากที่สุดคือ
ร้อยละ 80.0 ทำผลงานวิจัยได้ข้อความรู้ประเภทอธิบายลักษณะหรือสภาพของตัวแปรและร้อยละ
46.7 ทำผลงานวิจัยประเภทอธิบายความสัมพันธ์แบบเกี่ยวข้องของตัวแปร โดยมีมหาบัณฑิตสาขา
วิชาศึกษาศาสตร์เพียงร้อยละ 13.3 ที่ทำผลงานวิจัยประเภทอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของ
ตัวแปร เช่นเดียวกับมหาบัณฑิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษาศาสตร์และประเมินผลที่ทำผลงานวิจัยเรียงลำดับข้อความรู้
ทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้น เป็นจำนวนร้อยละ 66.7, 22.2 และ 11.1 ตามลำดับ ส่วน
มหาบัณฑิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษาศาสตร์ได้ทำผลงานวิจัยแต่ละประเภทของข้อความรู้เป็นจำนวนร้อยละ
เท่ากันคือ 33.3

จุดมุ่งหมายของการวิจัย มหาบัณฑิตทำผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น
ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของหน่วยงาน ร้อยละ 76.7 เพื่อพัฒนาการเรียนการ
สอนซึ่งเป็นงานในหน้าที่รับผิดชอบ ร้อยละ 46.7 และเป็นการทำวิจัยเพื่อตอบสนองความสนใจ
ของตนเอง ร้อยละ 46.7 เช่นกัน เมื่อพิจารณาแต่ละสาขาวิชา พบว่า มหาบัณฑิตสาขาวิชาวิชา
การศึกษาศาสตร์จำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 80.8 ทำผลงานวิจัยตามเนื้อเรื่องที่ตอบสนองความต้องการ
ของหน่วยงาน รองลงมา ร้อยละ 46.7 ทำผลงานวิจัยตามเนื้อเรื่องที่ตนเองสนใจ และร้อยละ
40.0 ที่ทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาบัณฑิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษาศาสตร์ ร้อยละ
50.0 เท่ากัน ที่ทำผลงานวิจัยตามความต้องการของหน่วยงาน ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียน
การสอนและทำวิจัยตามความสนใจของตนเอง และมีมหาบัณฑิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษาศาสตร์
จำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 88.9 ทำผลงานวิจัยตามเนื้อเรื่องที่ตอบสนองความต้องการของ
หน่วยงาน รองลงมา ร้อยละ 55.6 ทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และน้อยที่สุดคือ
ร้อยละ 44.4 ที่ทำผลงานวิจัยตามเนื้อเรื่องที่ตนเองสนใจ

รายละเอียดของประเภทข้อความรู้และจุดมุ่งหมายของการวิจัย
ของผลงานที่มหาบัณฑิตทำต้งแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ประเภทของข้อความรู้และจุดมุ่งหมายในการวิจัยของผลงานวิจัยของมหาบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชา

ประเภทของข้อความรู้และจุดมุ่งหมายของการวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	n = 15		n = 6		n = 9		n = 30	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประเภทของข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัย								
1.1 อธิบายลักษณะหรือสภาพของตัวแปร	12	80.0	2	33.3	6	66.7	20	66.7
1.2 อธิบายความสัมพันธ์แบบเกี่ยวข้องกับระหว่างตัวแปร	7	46.7	2	33.3	2	22.2	11	36.7
1.3 อธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร	2	13.3	2	33.3	1	11.1	5	16.7
2. จุดมุ่งหมายของการวิจัย								
2.1 เป็นงานวิจัยตามความต้องการของหน่วยงาน	12	80.0	3	50.0	8	88.9	23	76.7
2.2 เป็นงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	6	40.0	3	50.0	5	55.6	14	46.7
2.3 เป็นงานวิจัยตามความสนใจของผู้วิจัย	7	46.7	3	50.0	4	44.4	14	46.7

จากการศึกษาอุปสรรคในการทำผลงานวิจัยของมหานัทิต พบว่า มหานัทิตส่วนมาก (ร้อยละ 55.2) เป็นผู้ที่ไม่มีผลงานวิจัย ในจำนวนนี้บางคนได้ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรงอยู่แล้ว แต่ไม่ได้ทำผลงานวิจัยเป็นโครงการ เช่น การปฏิบัติงานทางด้านประเมินผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เหล่านี้ถือว่าเป็นงานในความรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการวิจัย แต่ยังไม่มีการทำผลงานวิจัยเป็นโครงการเฉพาะของตนเอง อีกกรณีหนึ่งพบว่า มหานัทิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน แล้วมีงานที่ต้องทำอยู่นอสมควรและไม่ได้ทำผลงานวิจัยใด ๆ ทั้งที่ไม่มีอุปสรรคของการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่ในระดับมาก โดยระบุมากกับการเก็บข้อมูลครั้งนี้ว่า "ไม่ต้องทำวิจัยในงานรับผิดชอบ" หมายความว่าหน่วยงานไม่ได้มีความต้องการและตนเองไม่สนใจการทำวิจัยใด ๆ จึงไม่มีอุปสรรคใดในการดำเนินการวิจัย

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษานโยบายและอุปสรรคในการวิจัยของมหานัทิตทั้งผู้ที่ทำวิจัยจริงและผู้ที่ไม่ทำผลงานวิจัย ปรากฏว่าไม่มีปัญหาใดที่เป็นอุปสรรคมากขึ้นไป แต่มีปัญหาด้าน งานในความรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาทำวิจัย ที่เป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ เป็นอุปสรรคต่อการวิจัยของมหานัทิตอยู่ในระดับน้อยจนถึงน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหานัทิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีปัญหาด้านงานในความรับผิดชอบมากทำให้ไม่มีเวลาทำวิจัยที่เป็นอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นเป็นอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยและถึงน้อยที่สุด ส่วนมหานัทิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีปัญหาด้าน งานในความรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาทำวิจัย เพียงด้านเดียวที่มีปัญหาในระดับมาก และปัญหาการเขียนบทความเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาด้านอื่นเป็นอุปสรรคในระดับน้อย และมหานัทิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาก็มีปัญหาด้านงานในความรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาทำวิจัยในระดับมากเช่นกัน ปัญหาด้านอื่นส่วนมากเป็นอุปสรรคในระดับน้อย จะเห็นได้ว่าปัญหาที่มหานัทิตทั้ง 3 สาขาวิชาระบุตรงกันว่าเป็นอุปสรรคต่อการวิจัยน้อยที่สุดคือ ปัญหาด้านการไม่ชอบทำวิจัย

ระดับของอุปสรรคและปัญหาในการทำวิจัยแต่ละด้านแสดงใน

ตารางที่ 31 ระดับอุปสรรคและปัญหาของการปฏิบัติงานวิจัยในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย

อุปสรรคและปัญหาในการทำวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิตติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	n = 24		n = 16		n = 27		n = 67	
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.
ความรู้เกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยไม่เพียงพอ	1.75	1.39	1.81	1.60	1.56	1.31	1.69	1.39
ความรู้ในเรื่องที่วิจัยไม่เพียงพอ	2.29	1.60	2.06	1.65	1.48	1.25	1.91	1.50
ไม่ชอบการทำวิจัย	1.25	1.42	1.00	1.32	0.67	1.00	0.96	1.25
งานในความรับผิดชอบมากไม่มีเวลาทำวิจัย	3.12	2.12	3.59	1.93	3.74	1.95	3.48	2.00
ไม่ได้รับการสนับสนุน	2.17	1.88	2.44	1.79	1.85	1.73	2.10	1.78
ไม่มั่นใจว่าจะบริหารงานวิจัยจนแล้วเสร็จ	1.46	1.64	1.63	1.50	1.19	1.24	1.39	1.45
ขาดผู้ร่วมงาน	1.63	1.76	2.44	1.82	2.15	1.92	2.03	1.84
ขาดแหล่งค้นคว้าอ้างอิง	1.58	1.61	2.50	1.90	2.67	1.94	2.24	1.86
อุปสรรคการเขียนบทความเผยแพร่งานวิจัย	1.63	1.64	2.76	1.61	2.00	1.73	2.04	1.70
อุปสรรคการนำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมสัมมนา	1.42	1.50	2.06	1.69	1.59	1.72	1.64	1.63

สิ่งหนึ่งที่อาจช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานวิจัยของบุคลากรในหน่วยงาน คือการติดตั้งหรือการประสานงานการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกในการประมวลผลข้อมูล ที่มีหน่วยความจำมากจะประมวลผลข้อมูลในปริมาณที่มาก หรือการประมวลผลข้อมูลผลวิจัยวิธีการที่ซับซ้อน เพื่ออำนวยความสะดวกในการประมวลผลข้อมูลเหล่านี้ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดต่าง ๆ เช่น ไมโครคอมพิวเตอร์ มินิคอมพิวเตอร์ หรือ เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งการศึกษาครั้งหนึ่งพบว่า หน่วยงานที่มหานักคิดปฏิบัติงานอยู่จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 85.1 มีเครื่อง คิดเลขไว้บริการในหน่วยงาน และมหานักคิดในหน่วยงานจะใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณอยู่เป็นประจำ ส่วนเครื่องอำนวยความสะดวกในการประมวลผลข้อมูลที่เป็นคอมพิวเตอร์นั้น ปรากฏว่าหน่วยงานที่มหานักคิดปฏิบัติงานอยู่ ร้อยละ 56.7 ติดตั้งเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ สำหรับการใช้งานในหน่วยงาน และมหานักคิดในหน่วยงานมักใช้เครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผลข้อมูลอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้หน่วยงานที่มหานักคิดปฏิบัติงานอยู่ ร้อยละ 14.9 ได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอใช้บริการเครื่องเมนเฟรมคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูล และมหานักคิดได้มีส่วนในการใช้บริการน้อยอยู่ในระดับน้อย มีหน่วยงานที่มหานักคิดปฏิบัติงานอยู่ร้อยละ 6.0 ที่สามารถใช้บริการเครื่อง มินิคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูลโดยมหานักคิด ในหน่วยงานเหล่านี้ได้มีส่วนใช้บริการอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาพบว่าหน่วยงานที่ มหานักคิดสาขาวิชาการศึกษาศึกษา สาขาวิชาสถิติการ ศึกษาและสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้มีการติดตั้งเครื่อง ไมโครคอมพิวเตอร์ สำหรับการใช้งานในหน่วยงานอยู่ร้อยละ 75.0, 50.0 และ 44.4 ของหน่วยงานที่มหานักคิดแต่ละสาขา ปฏิบัติงานอยู่ตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่แล้วมหานักคิดในหน่วยงานต่าง ๆ ใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณมากกว่าที่จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผลข้อมูล

รายละเอียดของหน่วยงานที่มีเครื่องช่วยในการประมวลผลข้อมูล และการใช้งานของมหานักคิดแสดงในตารางที่ 32

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 จำนวน ร้อยละ และระดับการใช้งานของเครื่องอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูลในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย จำแนกตามสาขาวิชา

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับ การประมวลผลข้อมูล	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เครื่องคิดเลข	21(1.8)	87.5	13(1.8)	81.3	23(1.8)	85.2	57(1.8)	85.1
ไมโครคอมพิวเตอร์	18(1.1)	75.0	8(0.5)	50.0	12(0.8)	44.4	38(0.8)	56.7
มินิคอมพิวเตอร์	-		2(0.0)	12.5	2(1.0)	7.4	4(0.5)	6.0
เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	6(1.2)	25.0	2(1.0)	12.5	2(0.5)	7.4	10(1.0)	14.9

หมายเหตุ 1. X แสดงระดับของการใช้งานเครื่องอำนวยความสะดวกของแต่ละประเภท

2. X : ค่าเฉลี่ยของการใช้งาน ;

0 - 0.49 ไม่ได้ใช้งานเลย

0.5 - 1.49 การใช้งานอยู่ในระดับน้อย

1.5 - 2.0 การใช้งานอยู่ในระดับมากหรือใช้เป็นประจำ

3.4 ผลตอบแทนของการศึกษา

เมื่อนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรแล้ว ในช่วงเวลาที่ขณะที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่นั้น นิสิตได้เสียโอกาสที่ตนพึงได้ไป เช่น การขึ้นเงินเดือนสำหรับผู้ทำงานราชการหรือ เงินเดือนจากการทำงานในกรณีที่คนผู้นั้นได้ลาออกจากงานเพื่อศึกษาต่อ เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจว่า หลังจากที่มีมหานิติคดีสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรแล้ว เขาเหล่านั้นได้รับผลตอบแทนจากการศึกษาระดับนี้หรือไม่ ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มหานิติคดีที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 61.2 ไม่ได้รับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการศึกษาระดับนี้ แต่มีมหานิติคดีร้อยละ 20.9 ได้รับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินโดยการปรับเงินเดือนตามวุฒิระดับปริญญาโท ในหน่วยงานที่ตนทำอยู่ ส่วนมหานิติคดีอีกร้อยละ 17.9 ได้รับการบรรจุเข้าทำงานในวุฒิและเงินเดือนในระดับปริญญาโท เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชาที่จบผลทำนองเดียวกัน กล่าวคือ มหานิติคดีที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร สาขาวิชานิติการศึกษาร้อยละ 58.3, สาขาวิชาสัตติการศึกษาร้อยละ 75.0 และ สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาร้อยละ 55.6 ตามลำดับ ที่ไม่ได้รับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินจากการสำเร็จการศึกษาดังนี้

เมื่อพิจารณาอีกประเภทหนึ่งของผลตอบแทน คือผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน ปรากฏว่าร้อยละของผู้ที่ได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินมีมากกว่าร้อยละของผู้ที่ได้รับผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน กล่าวคือ มหานิติคดีร้อยละ 76.1 ได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินซึ่ง จำแนกได้ดังนี้คือมหานิติคดีจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 28.4 ได้รับผลตอบแทนในด้าน ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินอื่น ๆ อีก เช่น การเพิ่มคุณวุฒิ ความภาคภูมิใจ และความมั่นใจในตนเอง เมื่อพิจารณา จำแนกตามสาขาวิชาพบว่า มหานิติคดีที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชานิติการศึกษาร้อยละ 87.5 ได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน โดยที่ร้อยละ 29.2 และร้อยละ 20.8 ได้รับผลตอบแทน ด้านความรู้ความสามารถและประสบการณ์การทำงานที่มคคุณภาพ และการเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากผู้ร่วมงานตามลำดับ มหานิติคดีที่สำเร็จจากหลักสูตรสาขาวิชาสัตติการศึกษาร้อยละ 50.0 ได้รับผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินคือความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานที่มคคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนมหานิติคดีที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวัดและ ประเมินผลการศึกษาร้อยละ 22.2 ได้รับการเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน

สำหรับผลตอบแทนที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่มหานิติคดีทำงานอยู่ตาม การรับรู้ของมหานิติคดีเอง ซึ่งผลตอบแทนที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานในที่นี้หมายถึง การที่มหานิติคดีได้ใช้

ความรู้ความสามารถที่ตนได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบที่เป็นประโยชน์ในหน่วยงานนั้น จากการศึกษาครั้งนี้ปรากฏว่ามหานักคิดรับรู้ว่าหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่ได้รับผลตอบแทนจากการสำเร็จการศึกษาของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับมหานักคิดที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ที่รับรู้ว่าหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่ได้รับผลตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง มีแต่มหานักคิดสาขาวิชาสถิติการศึกษาเท่านั้นที่รับรู้ว่าหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่ได้รับผลตอบแทนจากการสำเร็จการศึกษาของตนเองอยู่ในระดับน้อย

เมื่อศึกษาความคิดเห็นของมหานักคิดเกี่ยวกับการส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยการศึกษา และสาขาวิชาที่ควรส่งบุคลากรเข้าศึกษา ปรากฏว่า มหานักคิดส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.6 เห็นว่าควรส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าศึกษาในหลักสูตรของภาควิชา ซึ่งมหานักคิดกลุ่มนี้จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 56.6 เห็นว่าควรส่งบุคลากรเข้าศึกษาในสาขาวิชาใดของภาควิชาวิจัยการศึกษาก็ได้แล้วแต่ความต้องการของหน่วยงาน รองลงมาคือ ร้อยละ 26.4 เห็นว่าควรส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ายังมีมหานักคิดเพียงคนเดียวคิดเป็นร้อยละ 1.5 ที่ไม่ควรส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าศึกษาในหลักสูตรภาควิชาวิจัยการศึกษา แต่ควรส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาการสอนจะดีกว่า ในขณะที่เดียวกันยังมีมหานักคิดร้อยละ 20.9 ที่ไม่ขอแสดงความคิดเห็น เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชาพบว่า มหานักคิดสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ร้อยละ 87.5 เห็นว่า ควรส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทของภาควิชาวิจัยการศึกษา และอีกร้อยละ 12.5 ไม่ขอออกความเห็น ในจำนวนผู้ที่เห็นว่าควรส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตรร้อยละ 61.9 เห็นว่าควรส่งเข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาใดของภาควิชาวิจัยการศึกษาก็ได้ แล้วแต่ความต้องการของหน่วยงาน และมหานักคิดที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาสถิติ การศึกษาร้อยละ 75.0 เห็นว่าควรส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทของภาควิชาวิจัยการศึกษา และเห็นว่าควรเข้าเรียนสาขาใดก็ได้ของภาควิชา และอีกร้อยละ 25.0 เป็นผู้ที่ไม่แสดงความคิดเห็น สำหรับมหานักคิดสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาร้อยละ 70.4 เห็นว่าควรส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตร และร้อยละ 3.7 เห็นว่าไม่ควรส่งแต่ให้เรียนในสาขาวิชาการสอนแทนจะดีกว่า และมีร้อยละ 25.9 ที่ไม่ขอแสดงความเห็น รายละเอียดแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33 ผลตอบแทนการศึกษาในระดับปริญญาโทบัณฑิตและความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตรของภานันท์
จำแนกตามสาขาวิชา

	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	N = 24		N = 16		N = 27		N = 67	
	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.	n/ $\bar{X}$	%/S.D.
1. ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน								
ปรับเงินเดือน	3	12.5	3	18.8	8	29.6	14	20.9
บรรจุเข้าทำงานในระดับปริญญาโท	7	29.2	1	6.3	4	14.8	12	17.9
ไม่มี	14	58.3	12	75.0	15	55.6	41	61.2
2. ผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงิน								
เพิ่มคุณวุฒิ	3	12.5	3	18.8	3	11.1	9	13.4
ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการทำงานที่มีคุณภาพมากขึ้น	7	29.2	8	50.0	4	14.8	19	28.4
ความภาคภูมิใจและมั่นใจในตนเอง	2	8.3	1	6.3	1	3.7	4	6.0
เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของเพื่อนร่วมงาน	5	20.8	2	12.5	6	22.2	13	19.4
อื่น ๆ	4	16.7			2	7.4	6	9.0
ไม่มี	3	12.5	2	12.5	11	40.7	16	23.9
3. ระดับผลตอบแทนต่อหน่วยงาน								
(จำนวนผู้ไม่ตอบ)	2	8.3	1	6.3	3	11.1	6	9.0
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งบุคลากรเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร								
ควรส่ง	21	87.5	12	75.0	19	70.4	52	77.6
ไม่ควรส่ง	-				1	3.78	1	1.5
ไม่ตอบ	3	12.5	4	25.0	7	25.9	14	20.9
5. สาขาวิชาที่ควรส่ง								
วิจัยการศึกษา	4	19.0	4	33.3	6	30.0	14	26.4
สถิติการศึกษา	-							
วัดและประเมินผลการศึกษา	2	9.5	1	8.3	2	10.0	5	9.4
วิจัยการศึกษาหรือวัดและ ประเมินผลการศึกษา	1	4.8			1	5.0	2	3.8
วิจัยการศึกษาหรือสถิติการศึกษา	1	4.8					1	1.9
สาขาวิชาใดก็ได้ของภาควิชา วิจัยการศึกษา	13	61.9	7	58.3	10	50.0	30	56.6
สาขาวิชาอื่นคือการสอน	-				1	5.0	1	1.9

จะเห็นได้ว่าการติดตามผลมหานวัตกรรมเกี่ยวกับลักษณะงานที่ทำพบว่ามหานวัตกรรมส่วนใหญ่กลับไปทำงานในหน่วยงานเดิมที่ตนได้รับอนุมัติให้ลาศึกษาต่อและยังคงทำงานในหน้าที่งานสอนเป็นหลัก และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจอื่นที่มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถที่ได้รับจากหลักสูตร ไปใช้ในการปฏิบัติงานคือ งานวัดผล งานวางแผน วิจัยและงานสารสนเทศของหน่วยงาน ซึ่งมหานวัตกรรมของแต่ละสาขาวิชาได้รับหน้าที่ให้ปฏิบัติโดยมีปริมาณงานอยู่ในระดับปานกลางหรือน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในแต่ละรายการที่ศึกษา พบว่ามหานวัตกรรมได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานน้อยมาก และเมื่อศึกษาอุปสรรคในการทำงานวิจัยของมหานวัตกรรมพบว่า เป็นเพราะงานอื่นซึ่งเป็นงานหลักในความรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาทำวิจัย ถึงกระนั้นก็ตามเมื่อติดตามผลงานวิชาการของมหานวัตกรรมเหล่านี้ปรากฏว่ามีมหานวัตกรรมจำนวนมากพอสมควร (ร้อยละ 44.8) ที่มีผลงานวิชาการหรืออยู่ระหว่างการทำผลงานวิชาการประเภทงานวิจัย นอกจากนี้ยังมีมหานวัตกรรมบางคนมีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตรในการทำหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยายในหน่วยงานของตนเอง กลุ่มโรงเรียน ฯลฯ หรือการไปช่วยราชการเป็นครั้งคราว การย้ายโอนไปช่วยราชการในหน่วยงานสังกัดเดียวกัน ทำให้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถที่ศึกษาจากหลักสูตร ยังมีมหานวัตกรรมบางคนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาช่วยงานวิจัยของบุคคลในหน่วยงานเดียวกันหรือหน่วยงานอื่นในระดับจังหวัด โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษางานวิจัยหรือร่วมวิจัยในโครงการ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการผลิตมหานวัตกรรม ภาควิชาการวิจัยศึกษามีคุณภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ 3 ของหลักสูตรที่ว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญในการวิจัยทางการศึกษา โดยเฉพาะในการปฏิบัติผลงาน และเป็นผู้นำในวิชาชั้นที่ตนตั้งที่ปรากฏ ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโอกาสที่จำกัดในการแสดงความรู้ความสามารถที่มีอยู่

ง. ความคิดเห็นและการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตในหลักสูตร

1. ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตร

จากการสำรวจความคิดเห็นของนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาพบว่า นิสิตร้อยละ 82.8 เห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาที่ตนศึกษา โดยที่ร้อยละของนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลมีเป็นจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 89.3 ที่เห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาร้อยละ 82.2 และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาร้อยละ 74.0 ที่เห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาและสาขาวิชาสถิติการศึกษาดังกล่าว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตบังคับจบที่หลักสูตรกำหนดไว้คือ 48 หน่วยกิต มีนิสิตร้อยละ 70.2 ที่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตบังคับจบที่หลักสูตรกำหนดไว้มีความพอดีแล้ว ในขณะที่มีนิสิตร้อยละ 28.8 ที่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตบังคับจบคือ 48 หน่วยกิตนั้นเป็นจำนวนน้อยเกินไป โดยเห็นว่าควรกำหนดให้เรียนเป็นจำนวนหน่วยกิตเฉลี่ย 56.86 หน่วยกิต และมีนิสิตเพียงร้อยละ 1.0 เท่านั้นที่เห็นว่า จำนวนหน่วยกิตที่บังคับจบ 48 หน่วยกิตนั้นมีจำนวนมากเกินไป โดยเห็นว่าควรเรียนหน่วยกิตในหลักสูตรเพียง 40 หน่วยกิตก็เพียงพอแล้ว เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตบังคับจบของนิสิตแต่ละสาขาพบว่า นิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ร้อยละ 30.1 นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาร้อยละ 28.0 และนิสิตสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ร้อยละ 28.0 ที่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตที่บังคับจบคือ 48 หน่วยกิตนั้นเป็นจำนวนที่น้อยเกินไป และ นิสิต แต่ละสาขาวิชาเห็นว่าตนควรเรียนสำเร็จตามหลักสูตรด้วยจำนวนหน่วยกิตเป็น 57.07, 56.3, และ 56.77 ตามลำดับ นิสิตทุกสาขาวิชาที่มีเพียงนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่เห็นว่าควรเรียนหน่วยกิตในหลักสูตรเพียง 40 หน่วยกิตก็เพียงพอแล้ว

ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็น 12 หน่วยกิตนั้น นิสิตส่วนใหญ่ร้อยละ 73.2 เห็นว่าเป็นจำนวนที่เหมาะสมพอดี แต่มีนิสิตร้อยละ 23.7 เห็นว่าเป็นจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นจำนวนที่มากเกินไป และนิสิตกลุ่มนี้เห็นว่า ควรทำวิทยานิพนธ์เพื่อขอจบด้วยจำนวนหน่วยกิตโดยเฉลี่ย 7.61 ส่วนจำนวนหน่วยกิตที่เหลือให้เรียนเป็นหน่วยกิตรายวิชาเรียน ในขณะที่เดียวกันก็มีนิสิตร้อยละ 3.1 ที่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิตนั้นน้อยเกินไป ควรคิดเป็นจำนวนหน่วยกิต 15 หน่วยกิต เนื่องจากตนต้องใช้ความสามารถและความพยายามในระดับสูงเพื่อให้วิทยานิพนธ์มีคุณภาพ อยู่ในระดับตามเกณฑ์ของภาควิชา เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนิสิตแต่ละสาขาวิชา พบว่า นิสิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษ และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ร้อยละ 18.6, 12.0 และ 36.0 ตามลำดับที่เห็นว่า จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนดไว้ เป็นจำนวนมากเกินไป และมีนิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ร้อยละ 1.4, นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาร้อยละ 4.1 และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลร้อยละ 4.0 ที่เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิตนั้น เป็นจำนวนที่น้อยเกินไป (รายละเอียดของ จำนวนนิสิตที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตแสดงในตารางที่

ตารางที่ 34 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรของนิสิต จำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร		จำนวนหน่วยกิตบังคับ จบ 48 หน่วยกิต			จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต		
	ควรปรับปรุง	ไม่ควรปรับปรุง	น้อยเกินไป	พอดี	มากเกินไป	น้อยเกินไป	พอดี	มากเกินไป
วิจัยการศึกษา	60	13	22(57.07)	51	-	1(13.0)	56	13(7.25)
	88.2	17.8	30.1	69.9		1.4	80.0	18.6
สถิติการศึกษา	37	13	14(56.63)	36	-	2(15.0)	41	6(8.5)
	74.0	26.0	28.0	72.0		4.1	83.7	12.2
วัดและประเมินผลการศึกษา	67	8	21(56.77)	52	2(40.0)	3(15.67)	45	27(7.58)
	89.3	10.7	28.0	69.3	2.7	4.0	60.0	36.0
รวม	164	34	57(56.86)	139	2(40.0)	6(15.0)	142	46(7.61)
	82.8	17.2	28.8	70.2	1.0	3.1	73.2	23.7

จำนวน (mean)

ร้อยละ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ นั้น นิสิต
 ในหลักสูตรเห็นว่า ในหมวดวิชาบังคับของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา ควรเพิ่มการฝึกทักษะการปฏิบัติ
 งานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการวิจัยที่เป็นวิชาเอก ในสาขาที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่ ควรที่นิสิตจะ
 ได้ฝึกจนถึงขั้นเกิดความชำนาญ นอกจากนี้ นิสิตยังแสดงความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มเนื้อหาวิชา ในหมวด
 วิชาบังคับของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ นิสิต ได้มีความรู้ทั้ง ในมิติของความกว้างและความ
 ลึกซึ้ง ในเนื้อหาวิชาตามสาขาวิชาที่ตนศึกษา ในหมวดวิชาเลือกของหลักสูตรนี้ นิสิตมีความต้องการ
 อย่างมากในเรื่องของการเปิดรายวิชาเลือก สำหรับนิสิตแต่ละสาขา ได้มีโอกาสเลือกเรียนตาม
 ความสนใจมากขึ้น และหมวดวิชาบังคับร่วมในหลักสูตร ซึ่งเป็นหมวดวิชาเดียวกันที่นิสิตทั้ง 3 สาขา
 วิชา ได้มีโอกาสเรียนร่วมกัน จึงเป็นหมวดวิชาที่สามารถจัดเนื้อหาและการเรียนการสอนเพื่อ
 เสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการของนิสิตภาคศึกษาศาสตร์ โดยเฉพาะความสามารถในการ
 ดำเนินการวิจัยและการบริหารโครงการวิจัย นิสิตมีความเห็นว่าการเรียนการสอนของรายวิชาใน
 หมวดนี้ต้องเป็นการปูพื้นฐานที่มั่นคงและถูกต้องในการวิจัย นับตั้งแต่การเขียนโครงการวิจัย การ
 วางแผนการดำเนินการวิจัย การวัดผลและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
 หรือการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เป็นต้น นิสิตเห็นว่าตนควรได้รับการฝึกฝนในทุก ๆ ขั้นตอนของ
 กระบวนการวิจัยทั้งที่เป็นการฝึกปฏิบัติที่ละเอียดอ่อน ๆ เช่น การวัดลักษณะของตัวแปร การสร้าง
 เครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และการปฏิบัติงานวิจัยทุกขั้นตอน โดยการทำให้
 โครงการวิจัยแบบโครงการวิจัยฝึกหัด (Baby Research) นอกจากนี้ นิสิตต้องมีความคิดเห็น
 ว่า ตนควรที่จะ ได้มีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากการเรียนการสอนในหลักสูตร
 ในการร่วมสัมมนาแสดงความคิดเห็น และการแก้ปัญหาการวิจัยในโครงการวิจัยที่เพื่อนนิสิตเสนอ
 เข้าร่วมกันสัมมนา และตนเองจะได้ประสบการณ์เพิ่มเติมจากการร่วมแสดงความคิดเห็นของเพื่อน
 ต่างสาขาวิชาและการแนะนำที่ดีจากอาจารย์ผู้สอน ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและ
 การบูรณาการความรู้ของตนเอง รายละเอียดของการแสดงความคิดเห็นต่อรายวิชาในหมวดต่าง ๆ
 (ดูในภาคผนวก ค)

2. การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตในหลักสูตร

การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
 ภาคศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามลักษณะของผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

2.1 ประสบการณ์เชิงวิจัยของผู้ที่ศึกษารายวิชาในหลักสูตรครบตามจำนวนหน่วยกิต
 ที่หลักสูตรกำหนด

2.2 ประสพการณ์เชิงวิจัยของผู้ศึกษารายวิชาในหลักสูตรมาเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา

2.1 ประสพการณ์เชิงวิจัยของผู้ศึกษารายวิชาในหลักสูตรครบตามจำนวนหน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนด

นิสิตหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา แต่ละสาขาวิชา มีโอกาสฝึกประสพการณ์เชิงวิจัย ไม่เท่าเทียมกัน นิสิตสาขาวิชาการศึกษาทุกคนมีโอกาสฝึกทำวิจัยครบทุกกระบวนการ โดยการทำให้โครงการวิจัยฝึกหัด (Baby Research) อาจดำเนินการเป็นกลุ่มที่เรียกว่าคณะวิจัย หรือทำโครงการวิจัยนั้นเพียงคนเดียว ตามแต่อาจารย์ผู้สอนจะมอบหมายให้ นิสิตสาขาวิชาวิจัยคนหนึ่ง ๆ อาจทำวิจัยโครงการฝึกหัดนี้เป็นจำนวนตั้งแต่ 1-4 โครงการ แต่ละโครงการใช้ระยะเวลาประมาณ 1-2 เดือน ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษา หรือนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นจำนวนมากที่ไม่มีโอกาสได้ทำการวิจัยโครงการใด ๆ ก่อนที่จะทำวิทยานิพนธ์ของตนเองตามหลักสูตร

สำหรับรายวิชาที่กำหนดให้นิสิตทำวิจัยโครงการฝึกหัดนั้น พบว่า นิสิตสาขาวิชาการศึกษาทุกคนมีโอกาสฝึกในรายวิชาบังคับที่หลักสูตรกำหนดไว้คือ วิชาเทคนิคการรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์ ส่วนวิชาบังคับร่วมของนิสิตทั้ง 3 สาขาวิชา คือวิชาสัมมนาการออกแบบวิจัย มีการมอบหมายงานให้นิสิตทำขึ้นกับอาจารย์ผู้สอนในวิชา กล่าวคือ กลุ่มหนึ่งของการสัมมนา อาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้นิสิตทำการวิจัยเป็นกลุ่ม และอีกกลุ่มหนึ่งของการสัมมนา อาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้นิสิตแต่ละคนต้องส่งโครงการวิจัยคนละ 1 โครงการ โดยไม่ต้องทำการวิจัยจริง นอกจากนี้แล้วนิสิตแต่ละสาขาวิชาจะได้รับมอบหมายให้ทำการวิจัยโครงการฝึกหัดจากรายวิชาเลือกที่มีในหลักสูตร เช่น วิชาหลักการประเมินโครงการ ที่กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องดำเนินการประเมินโครงการโดยการปฏิบัติจริงเป็นงานกลุ่ม หรือวิชาการเขียนวิทยานิพนธ์และรายงาน เป็นวิชาที่นิสิตสาขาวิชาศึกษามบางปีการศึกษาลงทะเบียนเรียน วิชาที่อาจารย์ผู้สอนได้มอบหมายให้นิสิตทำวิจัยร่วมกันโครงการหนึ่ง ยังมีบางกรณีที่นิสิตบางคนเลือกที่จะทำรายงานส่งอาจารย์ผู้สอนโดยการดำเนินการวิจัยโครงการหนึ่ง จะเห็นได้ว่านิสิตสาขาวิชาสาธิตการศึกษา และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้รับประสพการณ์เชิงวิจัย จากการทำให้โครงการวิจัยฝึกหัด จากรายวิชาในหมวดวิชาเลือกที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นจึงมีนิสิตจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่มีโอกาสทำการวิจัยจริงก่อนที่จะทำวิทยานิพนธ์

รายวิชาเรียนที่มอบหมายให้นิสิตแต่ละสาขาวิชาทำโครงการวิจัย โครงการวิจัยฝึกหัด แสดงในตารางที่ 35

ตารางที่ 35

รายวิชาที่ผลิตภาควิชาวิจัยการศึกษาแต่ละสาขาวิชามีโอกาสทำงานวิจัยในลักษณะของ โครงการวิจัยฝึกหัด

สาขาวิชาที่ผลิตเรียน วิชา	วิจัยการศึกษา	สถิติการศึกษา	วัดและประเมินผล การศึกษา
เทคนิคการรวบรวมข้อมูล	ทุกคน (กลุ่ม, เดี่ยว) 1	-	-
สัมมนา	ทุกคนในปี 28, 29 (กลุ่ม) 1	ทุกคนในปี 28 (กลุ่ม) 1	-
การเขียนวิทยานิพนธ์และรายงาน	คนที่ลงเรียน (กลุ่ม) 1	-	-
หลักการประเมินโครงการ	คนที่ลงเรียน (กลุ่ม) 1	คนที่ลงเรียน (กลุ่ม)	คนที่ลงเรียน (กลุ่ม) 1
ประเด็นปัญหาและแนวโน้มของ การศึกษาปัจจุบัน	บางคนที่เลือกทำ (กลุ่ม) 1	บางคนที่เลือกทำ (กลุ่ม) 1	บางคนที่เลือกทำ (กลุ่ม) 1
รวม	1 - 4	0 - 2	0 - 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสำรวจประสบการณ์เชิงวิจัยแต่ละขั้นตอนที่หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา แต่ละสาขาวิชาวิจัยจัดให้นักนิสิตในหลักสูตร ซึ่งหลักสูตรแต่ละ
สาขาวิชาในที่นี้หมายถึง รายวิชาที่นิสิตส่วนใหญ่ของแต่ละสาขาวิชาลงทะเบียนเรียนและได้รับการ
ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัย ปรากฏว่า การเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตร ได้จัดให้นักนิสิตทุกสาขาวิชา
มีการฝึกปฏิบัติ การวางแผนการวิจัยครบทุกขั้นตอน คือ การออกแบบการวิจัย การจัดทำตัวแปร
การเลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับ
รวบรวมข้อมูล การรูปแบบการนำเสนอข้อมูล และการเขียนรายงานวิจัย โดยนิสิตทุกคนในหลักสูตร
จะได้เขียนโครงการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ผู้สอนอย่างน้อยคนละ 1 โครงการ หรือมากกว่านั้นใน
บางสาขาวิชา หรือบางปีการศึกษาที่อาจารย์ผู้สอนหลายวิชามอบหมายให้นักนิสิตฝึกการวางแผนการ
วิจัยและเขียนโครงการวิจัย นิสิตหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาเป็นหลักสูตรเดียวที่นิสิตมีโอกาส
ฝึกการทำวิจัยศึกษานำก่อนการศึกษาริจริง (Pilot Study) นิสิตหลักสูตรสาขาวิชา วิจัยการศึกษา
และนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ทั้งสองหลักสูตรนี้ได้จัดให้นักนิสิตมีโอกาสฝึก
การเขียนโครงการประเมิน และหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษา ยังได้ฝึกให้นักนิสิต
ในหลักสูตร ฝึกการค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ และเอกสารงานวิจัยต่างประเทศ ยกเว้น
หลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษา ที่ยังอ่อนในการให้นักนิสิตฝึกการค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ
นอกจากนี้หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาและสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้ให้นักนิสิตฝึกการ
เขียนโดยเฉพาะการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง และฝึกการดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร
แต่หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตของภาควิชาวิจัยการศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา ไม่ได้ให้ความสำคัญกับ
การศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องที่วิจัย

ในเรื่องการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏว่าหลักสูตร
ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาจัดให้นักนิสิตมีโอกาสฝึกการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
ที่เป็นแบบสอบถาม โดยที่หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาและหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผล
การศึกษา ทั้ง 2 สาขาวิชานี้ นิสิตมีโอกาสฝึกการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม นอกจากนี้
หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ยังฝึกให้นักนิสิตสร้างเครื่องมือประเภทแบบสังเกตอีก ในขณะที่นิสิตสาขา
วิชาวัดและประเมินผลการศึกษาฝึกให้นักนิสิตสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ นอกจากนี้
เครื่องมือประเภทที่กล่าวมานี้ นิสิตทั้งสองสาขาวิชาไม่ได้รับการฝึกหัดจากการเรียนการสอนใน
หลักสูตรเท่าที่ควร เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทอื่น ๆ ได้แก่ แบบสอบถามความถนัด
ความสนใจต่าง ๆ แบบวัดทัศนคติ แบบวัดบุคลิกภาพ แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเป็น
ภาษาไทย หรือการพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทยเหล่านี้ หลักสูตร

สาขาวัดและการประเมินผลการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรเฉพาะยังไม่ได้จัดให้ผลิตมีโอกาสฝึกการ
สร้างและการใช้มากเท่าที่ควร ทั้งนี้บางคนในหลักสูตรจะมีโอกาสทำการศึกษาแบบสอบประเภทใด
ประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ แต่คน ๆ นั้น ก็ได้ศึกษาเฉพาะแบบสอบเดียว จึงไม่ทำให้ภาพรวมของ
ผลิตในหลักสูตรนี้ได้รับการฝึกหัดการสร้างและการใช้แบบสอบต่าง ๆ เหล่านี้ ครบทุกประเภท
อย่างมีความชำนาญ ส่วนหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษา ไม่ได้มุ่งให้ผลิตสร้างเครื่องมือ เก็บ
รวบรวมข้อมูลประเภทใดเลย

การวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือพบว่า หลักสูตรสาขาวิชา
ศึกษาและหลักสูตรการวัดและประเมินผลการศึกษา จัดให้ผลิตในหลักสูตรตรวจสอบคุณภาพของ
แบบสอบโดยการ ทดลองใช้แล้ววิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ และผลิตสาขาวิชาวิจัย
การศึกษายังได้มีโอกาสฝึกการหาความตรงของเครื่องมืออีกด้วย ในขณะที่ผลิตอีก 2 สาขา ไม่
ค่อยมีการฝึกหัดในการเรียนการสอนของหลักสูตร ผลิตทั้ง 3 สาขาวิชา ได้มีโอกาสฝึกการวิเคราะห์
คุณภาพแบบสอบเป็นรายข้อ จากรายวิชาที่ตนศึกษา แต่หลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชาไม่ได้จัดการฝึกผลิต
ให้หา norm ของแบบสอบสำหรับประชากรไทย

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า จากการเรียนการสอนในหลักสูตร
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ทำให้ผลิตได้มีโอกาสเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยใช้การสัมภาษณ์และแบบ
สอบถาม แต่การออกเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือประเภทอื่น หลักสูตรมิได้จัดให้เท่าที่ควร ส่วนผลิต
สาขาวิชาวัดและประเมินผลหลักสูตรจัดให้ผลิตมีโอกาสออกเก็บข้อมูลจริง โดยการใช้แบบสอบถาม
และการทดสอบ ในขณะที่ผลิตหลักสูตรสาขาวิชาสถิติ ไม่ได้มีการออกเก็บรวบรวมข้อมูลจริงด้วย
เทคนิควิธีต่าง ๆ มากเท่าที่ควร ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย หลักสูตรสาขา
วิชาสถิติการศึกษาได้จัดให้ผลิตในหลักสูตรได้ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแบบต่าง ๆ ครบทุก
ประเภท คือ การวิเคราะห์ด้วยสถิติภาคบรรยาย การหาค่าความสัมพันธ์ การประมาณค่า
พารามิเตอร์ สถิติทดสอบพารามิเตอร์ สถิติทดสอบ นอนพารามิเตอร์ และสถิติวิเคราะห์
หลายตัวแปร ส่วนผลิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาได้รับการฝึกหัดวิเคราะห์ทางสถิติด้วยสถิติภาค
บรรยาย การหาค่าความสัมพันธ์ การประมาณค่าพารามิเตอร์ สถิติทดสอบ พารามิเตอร์
และผลิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้รับการฝึกหัดสถิติภาคบรรยาย การประมาณค่า
พารามิเตอร์ และสถิติทดสอบ พารามิเตอร์ และผลิตทั้ง 3 สาขาวิชา ต่างก็ได้รับการฝึกให้แปล
ความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพหลักสูตรทั้ง 3 สาขา ไม่ได้
จัดให้ผลิตฝึกปฏิบัติ

นอกจากนี้หลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชา ยังได้จัดให้นิสิตได้ฝึกหัดการนำเสนอ ข้อมูลการวิจัยตั้งแต่การออกแบบการนำเสนอข้อมูล (ยกเว้นหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษาที่ไม่ค่อยเน้นการออกแบบนำเสนอ) การจัดทำตาราง และการคัดลอกข้อมูลลงตาราง นอกจากนี้ยังมี หลักสูตรที่จัดให้นิสิตฝึกการเขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล จนกระทั่งการเขียนเป็น รายงานการวิจัยจนแล้วเสร็จ แต่มีหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาหลักสูตรเดียว ที่ฝึกให้นิสิตรู้จัก ประเมินคุณภาพงานวิจัย ในขณะที่หลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา ไม่ค่อยให้ความสนใจ

สำหรับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการดำเนินการวิจัยในปัจจุบัน ปรากฏว่านิสิตในหลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชาได้รับการฝึกใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านหลักสูตรวิชาวิจัยการศึกษาและหลักสูตรวิชาสถิติ การศึกษา จัดให้นิสิตในหลักสูตรได้ฝึกการใช้เมนเฟรมคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลและให้ ฝึกการเขียนโปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) นั่นคือนิสิตทั้ง 2 สาขาวิชาได้รับการฝึกให้ รู้จักวิธีการ วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดรหัสที่ใช้ นิสิต หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาได้รับการฝึกให้ทำการลงข้อมูลจริงอีกด้วย สำหรับการอ่านผลวิเคราะห์ จากพริ้นท์เอาท์ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่า นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชาต่างก็ได้รับการฝึกทักษะ ด้านนี้

ผลการศึกษารายการประสบการณ์เชิงวิจัยที่นิสิตได้รับจากหลักสูตรปริญญา มหาบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา แสดงในตารางที่ 36

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยจากการเรียนรายวิชาในหลักสูตรของนิสิตที่ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตร จำแนกตามสาขาวิชา

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	N = 60		N = 37		N = 65		N = 162	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การวางแผนการวิจัย								
1.1 การออกแบบการวิจัย	60	100.0	26	70.3	46	70.8	132	81.5
1.2 การจัดกระทำตัวแปร	55	91.7	25	67.6	44	67.7	124	76.5
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	59	98.3	29	78.4	45	69.2	133	82.1
1.4 วิจัยสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	60	100.0	21	56.8	46	70.8	127	78.4
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	56	93.3	23	62.2	44	67.7	123	75.9
1.6 ทารุแบบการนำเสนอข้อมูล	56	93.3	21	56.8	42	64.6	119	73.5
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	57	95.0	23	62.2	45	69.2	125	77.2
2. การศึกษานำก่อนการศึกษาริจริง (Pilot Study)								
2.1 การศึกษา นำก่อนการศึกษาริจริง (Pilot Study)	40	66.7	11	29.7	30	46.2	81	50.0
3. เขียนโครงการวิจัย								
3.1 เขียนโครงการวิจัย	60	100.0	37	100.0	65	100.0	162	100.0
4. เขียนโครงการประเมิน								
4.1 เขียนโครงการประเมิน	39	65.0	17	45.9	56	86.2	112	69.1
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ								
5.1 การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	57	95.0	28	75.7	53	81.5	138	85.2
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ								
6.1 การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	56	93.3	22	59.5	48	73.8	126	77.8
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง								
7.1 การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	51	85.0	17	45.9	41	63.1	109	67.3
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย								
8.1 การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	22	36.7	9	24.3	17	26.2	48	29.6
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร								
9.1 ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	57	95.0	17	45.9	43	66.2	117	72.2
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
10.1 แบบสอบถาม	52	86.7	20	54.1	44	67.7	116	71.6
10.2 แบบสัมภาษณ์	37	61.7	17	45.9	23	35.4	77	47.5
10.3 แบบสังเกต	24	40.0	5	13.5	20	30.8	49	30.2
10.4 แบบสอบถามสัมฤทธิ์ทางการเรียน	32	53.3	17	45.9	45	69.2	94	58.0
10.5 แบบสอบถามทัศนคติ, ความสนใจ ต่าง ๆ	18	30.0	2	5.4	28	43.1	48	29.6
10.6 แบบวัดทัศนคติ	24	40.0	5	13.5	25	38.5	54	33.3
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	14	23.3	4	10.8	17	26.2	35	21.6
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเป็นภาษาไทย	13	21.7	7	18.9	42	64.6	62	38.3
10.9 ดัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	4	6.7	3	8.1	18	27.7	25	15.4
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ								
11.1 ทดลองเครื่องมือ	47	78.3	9	24.3	42	64.6	98	60.5
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	53	88.3	17	45.9	42	64.6	112	69.1
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	48	80.0	13	35.1	37	56.9	98	60.5
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามวิจัย	45	75.0	24	64.9	51	78.5	120	74.1
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	8	13.3	5	13.5	7	10.8	20	12.3
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล								
12.1 การใช้แบบสอบถาม	54	90.0	16	43.2	42	64.6	112	69.1
12.2 การสัมภาษณ์	41	68.3	13	35.1	26	40.0	80	49.4
12.3 การสังเกต	21	35.0	4	10.8	26	40.0	51	31.5
12.4 การทดสอบ	25	41.7	9	24.3	39	60.0	73	45.1
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	15	25.0	2	5.4	6	9.2	23	14.2

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล		รวม	
	N = 60		N = 37		การศึกษา		N = 162	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย								
13.1 ใช้สถิติภาคบรรยาย	55	91.7	25	67.6	51	78.5	131	80.9
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	43	71.7	29	78.4	35	53.8	107	66.0
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	37	61.7	29	78.4	42	64.6	108	66.7
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	49	81.7	34	91.9	42	64.6	125	77.2
13.5 สถิติทดสอบนอนพารามิเตอร์	31	51.7	29	78.4	14	21.5	74	45.7
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	29	48.3	33	89.2	29	44.6	91	56.8
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54	90.0	26	70.3	49	75.4	129	79.6
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	30	50.0	11	29.7	23	35.4	64	39.5
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย								
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	55	91.7	21	56.8	40	61.5	116	71.6
16.2 จัดทำ, ตัดลอกข้อมูลที่วิเคราะห์ลงตารางนำเสนอ	53	88.3	23	62.2	44	67.7	120	74.1
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57	95.0	25	67.6	42	64.6	124	76.5
18. การเขียนรายงานการวิจัย	55	91.7	23	62.2	41	63.1	119	73.5
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	46	76.7	14	37.8	26	40.0	86	53.1
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล								
20.1 เครื่องคิดเลข	57	95.0	31	82.3	59	90.8	147	90.7
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	6	10.0	13	45.1	12	18.5	31	19.1
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	2	3.3	8	21.6	2	3.1	12	7.4
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	42	70.0	25	67.6	31	47.7	98	60.5
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ								
การวิเคราะห์ข้อมูล								
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	52	86.7	34	91.1	35	53.8	121	74.7
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	5	8.3	5	13.1	4	6.2	14	8.6
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง	7	11.7	12	32.4	24	36.9	43	26.5
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์	43	71.7	25	67.6	25	38.5	93	57.4
ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดรหัสที่ใช้								
23. การลงทะเบียนข้อมูล	43	71.7	22	59.5	31	47.7	96	59.3
24. การอ่านผลวิเคราะห์จากพรินท์เอาต์(Print out)	48	80.0	27	73.0	44	67.7	119	73.5
ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์								
25. การใช้อุปกรณ์รอบข้าง(Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์								
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)								
25.2 เครื่องเจาะบัตร								
25.3 เทอร์มินอลของสถาบันคอมพิวเตอร์ฯ	44	73.3	25	67.6	40	61.5	109	67.3
25.4 เทปแม่เหล็ก	7	11.7	4	10.8	4	6.2	15	9.3
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	9	15.0	3	8.1	8	12.3	20	12.3
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	9	15.0	8	21.6	14	21.5	31	19.1

จากตารางที่ 36 เมื่อพิจารณารายการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตที่เรียนในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา ปรากฏว่านิสิตโดยส่วนรวมที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา ได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์วิจัยโดยทั่วไป จำนวน 33 รายการ หรือคิดเป็นร้อยละ 52.4 ของรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งหมด 63 รายการ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะขั้นตอนการปฏิบัติงานวิจัยที่มีทั้งสิ้น 25 ขั้นตอน นิสิตในหลักสูตรได้รับการฝึกเป็นจำนวน 19 ขั้นตอน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.0 ซึ่งเป็นจำนวนที่ส่งพอประมาณ เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชาพบว่า จากจำนวนรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 63 รายการ นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษาและสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้รับการฝึกปฏิบัติเป็นจำนวน 39, 24 และ 32 รายการ คิดเป็นร้อยละ 65.1, 38.1 และ 50.8 ตามลำดับ ซึ่งเห็นได้ว่าหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาได้จัดให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติงานวิจัยจริงมากกว่าหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา และเมื่อพิจารณาการฝึกประสบการณ์วิจัยในแต่ละขั้นตอนการวิจัยจากจำนวน 25 ขั้นตอน พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้รับการฝึกปฏิบัติเป็นจำนวน 23, 14 และ 18 ขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 92.0, 56.0 และ 72.0 ตามลำดับ ดังนั้น จึงมีหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาเพียงหลักสูตรเดียวที่จัดให้นิสิตได้รับการฝึกปฏิบัติงานวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ มากกว่าร้อยละ 80 จึงเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ด้านการจัดประสบการณ์เชิงวิจัยให้แก่ นิสิต

เมื่อหลักสูตรกำหนดให้นิสิตปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกคน ต้องทำวิทยานิพนธ์จำนวน 12 หน่วยกิต ดังนั้นการทำวิทยานิพนธ์จึงเป็นกระบวนการสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิจัยของนิสิตในหลักสูตร โดยนิสิตได้มีโอกาสฝึกทำวิจัยจริงครบทุกขั้นตอน พร้อมการบริหารงานวิจัยด้วยตนเอง จากการสอบถามมหานัทิตภาควิชาวิจัยการศึกษา จำนวน 67 คน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า มหานัทิตแต่ละคนมีการวางแผนในการดำเนินงาน ก่อนการปฏิบัติงานจริงทุกขั้นตอนตั้งแต่การออกแบบการวิจัย การจัดการกระทำตัวแปร การวางแผนการเลือกใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล วางแผนดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่าง ประชากร การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการหารูปแบบการนำเสนอข้อมูล และการเขียนรายงานวิจัยในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ มหานัทิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.7) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีมหานัทิตบางคนใช้แบบสอบถามร่วมกับเครื่องมืออื่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (ร้อยละ 83.6)

ทดลองเครื่องมือแล้วหาความเที่ยง และความตรงของเครื่องมืออีกด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลมหานัทิตส่วนใหญ่ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลมากกว่า 1 ชนิด โดยเฉพาะภาค

บรรยายมีนลิตร้อยละ 76.1 ที่ใช้สถิติภาคบรรยายลักษณะของตัวแปรที่ต้นศึกษา รองลงมาคือ ร้อยละ 55.2, 44.8 และ 38.8 ตามลำดับของมหานัทิตที่ทำวิทยานินนธ์ ใช้สถิติการหาค่าความสัมพันธ์ สถิติทดสอบ พารามิเตอร์ และสถิติวิเคราะห์หลายตัวแปรตามลำดับ การใช้สิ่งอำนวยความสะดวก ในการประมวลผลข้อมูล พบว่า มหานัทิตร้อยละ 61.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ เมนเฟรม คอมพิวเตอร์ ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้เครื่องคิดเลขร่วมด้วย มีนลิตร้อยละ 23.9 ที่ใช้ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยประมวลผลข้อมูล โปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนใหญ่เป็น โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSSx) และมีมหานัทิตบางคน เขียนโปรแกรมด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ สำหรับ ประมวลผลข้อมูลวิทยานินนธ์ของตนเอง รายละเอียดของการปฏิบัติงานวิจัยแต่ละขั้นตอนที่มหานัทิตแต่ละสาขาวิชาเลือกปฏิบัติในการทำวิทยานินนธ์ แสดงในตาราง ที่ 37

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยจากการทำงานวิชาในชั้นของมหาวิทยาลัย จำนวนตามสาขาวิชา

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	วิทยาการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	N = 24		N = 16		N = 27		N = 67	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การวางแผนการวิจัย								
1.1 การออกแบบการวิจัย	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
1.2 การจัดกระทำตัวแปร	20	83.3	15	93.8	23	85.2	58	86.6
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	24	100.0	16	100.0	26	96.3	66	98.5
1.4 วิจัย/เลือกตัวอย่างประชากร	21	87.5	16	100.0	25	92.6	62	92.5
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	23	95.8	16	100.0	23	85.2	62	92.5
1.6 ทารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	24	100.0	16	100.0	25	92.6	65	97.0
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	24	100.0	16	100.0	26	96.3	66	98.5
2. การศึกษานำก่อนการศึกษาริง(Pilot Study)								
3. เขียนโครงการวิจัย	23	95.8	15	93.8	22	81.5	60	89.6
4. เขียนโครงการประเมิน	2	8.3	2	12.5	6	22.2	10	14.9
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	24	100.0	16	100.0	27	81.5	67	100.0
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	24	100.0	16	100.0	27	22.2	67	100.0
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	8	33.3	8	50.0	13	48.1	29	43.3
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	21	87.5	14	87.5	25	92.6	60	89.6
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
10.1 แบบสอบถาม	19	79.2	12	75.0	13	48.1	44	65.7
10.2 แบบสัมภาษณ์	7	29.2	5	31.3	6	22.2	18	26.9
10.3 แบบสังเกต	2	8.3	4	25.0	4	14.8	10	14.9
10.4 แบบสอบถามสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1	4.2	5	31.3	9	33.3	15	22.4
10.5 แบบสอบถามทัศนคติ, ความสนใจ ต่าง ๆ	-	-	2	12.5	2	7.4	4	6.0
10.6 แบบวัดทัศนคติ	5	20.8	6	30.5	3	11.1	14	20.9
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	3	12.5	1	6.3	-	-	4	6.0
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศ เป็นภาษาไทย	2	8.3	3	18.8	1	3.7	6	9.0
10.9 ดัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐาน ต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	3	12.5	2	12.5	-	-	5	7.5
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ								
11.1 ทดลองเครื่องมือ	22	91.7	13	81.3	21	77.8	56	83.6
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	22	91.7	13	81.3	21	77.8	56	83.6
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	21	87.5	12	75.0	22	81.5	55	82.6
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามข้อ	6	25.0	6	37.5	15	55.6	27	40.3
11.5 หานอมของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	-	-	3	18.8	2	7.4	5	7.5
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล								
12.1 การใช้แบบสอบถาม	19	79.2	12	75.0	13	48.1	44	65.7
12.2 การสัมภาษณ์	7	29.2	5	31.3	6	22.2	18	26.9
12.3 การสังเกต	2	8.3	4	25.0	4	14.8	10	14.9
12.4 การทดสอบ	7	29.2	4	25.0	14	57.9	25	37.3
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	2	8.3	1	6.3	-	-	3	4.5

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการประสพการณ์เชิงวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผลการศึกษา		รวม	
	N = 24		N = 16		N = 27		N = 67	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย								
13.1 ใช้สถิติการบรรยาย	20	83.3	10	62.5	21	77.8	51	76.1
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	11	45.8	7	43.8	19	70.4	37	55.2
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	8	33.3	1	6.3	9	33.3	18	26.9
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	11	45.8	3	18.8	16	59.3	30	44.8
13.5 สถิติทดสอบนอนพารามิเตอร์	2	8.3	2	12.5	4	14.8	8	11.9
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	12	50.0	6	37.5	8	29.6	26	38.8
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	7	29.2	4	25.0	9	33.3	20	29.9
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย								
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
16.2 จัดทำ, ตัดออกข้อมูลที่วิเคราะห์ลงตารางนำเสนอ	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
18. การเขียนรายงานการวิจัย	24	100.0	16	100.0	27	100.0	67	100.0
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	6	25.0	3	18.1	4	14.8	13	19.4
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล								
20.1 เครื่องคิดเลข	15	62.5	10	62.5	15	55.6	40	59.7
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	5	20.8	4	25.0	7	25.9	16	23.9
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	-	-	3	18.8	-	-	3	4.5
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	16	66.7	11	68.8	14	51.9	41	61.2
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล								
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	15	62.5	12	75.0	16	59.3	43	64.2
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	1	4.2	2	12.5	1	3.7	4	6.0
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง	5	20.8	5	31.3	4	14.8	14	20.9
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดรหัสที่ใช้	17	70.8	12	75.0	13	48.1	42	62.7
23. การลงรหัสข้อมูล	18	75.0	12	75.0	13	48.1	43	64.2
24. การอ่านผลวิเคราะห์จาก พริ้นท์เอาท์(Print out) ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	19	79.2	13	81.3	16	59.3	48	71.6
25. การใช้อุปกรณ์รอบข้าง(Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์								
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)	8	25.0	8	50.0	6	22.2	20	29.9
25.2 เครื่องเจาะบัตร	5	20.8	8	50.0	4	14.8	17	25.4
25.3 เทอร์มินัลของสถาบันคอมพิวเตอร์จุฬาฯ	15	62.5	9	56.3	10	31.0	34	50.7
25.4 เทปแม่เหล็ก	7	29.2	4	45.0	5	18.5	16	23.9
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	2	8.3	2	12.5	5	18.5	9	13.4
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	4	16.7	4	25.0	10	37.0	18	26.9

การศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา นอกจากนิสิต จะได้รับการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยจากการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตร และจากการทำวิทยานิพนธ์ นิสิตในหลักสูตรยังมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์ทำวิจัยจากการเป็นผู้ช่วยวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยในโครงการวิจัยของอาจารย์อีกด้วย จากการสัมภาษณ์นิสิตก่อนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ทำให้ทราบว่าการฝึกประสบการณ์วิจัยจากการเป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการวิจัยที่มีอาจารย์เป็นเจ้าของโครงการเป็นประสบการณ์ที่ดีซึ่งทำให้นิสิตได้มีโอกาสร่วมงานตามขั้นตอนของการปฏิบัติงานจริง โดยเฉพาะการเป็นผู้ช่วยประจำโครงการหรือผู้ร่วมวิจัย ทำให้นิสิตได้เห็นโครงสร้างหรือกระบวนการบริหารโครงการวิจัยอีกอย่างหนึ่งด้วย จากการสำรวจนิสิตจำนวน 162 คน ที่เรียนในหลักสูตรมาเป็นเวลาอย่างน้อย 4 ภาคการศึกษา หรือเรียนรายวิชาตามหลักสูตรครบตามจำนวนที่กำหนด คือ 36 หน่วยกิตหรือมากกว่า พบว่านิสิตร้อยละ 48.1 (78) มีโอกาสฝึกประสบการณ์วิจัยโดยการเป็นผู้ช่วยแบบเป็นครั้งคราว ทำหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานวิจัยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง โดยเฉพาะขั้นตอนที่ต้องการใช้กำลังคนจำนวนมาก เพื่อให้งานวิจัยแล้วเสร็จในกำหนดเวลาของการปฏิบัติงานขั้นตอนนั้น ๆ เช่น ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การลงรหัสข้อมูล เป็นต้น และมีนิสิตร้อยละ 6.8 (11) ที่มีโอกาสเป็นผู้ช่วยวิจัยประจำโครงการ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานวิจัยในช่วงเวลาหนึ่งหรือในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งจนสำเร็จจุลวง เช่น ขั้นตอนของการวิเคราะห์ข้อมูลในโครงการ และยังมีนิสิตร้อยละ 4.9 (8) มีโอกาสเป็นผู้ร่วมวิจัยในโครงการที่มีอาจารย์เป็นเจ้าของโครงการอีกด้วย

สำหรับประสบการณ์การปฏิบัติงานวิจัยในโอกาสที่นิสิตเป็นผู้ช่วยวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัยในโครงการ ได้แก่ การทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ (ร้อยละ 33.3) การลงรหัสข้อมูล (ร้อยละ 29.6) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (ร้อยละ 23.5) การคำนวณข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคิดเลข (ร้อยละ 22.2) และสถิตินั้นเป็นสถิติภาคบรรยาย (ร้อยละ 14.8) การเก็บเอกสารงานวิจัยในประเทศ (ร้อยละ 14.8) การอ่านผลวิเคราะห์จากพินท์เอาท์และการจัดทำตารางเสนอผลพร้อมทั้ง คัดลอกข้อมูลลงตาราง (ร้อยละ 13.6) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต (ร้อยละ 12.3) นอกจากนี้มีรายการปฏิบัติงานวิจัยในขั้นตอนอื่น ๆ อีก ดังปรากฏในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 การนิยกระบบการนิเทศวิจัยจากกาที่เป็นผู้ช่วยวิจัยหรือผู้ร่วมวิจัย ของนิสิตศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตร จำนวนตามสาขาวิชา

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	วิทยการศึกษา		สถิตการศึกษ		วัดและประเมินผล การศึกษ		รวม	
	N = 60		N = 37		N = 65		N = 162	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การวางแผนการวิจัย								
1.1 การออกแบบการวิจัย	10	16.7	4	10.8	5	7.7	19	11.7
1.2 การจัดกระทำตัวแปร	8	13.3	6	16.2	4	6.2	18	11.1
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	9	15.0	5	13.5	4	6.2	18	11.1
1.4 วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	7	11.7	2	5.4	4	6.2	13	8.0
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	6	10.0	2	5.4	3	4.6	11	6.8
1.6 หารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	9	15.0	3	8.1	3	4.6	15	9.3
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	6	10.0	1	2.7	3	4.6	10	6.2
2. การศึกษานำก่อนการศึกษจริง(Pilot Study)								
2.1 การศึกษานำก่อนการศึกษจริง(Pilot Study)	6	10.0	3	8.1	2	3.1	11	6.8
3. เขียนโครงการวิจัย								
3.1 เขียนโครงการวิจัย	4	6.7	-	-	1	1.5	5	3.1
4. เขียนโครงการประเมิน								
4.1 เขียนโครงการประเมิน	3	5.0	1	2.7	2	3.1	6	3.7
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ								
5.1 การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	14	23.3	6	16.2	4	6.2	24	14.8
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ								
6.1 การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	7	11.7	1	2.7	1	1.5	9	5.6
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง								
7.1 การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	4	6.7	-	-	2	3.1	6	3.7
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย								
8.1 การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	-	-	-	-	1	1.5	1	0.6
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร								
9.1 ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	6	10.0	3	8.1	3	4.6	12	7.4
10. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล								
10.1 แบบสอบถาม	6	10.0	1	2.7	3	4.6	10	6.2
10.2 แบบสัมภาษณ์	7	11.7	3	8.1	4	6.2	14	8.6
10.3 แบบสังเกต	5	8.3	-	-	5	7.7	10	6.2
10.4 แบบสอบถามสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2	3.3	1	2.7	2	3.1	5	3.1
10.5 แบบสอบถามทัศนคติ, ความสนใจ ต่าง ๆ	1	1.7	1	2.7	1	1.5	3	1.9
10.6 แบบวัดทัศนคติ	1	1.7	-	-	1	1.5	2	1.2
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	-	-	-	-	1	1.5	1	0.6
10.8 แปลแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศ เป็นภาษาไทย	2	3.3	1	2.7	-	1.5	3	1.9
10.9 ดัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐาน	2	3.3	-	-	1	1.5	3	1.9
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ								
11.1 ทดลองเครื่องมือ	7	11.7	2	5.4	1	1.5	10	6.2
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	5	8.3	-	-	1	1.5	6	3.7
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	4	6.7	-	-	1	1.5	5	3.1
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม	2	3.3	-	-	1	1.5	3	1.9
11.5 หาเนื้อหาของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย	-	-	-	-	-	-	-	-
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล								
12.1 การใช้แบบสอบถาม	18	30.7	7	18.9	13	20.0	38	23.5
12.2 การสัมภาษณ์	25	41.7	9	24.3	20	30.8	54	33.3
12.3 การสังเกต	8	13.3	2	5.4	10	15.4	20	12.3
12.4 การทดสอบ	5	8.3	3	8.1	8	12.3	16	9.9
12.5 การวัดไว้ตัวได้ตอบ	3	5.0	-	-	1	1.5	4	2.5

รายการประสบการณ์เชิงวิจัย	วิจัยการศึกษา		สถิติการศึกษา		วัดและประเมินผล การศึกษา		รวม	
	N = 60		N = 37		N = 65		N = 162	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในทางวิจัย								
13.1 ใช้สถิติภาคบรรยาย	15	25.0	6	16.2	3	4.6	24	14.8
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	8	13.3	3	8.1	1	1.5	12	7.4
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	4	6.7	2	5.4	-	-	6	3.7
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	8	13.3	3	8.1	1	1.5	12	7.4
13.5 สถิติทดสอบนอกพารามิเตอร์	2	3.3	1	2.7	-	-	3	1.9
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	6	10.0	3	8.1	-	-	9	5.6
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	11	18.3	2	5.4	2	3.1	15	9.3
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	8	13.3	2	5.4	2	1.5	11	6.8
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย								
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	7	11.7	3	8.1	2	3.1	12	7.4
16.2 จัดทำ, คัดลอกข้อมูลที่วิเคราะห์ลงตารางนำเสนอ	13	21.7	6	16.2	3	4.6	22	13.6
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	5	8.3	1	2.7	2	3.1	8	4.9
18. การเขียนรายงานการวิจัย	7	11.7	1	2.7	2	3.1	10	6.2
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	1	1.7	-	-	-	-	1	0.6
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล								
20.1 เครื่องคิดเลข	22	36.7	8	21.6	6	9.2	36	22.2
20.2 ไมโครคอมพิวเตอร์	1	1.7	1	2.7	-	-	2	1.2
20.3 มินิคอมพิวเตอร์	-	-	-	-	-	-	-	-
20.4 เมนเฟรมคอมพิวเตอร์	7	11.7	6	16.2	1	1.5	14	8.6
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล								
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	6	10.0	6	16.2	2	3.1	14	8.6
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ	1	1.7	-	-	-	-	1	0.6
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง	1	1.7	1	2.7	1	1.5	3	1.9
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และทำกระดาษที่ใช้	11	18.3	4	10.8	4	6.2	19	11.7
23. การลงรหัสข้อมูล	26	43.3	10	27.0	12	18.5	48	29.6
24. การอ่านผลวิเคราะห์จาก พริ้นท์เอาท์(Print out) ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	15	25.0	5	13.5	2	3.1	22	13.6
25. การใช้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์(Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์								
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)	2	3.3	2	5.4	-	-	4	2.5
25.2 เครื่องเจาะบัตร	-	-	-	-	-	-	-	-
25.3 เทอร์มินัลของสถานีคอมพิวเตอร์จุฬาฯ	7	11.7	4	10.8	2	3.1	13	8.0
25.4 เทปแม่เหล็ก	6	10.0	4	10.8	1	1.5	11	6.8
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	3	5.0	4	10.8	1	1.5	8	4.9
25.6 แผ่นจานแม่เหล็ก	3	5.0	4	10.8	2	3.1	9	5.6

2.2 ประสบการณ์เชิงวิจัยของผู้ศึกษารายวิชาในหลักสูตรมาเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา

นิสิตที่ศึกษารายวิชาในหลักสูตรมาเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา และยังไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ ในที่นี้คือ นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรในปีการศึกษา 2530 จำนวน 36 คน (ที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัย) จำแนกเป็นนิสิตสาขาวิจัยการศึกษา 13 คน นิสิตสาขาสถิติการศึกษา 13 คน และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา 10 คน ปรากฏว่า นิสิตในปีการศึกษานี้ มีโอกาสทำวิจัยโครงการฝึกหัด (Baby Research) ในการเรียนการสอนวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (412 - 621) เป็นงานกลุ่มทำให้นักลุ่มนิสิตมีโอกาสฝึกทักษะการปฏิบัติงานวิจัยและบริหารงานวิจัยด้วยตนเอง นอกจากนี้นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษายังได้ทำโครงการฝึกหัดนี้อีกในวิชาเทคนิคการเก็บรวบรวมในการวิจัยพฤติกรรม โดยนิสิตใช้เวลาในการทำวิจัยโครงการฝึกหัดนี้ประมาณ 1-2 เดือน ดังนั้น นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาก็มีโอกาสทำวิจัยโครงการฝึกหัดถึง 2 โครงการ ในขณะที่นิสิตอีก 2 สาขาวิชา ได้ทำโครงการวิจัยเช่นนี้เพียง 1 โครงการ เมื่อการเรียนการสอนดำเนินไปเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา

สำหรับการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยแต่ละขั้นตอนขณะที่การเรียนการสอนในหลักสูตรดำเนินไปเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา พบว่า หลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชาได้จัดให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ อยู่ในระดับมากพอสมควร กล่าวคือ จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเรียนทำให้นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชาได้มีโอกาสฝึกการวางแผนการวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ คือ การออกแบบการวิจัย การจัดการกระทำตัวแปร การเลือกสถิติวิเคราะห์ข้อมูล การเลือก/สุ่มตัวอย่างประชากร การเลือก/สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การรูปแบบนำเสนอข้อมูลและการเขียนรายงานวิจัย เมื่อการเรียนการสอนในหลักสูตรกำหนดให้นิสิตทำวิจัยโครงการฝึกหัด ทำให้นิสิตต้องค้นเอกสารงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ฝึกการเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้องและดำเนินการสุ่มหรือเลือกตัวอย่างที่ศึกษา สร้างและเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ การสร้างเครื่องมือประเภทอื่นนิสิตมีโอกาสฝึกเป็นส่วนน้อยซึ่งก็ได้เรียนวิชาการสร้างแบบสอบและการใช้แบบสอบทางพฤติกรรม (เฉพาะนิสิตหลักสูตรวัดและประเมินผลการศึกษา) มาแล้วการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่า หลักสูตรใน 2 ภาคการศึกษา จัดให้นิสิตมีโอกาสฝึกการทดลองเครื่องมือ หาความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือ แต่การฝึกวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบรายข้อ และการหา norm ของแบบสอบ สำหรับประชากรไทย นิสิตกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการฝึก การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ พบว่าการเรียนการสอนในหลักสูตรปริญญาโทปีที่ 2 ภาคการศึกษาแรก จัดให้นิสิตได้ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติภาคบรรยาย สถิติการประมาณค่า

พารามิเตอร์ สถิติทดสอบพารามิเตอร์ ส่วนสถิติทดสอบ นอนพารามิเตอร์ และสถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปรนั้น นิสิตยังไม่ได้รับการจัดให้ฝึกทักษะด้านนี้ เมื่อการเรียนการสอนในหลักสูตรดำเนินไปแล้ว 2 ภาคการศึกษา ทั้งที่นิสิตหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษากำลังอยู่ในระหว่างการเรียนการสอนวิชาสถิติ นอนพารามิเตอร์

เรื่องของการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชาได้รับการฝึกการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งการเสนอรูปแบบผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย การเขียนรายงานวิจัยและการประเมินคุณภาพงานวิจัย การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยในการประมวลผลข้อมูล คือ เครื่องคิดเลข การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ นิสิตในหลักสูตรกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการฝึกฝนการใช้งาน การเขียนโปรแกรม ตลอดจนการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ เนื่องจากนิสิตยังไม่ได้ลงทะเบียนศึกษาวิชาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่จะ ได้ลงเรียนในภาคการศึกษาที่ 3 มีแต่นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาเท่านั้นที่ได้รับการฝึกเกี่ยวกับลงรหัสข้อมูลที่วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์จากการเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตร

นอกจากนี้ นิสิตที่เรียนในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตภาควิชาวิจัยการศึกษามาเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา มีสถานภาพเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ยังมีโอกาสเป็นผู้ช่วยวิจัยแบบครั้งคราวและผู้ช่วยวิจัยประจำโครงการได้ โดยทำหน้าที่ช่วยงานวิจัยในด้านการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยในและต่างประเทศ แล้วเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ช่วยงานด้านการสร้างแบบสอบถามและงานการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ จัดทำตารางนำเสนอผลวิจัยและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งการเขียนรายงานการวิจัย

รายละเอียดของการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยต่าง ๆ ของนิสิตที่เรียนรายวิชาในหลักสูตรมาเป็นระยะเวลา 2 ภาคการศึกษา แสดงอยู่ในตารางที่ 39

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 การศึกษาประสิทธิผลการฝึกวิจัยจากงานเขียนการสอนในรายวิชาเขียนและงานเขียนของผู้ช่วยวิจัยในโครงการทดลองฝึกเขียน รายวิชาโดยอิสระเป็น เวลา 2 ภาคการศึกษา จำนวนตามสาขาวิชา

รายการประสิทธิผลการฝึกวิจัย	วิจัยการเขียน		สัทธิการศึกษ		วัดและประเมินผล การศึกษา				รวม	
	N = 13		N = 13		N = 10				N = 36	
	รายวิชาเรียน	ผู้ช่วยวิจัย	รายวิชาเรียน	ผู้ช่วยวิจัย	รายวิชาเรียน	ผู้ช่วยวิจัย	รายวิชาเรียน	ผู้ช่วยวิจัย	รายวิชาเรียน	ผู้ช่วยวิจัย
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การวางแผนการวิจัย										
1.1 การออกแบบการวิจัย	12	92.3	10	76.9	10	100.0			32	88.9
1.2 การจัดทำตัวแปร	11	84.6	11	84.6	10	100.0			32	88.9
1.3 เลือกใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	13	100.0	13	100.0	10	100.0			36	100.0
1.4 วิธีสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	13	100.0	11	84.6	10	100.0			34	94.4
1.5 การเลือก/สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล	12	92.3	9	69.2	10	100.0			31	86.1
1.6 หารูปแบบการนำเสนอข้อมูล	10	76.9	11	84.6	10	100.0			31	86.1
1.7 การเขียนรายงานการวิจัย	13	100.0	12	100.0	10	100.0			35	97.2
2. การศึกษานำก่อนการศึกษาริจริง (Pilot Study)										
3. เขียนโครงการวิจัย	13	100.0	13	100.0	10	100.0			36	100.0
4. เขียนโครงการประเมิน	1	7.7			2	20.0			3	8.3
5. การค้นเอกสารงานวิจัยในประเทศ	13	100.0	1	7.7	13	100.0	1	7.7	36	100.0
6. การค้นเอกสารงานวิจัยของต่างประเทศ	8	61.5	1	7.7	9	69.2			26	72.2
7. การเขียนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	13	100.0	2	15.1	11	84.6			34	94.4
8. การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย	3	23.1			3	23.1			13	36.1
9. ดำเนินการสุ่ม/เลือกตัวอย่างประชากร	12	92.3	10	76.9	10	100.0			32	88.9
10. การสร้างเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล										
10.1 แบบสอบถาม	13	100.0	1	7.7	9	69.2	6	60.0	28	77.8
10.2 แบบสัมภาษณ์	7	53.8			1	7.7			8	22.2
10.3 แบบสังเกต	13	100.0			1	7.7			14	38.9
10.4 แบบสอบถามสัมฤทธิผลทางการเขียน	5	38.5			2	15.4	2	20.0	9	25.0
10.5 แบบสอบถามอัตนัย, ความสนใจ ต่าง ๆ	2	15.4			1	7.7	3	30.0	6	16.7
10.6 แบบวัดทัศนคติ	1	7.7			1	7.7	5	50.0	7	19.4
10.7 แบบวัดบุคลิกภาพ	3	23.1			2	15.4	2	20.0	7	19.4
10.8 แบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเป็นภาษาไทย	2	23.1			3	23.1	7	70.0	12	33.3
10.9 ดัดแปลงนิยามแบบสอบถามมาตรฐานต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย	1	7.7					3	30.0	4	11.1
11. วิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ										
11.1 Try out เครื่องมือ	13	100.0			6	46.2	8	80.0	27	75.0
11.2 หาความเที่ยงของเครื่องมือ	13	100.0			8	61.1	9	90.0	30	83.3
11.3 หาความตรงของเครื่องมือ	13	100.0			12	92.3	8	80.0	28	77.8
11.4 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามข้อ	6	46.2			1	7.7	6	60.0	13	36.1
11.5 หา Norm ของแบบสอบถามสำหรับประชากรไทย					1	7.7	1	10.0	2	5.6
12. การเก็บรวบรวมข้อมูล										
12.1 การใช้แบบสอบถาม	13	100.0	1	7.7	12	92.3	1	7.7	33	91.7
12.2 การสัมภาษณ์	5	38.5	1	7.7	1	7.7			6	16.7
12.3 การสังเกต	12	92.3							12	33.3
12.4 การทดสอบ	6	46.2					6	60.0	12	33.3
12.6 Unobtrusive Measure	1	7.7					1	10.0	2	5.6

ตารางที่ 39 (ต่อ)

รายการประเมินผลเชิงวิจัย	วิจัยการศึกษา N = 13				สถิติการศึกษา N = 13				วัดและประเมินผล การศึกษา N = 10				รวม N = 30			
	รายวิชาเรียน		ผู้ช่วยวิจัย		รายวิชาเรียน		ผู้ช่วยวิจัย		รายวิชาเรียน		ผู้ช่วยวิจัย		รายวิชาเรียน		ผู้ช่วยวิจัย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย																
13.1 ใช้สถิติการบรรยาย	13	100.0	1	7.7	11	84.6	1	7.7	9	90.0			33	91.7	2	5.6
13.2 การหาค่าความสัมพันธ์	6	38.5			9	62.9	1	7.7	9	90.0			21	58.3	1	2.8
13.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์	9	62.9			9	62.9	1	7.7	8	80.0			24	66.7	1	2.8
13.4 สถิติทดสอบพารามิเตอร์	12	92.3			9	62.9	1	7.7	9	90.0			28	77.8	1	2.8
13.5 สถิติทดสอบนอนพารามิเตอร์	2	15.4			1	7.7			3	30.0			6	16.7		
13.6 สถิติการวิเคราะห์หลายตัวแปร	1	7.7			2	15.4	1	7.7	2	20.0			5	13.9	1	2.8
14. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	11	84.6	1	7.7	10	76.9	1	7.7	10	100.0			31	86.1	2	5.6
15. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ	2	45.4			1	7.7			5	50.0			8	22.2		
16. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย																
16.1 ออกแบบการนำเสนอข้อมูล	11	84.6			8	61.5	1	7.7	10	100.0			29	80.6	1	2.8
16.2 จัดทำ, ตัดต่อข้อมูลที่วิเคราะห์ลงตารางนำเสนอ	11	84.6	1	7.7	10	76.9	1	7.7	10	100.0			31	86.1	2	5.6
17. เขียนสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล	12	92.3	1	7.7	11	84.6	1	7.7	10	100.0			33	97.7	2	5.6
18. การเขียนรายงานการวิจัย	12	92.3			11	84.6	1	7.7	10	100.0			33	97.7	1	2.8
19. การประเมินคุณภาพงานวิจัย	10	76.9			12	92.3			10	100.0			32	88.9		
20. การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการประมวลผลข้อมูล																
20.1 เครื่องคิดเลข	11	84.6	1	7.7	12	92.3	1	7.7	9	90.0			32	88.9	2	5.6
20.2 Micro Computer					1	7.7	1	7.7	1	10.0			2	5.6	1	2.8
20.3 Mini Computer																
20.4 Main Frame Computer	1	7.7			1	7.7	1	7.7					3	8.3	1	2.8
21. การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองสำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล																
21.1 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSS-X	1	7.7			1	7.7	1	7.7					3	8.3	1	2.8
21.2 เขียนโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ									1	10.0			1	2.8	1	2.8
21.3 ใช้ภาษาคอมพิวเตอร์เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง									1	7.7					1	2.8
22. วางแผนจัดเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และกำหนดรหัสที่ใช้	1	7.7			7	53.8			1	10.0			9	25.0		
23. การลงรหัสข้อมูล	1	7.7			10	76.9	1	7.7	1	10.0			12	33.3	1	2.8
24. การอ่านผลวิเคราะห์จาก Print out ที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์	1	7.7			3	23.1	1	7.7	1	10.0			5	13.9	1	2.8
25. การใช้อุปกรณ์ข้าง (Hard ware) เครื่องคอมพิวเตอร์																
25.1 บัตรคอมพิวเตอร์ (card)																
25.2 เครื่องเจาะบัตร																
25.3 เทอร์มินอลของสถานีคอมพิวเตอร์รุ่น ๆ	1	7.7			1	7.7	1	7.7	1	10.0			3	8.3	1	2.8
25.4 เทปแม่เหล็ก									1	10.0			1	2.8	1	2.8
25.5 เครื่องเตรียมข้อมูล	1	7.7											1	2.8		
25.6 Diskette									1	10.0			1	2.8	1	2.8

3. การศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับประสบการณ์เชิงวิจัยที่เป็นประโยชน์ซึ่งตนเองได้รับการฝึกปฏิบัติจากการศึกษาในหลักสูตรนอกเหนือจากการทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ประสบการณ์การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ (27) การเป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการ (21) การทำวิจัยโครงการฝึกหัด (19) การเก็บรวบรวมข้อมูลจริงภาคสนาม (18) การเขียนโครงการวิจัย (12) เป็นต้น ในขณะที่ตัวนิสิตในหลักสูตรยังได้ระบุความต้องการมาก ที่จะมีโอกาสได้ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยที่ตนเองคิดว่าเป็นประโยชน์ แต่การเรียนการสอนในหลักสูตรหรือสาขาวิชาของตนไม่เอื้อให้ตนเองได้รับการฝึกทักษะแบบนี้ ได้แก่ การใช้เครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล (35) การเป็นผู้ร่วมวิจัยในโครงการทุก ๆ ขั้นตอน (23) การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลแบบต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ (23) การเก็บรวบรวมข้อมูลจริงด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ (13) และอื่น ๆ ที่นิสิตส่วนน้อยต้องการดังแสดงในภาคผนวก ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเชิงประเมิณประสิทธิผลของหลักสูตรปริญญา
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการศึกษา
ประสิทธิผลในเชิงปริมาณของการรับนิสิตตามแผน และประสิทธิผลของหลักสูตรในด้านความพึงพอใจ
ของนิสิตต่อหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร และการติดตามผลมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
ตามหลักสูตร ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของนิสิตและการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตใน
หลักสูตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชา
วิจัยการศึกษา สาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผล
การศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525-2530 ทั้งผู้ที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันซึ่งลงทะเบียนศึกษาใน
ปีการศึกษา 2530 จำนวน 131 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นมหาบัณฑิต จำนวน 67 คน รวม
198 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้าน
ความตรงตามเนื้อเรื่อง ในกระบวนการสร้างแบบสอบถาม และการตรวจสอบความเที่ยงของ
เครื่องมือด้วยวิธีการทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาความถี่ ร้อยละ ตัวกลาง
เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าที (t-Test) และ
เอฟ (F-Test) และการวิเคราะห์เนื้อเรื่องในข้อมูลที่เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบตอบได้
อย่างเสรี

สรุปผลการวิจัย

1. ปริมาณการรับนิสิตตามแผนการรับนิสิตของภาควิชา

การเปรียบเทียบการรับนิสิตตามแผน พบว่าในช่วงปีการศึกษา 2525-2530 ภาค
วิชาต้องการรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรจำนวน 260 คน สามารถรับนิสิตเข้าศึกษาได้จำนวน
254 คน คิดเป็นร้อยละ 97.7 เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาขาวิชา ปรากฏว่า ในช่วงปีการศึกษา
2525-2530 สาขาวิชาวิจัยการศึกษาสามารถรับนิสิตเข้าศึกษาได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ คือ

90 คน สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษามีการรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรมากกว่าที่กำหนดไว้ 1 คน คือ รับได้ 101 คน จากที่คาดหวัง 100 คน ส่วนสาขาวิชาสถิติการศึกษานั้น ภาควิชา กำหนดแผนการรับนิสิตไว้ 70 คน แต่สามารถรับนิสิตได้จริง 63 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 โดยเฉพาะปีการศึกษา 2529 ภาควิชารับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษามาได้เพียงร้อยละ 66.7 ของจำนวนที่คาดหวัง

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาในด้านต่าง ๆ มีดังนี้

2.1 ความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตร

2.1.1 ความพึงพอใจของนิสิตโดยส่วนรวม พบว่า นิสิตที่ศึกษาในหลักสูตร มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมของการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง หลักสูตรที่นิสิตเรียนนี้ตรงกับความต้องการของนิสิตอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้นิสิตยังมีความพึงพอใจในระดับมากต่อรายการประเมินย่อยต่อไปนี้คือ อาจารย์เป็นผู้มีความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี การแนะนำเอกสารตำราประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาที่เรียน งานที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนในภาควิชาวิจัยการศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ส่วนรายการประเมินย่อยอื่น ๆ นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ไม่มีรายการใดเลยที่นิสิตมีความพึงพอใจต่ำกว่าระดับปานกลาง

2.1.2 ความพึงพอใจของนิสิตจำแนกตามสาขาวิชาและเปรียบเทียบ

ความพึงพอใจของนิสิตแต่ละสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา และสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก และสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับปานกลาง ส่วนการจัดการเรียนการสอนนั้น นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมาก และสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง สำหรับการ จัดสภาพแวดล้อมของการศึกษานั้น นิสิตทั้ง 3 สาขาวิชามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับความคาดหวังของนิสิตต่อหลักสูตร ปรากฏว่า หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาและหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษาดังกล่าว ตรงกับความคาดหวังของนิสิตในสาขาอยู่ในระดับมาก และสูงกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาที่หลักสูตรซึ่งตนศึกษาอยู่ตรงกับความคาดหวังในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า นิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 80.0) เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนที่ตนศึกษาอยู่ในปัจจุบัน เกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตนั้น นิสิตส่วนใหญ่คือร้อยละ 70 ขึ้นไป เห็นว่าจำนวนหน่วยกิตบังคับจบ 48 หน่วยกิต และจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต นั้น เป็นจำนวนที่เหมาะสมแล้ว ในขณะที่ตัวนิสิตได้แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน รายวิชาในหมวดต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ หมวดวิชาบังคับร่วมของหลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชา หมวดวิชาบังคับของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา และหมวดวิชาเลือกของหลักสูตร โดยนิสิตที่ศึกษาใน หลักสูตรมีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรควรมีปริมาณมากพอทั้งในส่วนที่เป็นทฤษฎีและการ ปฏิบัติ โดยเฉพาะส่วนของการเรียนการสอนด้านการฝึกปฏิบัติที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ควรเพิ่มการฝึก ประสบการณ์เชิงวิจัยให้แก่นิสิตในหลักสูตรทั้งที่เป็นประสบการณ์เชิงวิจัยย่อย ๆ แต่ละขั้นตอน และ ประสบการณ์วิจัยเต็มรูปโดยการดำเนินการวิจัยจริงทุกขั้นตอนก่อนการทำวิทยานิพนธ์ของตนเอง นอกจากนี้เนื้อหาวิชาเทคนิคการวิจัยต่าง ๆ ควรที่จะมีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และ ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ รายวิชาเลือกในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาควรเปิดสอนจริงตามความสนใจ ของนิสิต

2.2 ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเป็น เวลามากกว่า 3 ภาคการศึกษา และได้ศึกษารายวิชาในหมวดต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ครบตาม จำนวน 36 หน่วยกิตหรือมากกว่าร้อยละ 71.6 เป็นผู้ที่คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่า หรือเท่ากับ 3.50 และผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นเมหาบัณฑิต ร้อยละ 67.2 ได้รับผลประเมิน วิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สถิติการศึกษา และวัดและ ประเมินผลการศึกษา ปรากฏว่า นิสิตแต่ละสาขาวิชาร้อยละ 71.7, 64.9 และ 75.4 ตาม ลำดับ เป็นผู้ที่คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และมหาบัณฑิตแต่ละ สาขาวิชาเช่นเดียวกัน ร้อยละ 79.8, 62.5 และ 59.3 ตามลำดับได้รับผลประเมินวิทยานิพนธ์ ในระดับดีมาก

2.2.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย พบว่า นิสิตโดยส่วนรวมที่ เรียนรายวิชาครบตามกำหนดของหลักสูตร มีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยในระดับ ปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 21 รายการ จากจำนวนรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 63 รายการ หรือคิดเป็นร้อยละ 33.3 สำหรับนิสิตกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาเป็นเมหาบัณฑิตแล้ว มีความสามารถ ในการปฏิบัติงานวิจัยเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 26 รายการคิดเป็นร้อยละ 41.3

ในขณะที่นิสิตกลุ่มที่มีสถานภาพเป็นนิสิตปัจจุบันมีความสามารถปฏิบัติงานวิจัยได้ในระดับปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 15 รายการคิดเป็นร้อยละ 23.8 เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชา ปรากฏว่า นิสิตที่เรียนรายวิชาครบตามหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยโดยมีความสามารถเฉลี่ยในระดับปานกลางขึ้นไปเป็นจำนวน 28, 18 และ 12 หรือคิดเป็นร้อยละ 44.4, 28.6 และ 19.0 ของรายการการปฏิบัติงานวิจัยที่กำหนดขึ้น 63 รายการตามลำดับ

2.2.3 ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตร พบว่า มหาลัยผลิตจำนวน 67 คนที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษาร้อยละ 80.6 ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษามากกว่า 4 ภาคการศึกษา และมีแนวโน้มว่านิสิตส่วนใหญ่ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาจนกระทั่งสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรเป็นเวลา 5-6 ภาคการศึกษา ดังจะเห็นได้จากนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2525, 2526 และ 2527 จำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 34.8, 53.9 และ 61.1 ตามลำดับใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษา เป็นเวลา 5-6 ภาคการศึกษา นั่นคือ การผลิตมหาบัณฑิตของภาควิชามีการสูญเปล่าเกิดขึ้นในลักษณะของการใช้ระยะเวลาการศึกษามากกว่าที่หลักสูตรกำหนด

การรับนิสิตไปการศึกษา 2525 จำนวน 23 คน มีจำนวนนิสิตที่สำเร็จการศึกษารวม 16 คน ซึ่งมีค่าอัตราส่วนของความสูญเปล่าของการผลิตบัณฑิต (W.R.) = 0.15 และค่าอัตราส่วนประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิต (E.R.) = 0.74 หมายความว่ามีความสูญเปล่าเกิดขึ้นในลักษณะของการใช้เวลาศึกษาในหลักสูตรมากกว่า 4 ภาคการศึกษา และการออกก่อนสำเร็จการศึกษาหรือไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลา 5 ปี

2.3 การติดตามผลมหาบัณฑิต

จากการติดตามผลมหาบัณฑิต พบว่า มหาบัณฑิตร้อยละ 77.6 ยังคงปฏิบัติงานในตำแหน่งครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานเดิมที่มหาบัณฑิตได้รับอนุมัติให้ลามาศึกษาต่อ และได้รับงานที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ งานวัดผล งานวิจัยวางแผนและสารสนเทศ ซึ่งทำให้มหาบัณฑิตเหล่านี้ได้มีโอกาสใช้ความรู้ที่ตนศึกษามา ถึงกระนั้นก็ตามยังมีมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษาจำนวนหนึ่งที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ทำงานสอนแต่เพียงอย่างเดียว หรือได้รับงานเพิ่มขึ้นซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถที่มีอยู่จากการศึกษาในหลักสูตรของภาควิชาวิจัยการศึกษา เช่น งานสนับสนุนการสอน งานบริหารที่เป็นหัวหน้าหมวดวิชา หรืองานแนะแนว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม

ยังมีมหาบัณฑิตส่วนหนึ่ง คือ ร้อยละ 14.9 (10 คน) ที่ทำงานในหน้าที่เฉพาะคือ งานวิจัย งานวางแผน และประเมินผล ที่ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร

เมื่อพิจารณาลักษณะหน้าที่ของงานที่เป็นประเภทงานวิจัย วางแผน งานวัดผล งานประเมินผล งานสารสนเทศ หรือศึกษานิเทศก์ ซึ่งงานเหล่านี้มหาบัณฑิตมีโอกาสดำเนินการความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร ไปใช้ในการปฏิบัติงานโดยมี ปริมาณงานมากน้อยตามแต่หน่วยงานกำหนด เช่นนี้แล้วนับว่ามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนร้อยละ 70.83, 43.75 และ 55.56 ตามลำดับ ที่ได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร ไปใช้ในการปฏิบัติงานวิจัย และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจเกี่ยวกับงานของมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจต่องานที่ตนทำอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่จะเปลี่ยนงานใหม่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ซึ่งเหตุผลของการเปลี่ยนงานเป็นเพราะว่า ต้องการงานที่ใช้ความรู้ความสามารถให้ตรงตามวุฒิที่ตนเองสำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด และลักษณะงานที่มหาบัณฑิตสนใจคือ งานวิจัย วางแผนและพัฒนาในหน่วยงานสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต พบว่า มีเพียง 2 รายการซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิจัย คือ การทดสอบ และการคำนวณข้อมูล โดยใช้เครื่องคิดเลข ที่มหาบัณฑิตใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานในปริมาณงานเฉลี่ยระดับค่อนข้างมาก ส่วนรายการอื่น ๆ มหาบัณฑิตใช้ในการปฏิบัติงานในระดับค่อนข้างน้อย จนถึงไม่ใช้เลย เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิจัยการศึกษาได้ปฏิบัติงานตามรายการการปฏิบัติงานวิจัยที่เป็นการสร้างแบบสอบถาม การใช้สถิติภาคบรรยายในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณเหล่านี้ได้ปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษาได้ใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณอยู่ในระดับค่อนข้างมากเพียงอย่างเดียว สำหรับมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้มีการสร้างแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทดสอบ และใช้เครื่องคิดเลขช่วยในการคำนวณ รวม 3 รายการที่ปฏิบัติในปริมาณงานเฉลี่ยค่อนข้างมาก

ผลงานทางวิชาการของมหาบัณฑิต พบว่า มหาบัณฑิตจำนวนร้อยละ 44.8 เป็นผู้มีผลงานวิชาการเป็นงานวิจัย โดยที่ร้อยละ 32.8 เป็นผู้มีผลงานวิจัยที่ทำแล้วเสร็จสมบูรณ์ และมีร้อยละ 31.3 ที่มีผลงานวิจัยที่ยังอยู่ในระหว่างการดำเนินการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลงานวิจัยเฉพาะบุคคล มีบ้างเป็นส่วนน้อย (ประมาณร้อยละ 19.0-22.7) เป็นผลงานที่ทำวิจัยเป็นกลุ่ม/คณะในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย ลักษณะของข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นข้อความรู้

ประเภท อธิบายลักษณะหรือสภาพตัวแปร รองลงมาเป็นข้อความที่อธิบายความสัมพันธ์แบบเกี่ยวข้องกับระหว่างตัวแปร และส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามความต้องการของหน่วยงาน สำหรับอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิจัยนั้นเป็นเพราะว่า งานในความรับผิดชอบไม่มีเวลาทำวิจัยอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับอุปสรรคด้านอื่น โดยมีอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลงานวิชาการอื่น ๆ ที่มิได้แก่ การเขียนตำราวิชาการ บทความ หรือการจัดการประชุมต่าง ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนน้อย (ไม่ถึงร้อยละ 20) ที่มีผลงานวิชาการเหล่านี้

ผลตอบแทนการศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษา พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.2) ไม่มีผลตอบแทนที่เป็นตัวเงิน และผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินนั้น มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 28.4) ระบุว่า ได้รับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานที่มีคุณภาพมากขึ้น รองลงมาคือการเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน สำหรับผลตอบแทนต่อหน่วยงาน มหาวิทยาลัยระบุว่าหน่วยงานได้รับผลตอบแทนในระดับปานกลาง มหาวิทยาลัยร้อยละ 77.6 เห็นว่าควรส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยเข้าศึกษาในสาขาวิชาใดก็ได้ตามความต้องการของหน่วยงาน

3. การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยของนิสิตในหลักสูตร

นิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทภาควิชาวิจัยการศึกษาแต่ละสาขาวิชา มีโอกาสทำวิจัยโครงการฝึกหัด (Baby Research) ในปริมาณมากน้อยไม่เท่ากัน นิสิตที่เข้าศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2525-2529 หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาทุกคนมีโอกาสทำวิจัยโครงการฝึกหัดจากรายวิชาบังคับในหลักสูตรที่ตนศึกษา และบางคนยังได้ฝึกอีกในรายวิชาเลือกของหลักสูตร นิสิตในหลักสูตรแต่ละคนทำการวิจัยโครงการฝึกหัดเป็นจำนวน 1-4 เรื่อง ส่วนนิสิตหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษาและหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาส่วนใหญ่ได้ทำโครงการวิจัยฝึกหัดจากรายวิชาเลือกในหลักสูตร จึงมีนิสิตบางคนถึงทะเบียนศึกษารายวิชานั้น ๆ แล้วได้ทำโครงการวิจัยฝึกหัด ลักษณะการทำโครงการวิจัยฝึกหัดนี้ทั้งทำเป็นรายงานกลุ่มและรายงานเดี่ยวตามแต่อาจารย์มอบหมายให้ สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2530 ทุกคนได้ทำวิจัยโครงการฝึกหัดจากการศึกษาวิจัยทางพฤกษศาสตร์ (412621) โดยทำเป็นงานกลุ่ม 1 โครงการและนิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ยังได้ทำอีก 1 โครงการ จากการเรียนในวิชาเทคนิคการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงพฤติกรรม (412622) ที่อาจารย์ผู้สอนมอบหมายให้ทำทุกคนอยู่แล้ว

การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ของนิสิตในหลักสูตร แบ่งออกเป็น

ก. การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ของนิสิตที่ศึกษารายวิชาครบตาม
ที่หลักสูตรกำหนด คือ 36 หน่วยกิตหรือมากกว่า ซึ่งเป็นนิสิตที่เข้าศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2525-
2529 พบว่า นิสิตที่ศึกษารายวิชาครบตามที่หลักสูตรกำหนด ได้มีการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขั้นตอน
ต่าง ๆ รวม 19 ขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 76.0 หรือได้ฝึกจำนวน 33 รายการ คิดเป็นร้อยละ
52.4 ของรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งสิ้น 63 รายการ เมื่อแยกพิจารณาตามสาขาวิชาคือ นิสิต
สาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้
รับการฝึกปฏิบัติงานวิจัยเป็นจำนวน 39, 24 และ 32 รายการ คิดเป็นร้อยละ 65.1, 38.1
และ 50.8 ตามลำดับ หรือพิจารณาขั้นตอนการวิจัยที่มีอยู่ 25 ขั้นตอน พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัย
การศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาได้รับการฝึกเป็น
จำนวน 23, 14 และ 18 ขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ 92.0, 56.0 และ 72.0 ตามลำดับ จะเห็น
ได้ว่านิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาเป็นหลักสูตรที่นิสิตมีโอกาสฝึกประสบการณ์เชิง
วิจัยขั้นตอนต่าง ๆ มากที่สุด และเป็นหลักสูตรที่นิสิตได้ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยได้มากกว่าร้อยละ
80.0 ของขั้นตอนการวิจัยที่กำหนด

การทำวิทยานิพนธ์ของมหานัททิศที่สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิจัยการศึกษา
มีการวางแผนการดำเนินงานก่อนการปฏิบัติงานจริงทุกขั้นตอน มหานัททิศส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม
ในการเก็บข้อมูล มีบ้างที่ใช้แบบสอบถามร่วมกับเครื่องมือชนิดอื่น มีการทดลองใช้และวิเคราะห์
คุณภาพเครื่องมือหาความเที่ยงและความตรง วิทยานิพนธ์ส่วนมากใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถิติ
ภาคบรรยายร่วมกับสถิติอื่นอีก ได้แก่ สถิติหาความสัมพันธ์ สถิติทดสอบพารามเมตริก หรือสถิติวิเคราะห์
หลายตัวแปร โดยส่วนใหญ่ใช้ Main Frame Computer ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบกับ
เครื่องคิดเลข มีบ้างที่ใช้ Micro Computer ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมที่ใช้ส่วนใหญ่
คือโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS, SPSSX โดยนิสิตเป็นผู้เขียนโปรแกรมด้วยตนเอง

นอกจากการฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยจากการเรียนการสอนในรายวิชาที่
อาจารย์มอบหมายให้ และการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งหลักสูตรกำหนดไว้อย่างแน่นอนแล้ว นิสิตที่ศึกษา
ในหลักสูตรส่วนหนึ่งยังมีโอกาสได้รับประสบการณ์เชิงวิจัยจากการเป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการที่
อาจารย์หรือบุคคลอื่นเป็นเจ้าของโครงการ โดยนิสิตส่วนใหญ่ได้มีโอกาสเป็นผู้ช่วยวิจัยแบบครั้ง
คราว ทำหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานวิจัยในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง โดยเฉพาะขั้นตอนที่ต้องการใช้กำลังคน
จำนวนมาก เพื่อให้งานวิจัยแล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด หรือเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนอันเนื่อง
มาจากระยะเวลา เป็นต้น ขั้นตอนการวิจัยเหล่านี้มักได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะที่

เป็นการสัมภาษณ์ การลงรหัสข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีนิสิตของภาควิชาวิจัยการศึกษาบางคน ที่ได้เป็นผู้ช่วยวิจัยประจำโครงการ หรือผู้ร่วมวิจัยซึ่งมีอยู่น้อยมาก

ข. การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ของนิสิตที่ศึกษารายวิชาในหลักสูตรเป็นระยะเวลา 2 ภาคการศึกษาและยังไม่ได้ทำวิทยานิพนธ์ ปรากฏว่า การเรียนการสอนรายวิชาในหลักสูตรสำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคการศึกษาที่ 1-2 หลักสูตร ได้จัดให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยรายการต่าง ๆ เกือบทั้งหมดที่นิสิตจะได้รับจากการศึกษารายวิชาในหลักสูตร ดังที่ได้ศึกษาในข้อ 2.1 ส่วนที่ยังขาดอยู่ได้แก่ ทักษะการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล และทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถิติวิเคราะห์ข้อมูลบางตัวที่นิสิตจะได้รับเพิ่มเติมจากการศึกษารายวิชาในภาคการศึกษาที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปริมาณการรับนิสิตตามแผนการรับนิสิตของภาควิชา

จากผลการศึกษาคั้งนี้ พบว่า การรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตของภาควิชาวิจัยการศึกษาโดยส่วนรวม ในช่วงปี 2525-2530 นับว่าสอดคล้องกับแผนการรับนิสิตที่กำหนดไว้ แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละปีการศึกษา การรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรบางปีการศึกษารับได้จำนวนต่ำกว่าที่คาดไว้โดยเฉพาะหลักสูตร สาขาวิชาสถิติการศึกษา ซึ่งสาเหตุโดยทั่วไปมักเกิดจากการสละสิทธิ์เข้ารับการศึกษาคงบุคคลที่สอบได้ เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่อนุมัติให้ลาศึกษาต่อ แต่ข้อสังเกตจากข้อมูลการศึกษาปรากฏว่า จำนวนบุคคลที่สนใจสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษามีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะหลักสูตร สาขาวิชาสถิติการศึกษามีจำนวนผู้สมัครสอบลดลงจนจนเกือบเท่ากับจำนวนที่คาดว่าจะรับในปีนั้น ๆ ในขณะที่หลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาทั้ง 3 สาขาวิชา มีจำนวนผู้สนใจสมัครเข้าศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ หลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษา และหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษา ผลเช่นนี้อาจเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของหลักสูตรในด้านปริมาณการรับนิสิต ที่ต้องการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมจนเกิดความชำนาญในสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สถิติการศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการศึกษา ทำให้หลักสูตรไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

การที่บุคคลให้ความสนใจสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุด เมื่อเทียบกับหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษาและหลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษานั้นอาจเป็นเพราะ หน่วยงานที่ผลิตหรือบุคคลเหล่านั้นปฏิบัติงานอยู่ส่วนใหญ่เป็นหน่วย

งานทางการศึกษาที่เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาหรือประถมศึกษา ที่มีความต้องการบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสำหรับปฏิบัติงานด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สังเกตได้จากการที่มีค่าร้อยละของนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวนมากที่สุด เมื่อเทียบกับจำนวนร้อยละของนิสิตอีก 2 สาขาวิชา ที่ระบุว่าตนเองตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตร เพราะ "เป็นความต้องการของหน่วยงาน" เป็นเหตุผลสนับสนุนการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตร นอกเหนือจากเป็นความสนใจของตนเอง และการที่ลักษณะงานด้านสถิติการศึกษา และงานวิจัยของการศึกษายังไม่เด่นชัดในหน่วยงานทางการศึกษาที่นิสิตปฏิบัติการณ์อยู่ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา จึงทำให้หน่วยงานเหล่านี้ไม่สนับสนุนในหลักการให้บุคลากรของตนเข้าศึกษาในหลักสูตรทั้ง 2 สาขาวิชาเท่าที่ควร

2. ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน คือ การจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการจัดสภาพแวดล้อมของการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประสิทธิ์ จำปาไทย (2524:86) ที่พบว่านิสิตภาควิชาวิจัย การศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน และจากการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นมหานักคิด และกลุ่มที่เป็นนิสิตปัจจุบัน ปรากฏว่า มีเพียงรายการ "ความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการ" ที่นิสิตทั้ง 2 กลุ่มมีความพึงพอใจอยู่ต่างระดับกัน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่มหานักคิดมีความพึงพอใจในระดับมาก ส่วนนิสิตปัจจุบันมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้คงด้วยเหตุผลที่มหานักคิดซึ่งสำเร็จการศึกษาไปแล้วเมื่อกลับไปปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน มักเปรียบเทียบความพร้อมในด้านนี้ระหว่างหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่กับห้องสมุดในมหาวิทยาลัยซึ่งตนได้มีโอกาสใช้บริการขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ดังนั้นจึงมีความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยในระดับสูง แต่นิสิตปัจจุบันมักเปรียบเทียบความพร้อมของแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการกับความต้องการของตนเอง ซึ่งมีอยู่สูงมาก โดยเฉพาะนิสิตที่กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ย่อมต้องการความก้าวหน้าทางวิชาการที่ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการจะได้ไม่ต้องไปค้นคว้านอกสถานที่ จึงทำให้การประเมินความพึงพอใจต่อแหล่งค้นคว้าด้านวิชาการอยู่ในระดับต่ำกว่ามหานักคิด ทั้งนี้และทั้งนั้น ผลการประเมินของนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนใหญ่เห็นว่าสอดคล้องกันในระดับมากซึ่งเป็นการลดความคลาดเคลื่อนในส่วนที่เป็นอคติอันเนื่องมาจากผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่ต้องใช้ระยะ

เวลาในการศึกษาเป็นเวลานานแล้วอาจเกิดอคติต่อผลการประเมินอันเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ จึงนับว่าผลการประเมินนี้ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่เป็นปัจจุบันของหลักสูตร

ความพึงพอใจที่นิสิตมีอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อาจารย์เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี งานที่ให้ทำในรายวิชาเรียนมีความเหมาะสมช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้น การแนะนำเอกสารตำราเรียนประกอบการเรียนมีความเพียงพอเหมาะสมกับวิชาเรียน แสดงให้เห็นว่าอาจารย์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิจัยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า อาจารย์ในภาควิชาวิจัยการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก และที่สำคัญคือ เป็นผู้ที่มีมากด้วยประสบการณ์และความสามารถในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ดังนั้นการแนะนำเอกสาร ตำราประกอบการเรียน และการมอบหมายงานให้นิสิตทำจึงมีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตต่อรายวิชาในหลักสูตรพบว่า นิสิตต้องการฝึกทักษะทางการวิจัยแต่ละขั้นตอนให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดต่าง ๆ การใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและอื่น ๆ (รายละเอียดของข้อมูลแสดงในภาคผนวก ค.) และด้วยเหตุนี้เองที่อาจทำให้นิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมประสบการณ์ทางด้านการศึกษาวิจัยแก่นิสิต (ข้อ 2.2) ในระดับปานกลาง

การที่อาจารย์มีเวลาเพียงพอสำหรับนิสิตนั้นพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้คงเป็นเพราะ อาจารย์ในระดับอุดมศึกษาต้องทำหน้าที่อื่นนอกเหนือไปจากการสอน และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วยังมีหน้าที่สำคัญคือ การวิจัยเพื่อบุกเบิกแสวงหาหรือสร้างความรู้ใหม่ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยอย่างหนึ่ง ในขณะที่ช่วงที่การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากความพยายามของอาจารย์ในการแนะนำเอกสารตำราทางวิชาการที่มีประโยชน์และเหมาะสมให้กับนิสิตอยู่เสมอ ซึ่งนิสิตก็มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่การถ่ายทอดความรู้ และวิธีสอนของอาจารย์เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดี นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งอาจารย์ผู้สอนบางท่านมีความคิดว่า เป็นหน้าที่ที่นิสิตจะต้องช่วยตนเองอย่างมากสำหรับการศึกษาและปรับความรู้พื้นฐานด้วยตนเองและการทำความเข้าใจหลักการหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องบางอย่าง การเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นเพียงการทบทวนหรือซักถามประเด็นปัญหาที่สำคัญบางประการที่นิสิตได้ศึกษามาแล้วจึงทำให้อาจารย์ผู้สอนทำการสอนด้วยวิธีเดียวตลอดทั้งภาค การเข้าใจนิสิตโดยการใช้วัสดุอุปกรณ์ เข้ามาประกอบ ตลอดจนไม่พยายามสร้างบรรยากาศ

เรียนการสอนในชั้นเรียน แต่จากการศึกษาของประพัฒน์ จำปาไทย (2524 : 162) พบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มีความพึงพอใจมากและสอดคล้องกันต่อวิธีการสอนที่เป็นแบบการอภิปรายเพื่อแก้ปัญหา ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมและร่วมในการเรียน ศึกษาด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์แนะนำเห็นการปฏิบัติจริงและการศึกษานอกสถานที่

สำหรับวิธีการวัดและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรม และข้อทดสอบที่มีมาตรฐานสูงอยู่ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตได้คาดหวังลักษณะของการทดสอบที่มีมาตรฐานสำหรับการเรียนการสอนในภาควิชาอยู่ในระดับสูง ด้วยต้องการใช้เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับตนเอง นอกจากนี้จากการศึกษาความคิดเห็นของนิสิต ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดพบว่า การกำหนดวิธีวัดและประเมินผลของอาจารย์บางท่านไม่แน่นอนและไม่ชัดเจนในบางประเด็น และเมื่อมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้แล้วก็ควรปฏิบัติตาม เช่น การกำหนดระยะเวลาของการส่งงานในลักษณะของการสอบที่นำกลับไปทำที่บ้านก็ควรใช้ระยะเวลา เป็นเกณฑ์ประกอบการตัดสินผลประเมินครั้งนั้นด้วย

การจัดสภาพแวดล้อมในการศึกษาที่พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้นิสิตจะต้องร่วมมือช่วยเหลือกันและกันทั้งในเชิงวิชาการที่เป็นลักษณะของการค้นคว้า และอภิปรายข้อความรู้แนวความคิดต่าง ๆ แม้ว่ากลุ่มเพื่อนนิสิตจะใช้เวลาเพื่อกิจกรรมทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่การที่มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันให้ความช่วยเหลือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ทำให้นิสิตมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมากได้ ในขณะที่สภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการและการจัดห้องพักสำหรับนิสิตในภาควิชา นิสิตมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรของนิสิต สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาโดยส่วนรวมต่ำกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชา และเมื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนิสิตต่อหลักสูตรก็พบว่า หลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาตรงกับความคาดหวังของนิสิตในสาขาน้อยกว่าหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตในหลักสูตรนี้มีความคาดหวังต่อหลักสูตรในระดับสูง เมื่อเป็นหลักสูตรที่ตนเรียนแล้วสามารถกลับไปทำงานในหน่วยงานของตนคือ งานทางด้านวัดและประเมินผลได้ แต่เมื่อเข้ามาศึกษาในหลักสูตรแล้ว พบว่าการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางวิชาการมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างไม่เป็นทางการเพื่อการประกอบการอภิปรายผลครั้งนี้ พบว่า เนื้อหาในหลักสูตรบางตอนเป็นเรื่องที่ตนเองมีความรู้ขณะปฏิบัติงานในโรงเรียนอยู่ก่อนแล้ว เช่น การสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ การวิเคราะห์ข้อ

สอบแบบคลาสสิก การตัดเกรด เป็นต้น ดังนั้นนิสิตจึงมีความต้องการมากในเรื่องของความทันสมัยหรือเทคนิคใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ตนเองยังได้รับการฝึกการสร้างแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ไม่มากพอทั้งที่ตนเองจบสาขาวิชาเฉพาะทางด้านนี้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้ความพึงพอใจต่อหลักสูตรต่ำกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชา ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีโอกาสฝึกทำโครงการวิจัย และนิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาก็ได้มีการฝึกและใช้สถิติวิเคราะห์ทุกชนิดในขณะที่เรียนรายวิชาในหลักสูตร

ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรนี้ ควรที่จะได้รับความสนใจจากผู้บริหารหลักสูตรเมื่อนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรด้วยเหตุผลที่เป็นสาขาวิชาที่ตนเองสนใจ และหลักสูตรตรงกับความคาดหวังของตนเองในระดับมากอีกด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่านิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาในระดับมาก ดังนั้นการปรับปรุงบางประการเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนตามข้อเสนอแนะของนิสิตเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรและนิสิตดีขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการยิ่ง

3. ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร

ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในหลักสูตร คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้ชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของนิสิตที่สวนทางกัน กล่าวคือ นิสิตในหลักสูตรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร 3.50 ขึ้นไป และมหานัทิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรส่วนมากได้รับผลการประเมินวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก แต่ผลการศึกษาค้นคว้าความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิต โดยส่วนรวมที่เรียนรายวิชาครบตามที่หลักสูตรกำหนด พบว่านิสิตในหลักสูตรสามารถปฏิบัติงานวิจัยรายการต่าง ๆ ได้ เพียงร้อยละ 33.3 ของรายการการปฏิบัติงานวิจัยทั้งหมด 63 รายการ หรือร้อยละ 41.3 สำหรับนิสิตผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นมหานัทิตซึ่งผ่านการทำวิทยานิพนธ์มาแล้ว จำนวนดังกล่าวเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับความสามารถที่มหานัทิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาคควรจะมี และข้อค้นพบนี้ไม่สนับสนุนผลการวิจัยของ นพรัตน์ ชูชาติวรรณกุล (2528) ที่พบว่า มหานัทิตภาควิชาวิจัยการศึกษากว่า 3 สาขาวิชา รับรู้สมรรถภาพนักวิจัยด้านความรู้ความสามารถในการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมาก และรับรู้สมรรถภาพด้านจิตอารมณ์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้คงเนื่องจากการรับรู้สมรรถภาพนักวิจัยตนเองของมหานัทิตเป็นส่วนที่เน้นในเรื่องของความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ ดังนั้นมหานัทิตจึงรับรู้สมรรถภาพนักวิจัยของตนเองในระดับปานกลางถึงสูง แต่เมื่อมหานัทิตกลับไปปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเป็นเวลาอย่างน้อย 1 ปี และลักษณะงานที่ทำส่วนใหญ่ เป็นงานสอนซึ่งมหานัทิตไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินงานวิจัยต่าง ๆ หรือมีการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ยังมีมหานัทิต

ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วหลายคน ไม่มีโอกาสได้ทำวิจัยอื่นอีกเลย และมีมหานัททิศบางคนได้ทำวิจัย เป็นวิทยานิพนธ์เพียงเล่มเดียวและไม่เคยทำวิจัยอื่นอีก ในระหว่างการเรียนรายวิชาในหลักสูตรทำให้ตนเองยังไม่มั่นใจเท่าที่ควรว่าสามารถปฏิบัติงานวิจัยแต่ละขั้นตอนในวิธีการต่าง ๆ ได้ทุกรายการ หรือได้ถึงจำนวนร้อยละ 80.0 ของจำนวนรายการปฏิบัติการวิจัยที่กำหนด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรที่ต้องการ ให้มหานัททิศในหลักสูตร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการวิจัย การศึกษา สถิติการศึกษา วัดและประเมินผลการศึกษา ตลอดจนการเป็นผู้นำในวิชาชีพทางด้านนี้ จึงมีประสิทธิภาพค่อนข้างต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

จากการศึกษาความสามารถของนิสิตแต่ละสาขาวิชาพบว่า นิสิตแต่ละสาขาวิชาสามารถ ปฏิบัติงานวิจัยได้ เรียงตามลำดับจากมาก ไปน้อยดังนี้ นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติ การศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ทั้งที่ผลจากการศึกษาประสบการณ์เชิงวิจัย ของนิสิตแต่ละสาขาวิชา พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยมากที่สุด และนิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยมากกว่า นิสิตสาขาวิชา สถิติการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาไม่ได้รับการ ฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยในรายการต่าง ๆ มากกว่าแต่เห็นว่าตนเองได้เรียนในหลักสูตรที่เน้น ทักษะไปเฉพาะทฤษฎีการวัดและประเมินผล และจากการสัมภาษณ์นิสิตในสาขาเห็นว่า ตนเองขาด การฝึกประสบการณ์จริงทั้งในส่วนที่เป็นทักษะเฉพาะวิชา เช่น การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลชนิดต่าง ๆ และการทำวิจัยจริงขณะที่ศึกษาในหลักสูตร ทำให้ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน วิจัยขั้นตอนต่าง ๆ ในขณะที่นิสิตสาขาวิชาสถิติการศึกษา มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานด้านการ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทุก ๆ วิธีพร้อมการแปลผล การวิเคราะห์ และการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูลและอื่น ๆ เช่นนี้ทำให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานวิจัยรายการต่าง ๆ มี มากกว่านิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา

สำหรับระยะเวลาในการศึกษาของนิสิตซึ่งปรากฏว่า นิสิตต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษา มากกว่า 4 ภาคการศึกษาและจากการศึกษาข้างพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ผ่านการ พิจารณาอนุมัติจากภาควิชาวิจัยการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สันธยาพร พรจินดา (2531 : 119,121) ที่พบว่า มหานัททิศกลุ่มสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาหลังจากการศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตร ในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ และ ใช้ระยะเวลาอีกประมาณ 3-6 เดือนในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์จนเป็นโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นการยากที่นิสิตจะสามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 2 ปีตามที่หลักสูตร กำหนดเมื่อนิสิตได้ใช้ระยะเวลาในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร 2 ปีไปเพื่อการพัฒนาหัวข้อ

วิทยานิพนธ์แทนที่จะเป็นการดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่ได้รับการพัฒนามาเป็นตั้งแต่การเรียนการสอนในรายวิชาเรียน เช่นนี้แล้วมันจึงไม่สามารถสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรและทำเรื่องกลับเข้าทำงานทั้งที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา และมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น ไม่มีเวลาเพียงพอต่อเนื่องในการทำวิทยานิพนธ์ทำให้ไม่สำเร็จการศึกษาก่อนให้เกิดการสูญเปล่าทางการศึกษาไปในที่สุด

2.3 การติดตามผลมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน้าที่รับผิดชอบที่ไม่ตรงกับการใช้ความรู้ความสามารถที่ศึกษาจากหลักสูตร เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นโรงเรียนให้ลา มาศึกษาต่อ และก่อนที่จะเข้าศึกษาได้ทำหน้าที่สอน เป็นงานหลัก ดังนั้นเมื่อสำเร็จการศึกษาจึงต้องกลับไปใช้ทุนในหน่วยงานเดิม ยังคงปฏิบัติงานในหน้าที่สอน เป็นงานหลักและได้รับภาระงานเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ได้แก่ งานวัดผล งานวางแผน และ สารสนเทศ แต่ก็มีมหาบัณฑิตส่วนหนึ่งที่ได้รับงานเพิ่มในหน้าที่งานบริหาร เช่น หัวหน้าหมวด หรืองานสนับสนุนการสอน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามา ดังนั้นการติดตามผลมหาบัณฑิตจึงพบว่า มหาบัณฑิตได้มีการปฏิบัติงานวิจัยรายการต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อยจนถึงไม่ได้ปฏิบัติเลยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการติดตามผลครั้งนี้จึงได้พิจารณาความเหมาะสมของลักษณะงานที่มหาบัณฑิตมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากหลักสูตร เพื่อการปฏิบัติงานนี้ ลักษณะงานเช่นนี้ได้แก่ งานวัดผล งานวิจัยและงานวางแผน งานสารสนเทศ งานศึกษานิเทศ งานประเมินโครงการ เหล่านี้เป็นต้น พบว่ามีมหาบัณฑิตร้อยละ 58.2 ที่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น จึงนับว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลในด้านการนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ซึ่งจากการศึกษาผลงานที่เป็นงานวิจัยของมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตร้อยละ 44.8 เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการหรืออยู่ระหว่างการทำผลงานวิชาการที่เป็นงานวิจัย และมหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีอุปสรรคในการทำวิจัยเนื่องจาก ตนเองมีงานซึ่งต้องรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาทำวิจัย รองลงมา คือ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานและขาดแหล่งค้นคว้าอ้างอิงในการปฏิบัติงานวิจัยให้สำเร็จ ทั้งนี้ก็ตั้งเป็นเพราะเหตุผลเดียวกับข้างต้น กล่าวคือภาระงานหลักของมหาบัณฑิตเป็นงานที่ไม่ตรงกับสาขาวิชาที่ตนสำเร็จการศึกษา

แต่จากการศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับงานของมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับงานอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า งานสอนเป็นงานที่ค่อนข้างสบาย สำหรับคนที่มีประสบการณ์ทางด้านนี้มาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะบุคคลที่ได้สอนวิชาเดิมในระดับชั้นเดิม แต่เมื่อถามความต้องการจะเปลี่ยนงานมหาบัณฑิตก็มีในระดับมาก โดยเฉพาะทำงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ เหตุดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก ความตระหนักในคุณค่า

นักวิชาการของตัวมหานัทิตเอง ซึ่งได้ลงทุนทางการศึกษาทั้งในด้านกำลังงาน ระยะเวลา ตลอดจนกำลังทรัพย์ ทั้งในด้านส่วนตัวและการลงทุนโดยรัฐ ดังนั้นจึงควรที่จะใช้ผลแห่งการศึกษาครั้งนี้ให้เกิดคุณประโยชน์ในระดับสูงสุดโดยการทำงานที่มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถที่ตนได้ศึกษาจากหลักสูตรอย่างเต็มที่ ส่วนการที่มหานัทิตมีความสนใจหน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมากกว่าหน่วยงานอื่น ๆ คงเป็นเพราะว่า ผลตอบแทนทั้งในลักษณะของการขึ้นเงินเดือน สวัสดิการ ความมีหน้ามีตาในสังคม เมื่อเทียบกับข้าราชการหน่วยอื่นแล้ว มหานัทิตคิดว่าหน่วยงานในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการทำงานในมหาวิทยาลัย ดูจะมีภาษีดีกว่าหน่วยงานราชการอื่น

3. การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัย

3.1 ผลการศึกษาที่พบว่า นิสิตสาขาวิชาวิจัยการศึกษามีโอกาสฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยทั้งในลักษณะของประสบการณ์วิจัยครบทุกขั้นตอน โดยการทำโครงการวิจัยฝึกหัด หรือการฝึกประสบการณ์วิจัยแต่ละรายการย่อย มากกว่านิสิตอีก 2 สาขาวิชา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะวิชาในหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยการศึกษานั้นกระบวนกรดำเนินการวิจัยมากกว่าหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา สังเกตได้จากรายวิชาบังคับที่แตกต่างจาก 2 หลักสูตร คือวิชาเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการวิจัยพฤติกรรม ได้จัดการเรียนการสอนให้นิสิตได้ฝึกประสบการณ์โดยการทำโครงการวิจัยฝึกหัด นอกจากนี้ในรายวิชาเลือกต่าง ๆ ก็เป็นการส่งเสริมกระบวนกรดำเนินการวิจัย เช่น วิชาเทคนิคการสัมภาษณ์อย่าง วิชาการเขียนวิทยานิพนธ์และรายงาน วิชาวิจัยสถาบัน เหล่านี้เป็นต้น ในขณะที่วิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชาได้มุ่งเน้นความเฉพาะเจาะจงของแต่ละสาขาวิชาเป็นสำคัญ การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ นิสิตจาก 2 หลักสูตรจะได้รับจากการเรียนรายวิชาบังคับ รวมของ 3 หลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งปัจจุบันยังจัดประสบการณ์เชิงวิจัยให้นิสิตไม่มากพอ ในขณะที่เดียวกันการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเลือกของนิสิต โดยเฉพาะหลักสูตรสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ก็ยังจัดประสบการณ์เฉพาะด้านไม่เพียงพอ เช่น การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพแบบสอนชนิดต่าง ๆ ปรากฏว่า นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จะได้ฝึกการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการแปลแบบสอบมาตรฐานต่างประเทศเป็นภาษาไทย สิ่งที่ขาดไปได้แก่ การสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสอบความถนัด ความสนใจต่าง ๆ แบบวัดทัศนคติ แบบวัดบุคลิกภาพ และการดัดแปลงพัฒนาแบบสอบมาตรฐานต่างประเทศเพื่อใช้กับคนไทย การหา Norm ของแบบสอบสำหรับประชากรไทยเหล่านี้ นิสิตสาขาวิชาวัดและประเมินผลก็ไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติในทุก ๆ คน

3.2 ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรจัดประสบการณ์เชิงวิจัยให้แก่บัณฑิตที่เรียนเป็นเวลานาน 2 ภาคการศึกษา กับบัณฑิตที่เรียนรายวิชาครบตามจำนวนที่หลักสูตรกำหนด ต่างกับเพียงการฝึกทักษะและการวางแผนการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรในปีการศึกษา 2530 จัดให้นักศึกษาเรียนวิชานี้ในภาคการศึกษาที่ 3 ของการศึกษา แต่การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยในด้านอื่น ๆ นิสิตที่เรียนมาเป็นเวลา 2 ภาคการศึกษาจะได้รับการฝึกเกือบทั้งหมดของที่หลักสูตรจัดไว้ เช่นนี้จะเป็นผลดีต่อนิสิตผู้เรียน เมื่อได้เคยฝึกทักษะต่าง ๆ มาแล้ว จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นในภาคการศึกษาที่ 3 ข้อสังเกตการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า นิสิตในปีการศึกษา 2530 ซึ่งเรียนรายวิชาในหลักสูตรมานาน 2 ภาคการศึกษานั้นเป็นนิสิตที่ได้รับการฝึกให้ทำโครงการวิจัยฝึกหัดมาแล้วในรายวิชาบังคับร่วม 3 สาขาวิชา คือวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (412621) ทำให้นิสิตทุกคนมีโอกาสฝึกปฏิบัติงานวิจัยจริงครบทุกขั้นตอน ในขณะที่หลักสูตรก่อนหน้านี้ นิสิตบางคนเท่านั้นที่ได้รับประสบการณ์วิจัยในลักษณะดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. การรับนิสิตไม่ได้ตามแผนการรับนิสิตของภาควิชา

การที่ภาควิชาไม่สามารถรับนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรได้ตามแผนนั้น ภาควิชาน่าที่จะได้มีการทบทวนวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ที่อาจเกี่ยวข้อง นับตั้งแต่แผนการรับซึ่งอาจกำหนดไว้สูงเกินหรือไม่ การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร วิธีการคัดเลือก หรือเกณฑ์การตัดสิน ตลอดจนการสนับสนุนจากหน่วยงาน หรือความสนใจของบุคคลต่อหลักสูตรของภาควิชา โดยเฉพาะสาขาวิชาสถิติการศึกษามีจำนวนผู้สมัครสอบน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา และถ้าเป็นเพราะเหตุผลประการหลังนี้แล้วภาควิชาควรที่จะต้องดำเนินการในเรื่องของการกำหนดบทบาทและความสำคัญของมหานัทิตแต่ละสาขาวิชาให้ชัดเจนในหน่วยงาน ตลอดจนมีส่วนให้การสนับสนุนให้มีตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้ประจำในหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากในสภาพปัจจุบัน บทบาทและความสามารถของมหานัทิตสาขาวิชาสถิติการศึกษาไม่มีความแจ่มชัดในตัวเอง เมื่อเทียบกับหลักสูตรอีก 2 สาขาวิชา ซึ่งมีตำแหน่งงานในหน่วยงานต่าง ๆ คือ ตำแหน่งหน้าที่วัดและประเมินผลการศึกษาหรือแม้แต่ตำแหน่งนักวิจัยก็ดี ในขณะที่ตำแหน่งนักสถิตินั้น มหานัทิตสาขาวิชาสถิติการศึกษามักได้รับการเปรียบเทียบกับมหานัทิต ที่สำเร็จจากหลักสูตรสาขาวิชาสถิติประยุกต์โดยตรง โดยบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ มักให้คุณค่าของนักสถิติการศึกษามากกว่าจำกัดเฉพาะทางการศึกษาเท่านั้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาควิชาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้อง

ดำเนินการในเรื่องนี้ เริ่มตั้งแต่การทบทวนวิเคราะห์หลักสูตรสาขาวิชาสถิติการศึกษาในปัจจุบันที่ต้องเรียนวิชาค่าสถิติและแนวโน้ม (412 610) จำนวน 3 หน่วยกิต เป็นวิชาเดียวที่ซับซ้อนหนัก และหน้าที่ของนักสถิติการศึกษานั้น ควรเพิ่มรายวิชาเลือกที่มีเนื้อหาวิชาในทำนองเดียวกันนี้อีก ซึ่งอาจเป็นวิชาที่ให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้าช่วยงานด้านข้อมูลทางสถิติการศึกษาดังนั้น การเรียนการสอนวิชาทางสถิติให้เน้นการประยุกต์ใช้วิธีการทางสถิติเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเป็นหลัก เช่นเดียวกับการประยุกต์ใช้สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัยนั่นเอง

นอกจากนี้ จากการติดตามผลมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตมีการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย ทั้งที่หน่วยงานก็ให้การสนับสนุนบุคลากรเหล่านั้น เข้ารับการศึกษาในหลักสูตร โดยการอนุมัติให้ลาไปศึกษาต่อ แต่การมอบหมายงานให้ทำ กลับไม่ได้คำนึงถึงคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเท่าที่ควร ทั้งที่ผลิตซึ่งสำเร็จจากภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เป็นประโยชน์ให้กับหน่วยงานนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น การทำวิจัย การประเมินผลโครงการ การจัดทำระบบสารสนเทศที่ทันสมัย และอื่น ๆ ลักษณะปัญหาเช่นนี้ อาจมีทางแก้ที่เป็นไปได้ 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 มีการคัดเลือกบุคลากรเข้าศึกษาเฉพาะที่มีโอกาสนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากลักษณะงานประจำที่ทำอยู่ หรือใบรับรองการส่งเข้าศึกษาจากหน่วยงานที่มีการระบุคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่ต้องการ และภาควิชาเห็นว่าสอดคล้องกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิตของภาควิชา เมื่อเป็นเช่นนี้อาจมีบุคคลสนใจสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรน้อยลงกว่าเดิมอีก และหน่วยงานทางการศึกษาส่วนใหญ่โดยเฉพาะโรงเรียนก็ยังไม่สนับสนุนบุคลากรของตนเข้าศึกษาในหลักสูตรด้วย เนื่องจากความไม่เข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของบุคลากรด้านนี้ ดังนั้นควรเสริมทางแก้ที่เป็นไปได้และเกิดประโยชน์ก็คือ ภาควิชาควรมีการประชุมสัมมนัสนตนเองในหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ให้หน่วยงานเหล่านี้ได้รับรู้ประโยชน์และคุณค่าของบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรของภาควิชา เช่นนี้แล้วหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะทำให้การสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรที่มีอยู่เดิมซึ่งสำเร็จการศึกษาจากภาควิชา ได้แสดงความสามารถที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ในขณะที่เดียวกับหน่วยงานที่ยังไม่มีบุคลากรทางด้านนี้ ก็จะได้สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรของตนเข้าศึกษาในหลักสูตรอีกด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วหลักสูตรก็จะได้รับผลประโยชน์ในด้านการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร และมีบุคลากรมาสมัครเข้าศึกษาเพิ่มขึ้น ประกอบกับการคัดเลือกบุคลากรเข้าศึกษาในหลักสูตร ให้พิจารณาโอกาสของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น ในอัตราส่วน 50 : 50 หมายความว่า ร้อยละ 50.0 ของบุคคลที่เข้าศึกษาในหลักสูตร จะคัดเลือกจากบุคคลที่มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ตามที่หน่วยงานของตนต้องการ และอีกร้อยละ 50.0 จะคัดเลือก

จากบุคคลที่มีความสามารถสูงสุด โดยพิจารณาจากคะแนนการสอบคัดเลือกของบุคคลนั้น ๆ ประกอบกับการกำหนดระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรีของผู้ที่มาสมัคร และอาจให้โอกาสมากขึ้นสำหรับผู้ที่ได้รับเกียรตินิยมจากการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ในการปรับปรุงหลักสูตร ผลจากการศึกษาพบว่า นิสิตในหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเห็นว่า จำนวนหน่วยกิตบังคับจบ 48 หน่วยกิต และจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิตนั้น เป็นจำนวนที่เหมาะสม ดังนั้น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตจึงควรให้คงโครงสร้างเดิมของหลักสูตรในด้านจำนวนหน่วยกิตไว้ตามเดิม และจากการศึกษาความเห็นของนิสิตต่อหลักสูตร ความพึงพอใจของนิสิต ความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัย และประสบการณ์เชิงวิจัยที่นิสิตได้รับจากหลักสูตร พบว่า นิสิตในหลักสูตรแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเพิ่มประสบการณ์เชิงวิจัยให้แก่นิสิตในหลักสูตร ซึ่งจากการวิเคราะห์รายวิชาในหลักสูตรพบว่า นิสิตทั้งสามสาขาวิชาต้องเรียนรายวิชาที่เน้นทางด้านกระบวนการวิจัยร่วมกันจำนวน 17 หน่วยกิต และเรียนรายวิชาบังคับต่างกันแต่ละสาขาวิชา (รวมทั้งการทำวิทยานิพนธ์) จำนวนอย่างน้อย 15 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรดังกล่าวนี้ สามารถจัดสรรประสบการณ์เชิง วิจัยให้แก่นิสิตอย่างเหมาะสมดังนี้ คือ

2.1 รายวิชาบังคับร่วมของหลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชา ควรจัดให้นิสิตฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยเต็มรูป หมายถึงการฝึกทำวิจัยครบทุกขั้นตอน โดยการทำโครงการวิจัยฝึกหัด (Baby Research) อย่างน้อยคนละ 1 โครงการ โดยจะเป็นลักษณะงานกลุ่ม/เดี่ยวก็ได้ ตามความเหมาะสมของโครงการที่ศึกษา

2.2 รายวิชาบังคับของหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา หรือรายวิชาเลือกที่นิสิตแต่ละสาขาวิชาควรเรียน หรือเลือกเรียนจนเป็นรูปแบบประจำตลอดมานั้น ควรจัดให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะของตนเองเป็นอย่างดี และครบทุก ๆ รายการ

2.3 นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว ภาควิชาอาจจัดหลักสูตรเสริมสร้างประสบการณ์เชิงวิจัยให้แก่นิสิตของภาควิชา โดยการ

2.3.1 ให้นิสิตมีโอกาสฝึกงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถให้ความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ตนศึกษาอยู่ โดยจัดในลักษณะการศึกษาวินิต (Practicum)

2.3.2 ให้โอกาสนิสิต ในหลักสูตรได้เป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการวิจัยของอาจารย์

2.3.4 การจัดโครงการ "รับปรึกษาปัญหาทางการวิจัย สถิติ วัดและประเมินผลการศึกษา" ให้นิสิตในภาควิชามีโอกาสรับเป็นที่ปรึกษาการวิจัยในทุก ๆ ขั้นตอน โดย

มีอาจารย์ในภาควิชาให้ความช่วยเหลือชี้แนะประเด็นปัญหาที่สำคัญ นั่นคือ นิสิตและอาจารย์ในภาควิชาจะร่วมกันเป็นเจ้าของโครงการดังกล่าว

2.4 จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตร และประสบการณ์ที่นิสิตได้รับขณะเรียนในหลักสูตร (แสดงในภาคผนวก จ) พบว่า ในทุกรายการการปฏิบัติงานวิจัยที่นิสิตไม่ได้รับการฝึกขณะเรียนในหลักสูตร รายการนั้น ๆ นิสิตจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยหรือน้อยที่สุดจนถึง ไม่มีเลย ยกเว้น การลงรหัสข้อมูลเพียงรายการเดียวที่แม้ว่านิสิตจะไม่ได้รับการฝึกจากหลักสูตร แต่ตนเองก็มีความสามารถในระดับปานกลางขึ้นไป จึงเป็นการยืนยันว่า การฝึกประสบการณ์เชิงวิจัยขณะเรียนในหลักสูตรมีความสำคัญต่อความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยของนิสิต และผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าว พบว่า หลักสูตรควรจัดประสบการณ์เชิงวิจัยเหล่านี้เพิ่มให้แก่ นิสิตคือ

2.4.1 การศึกษานำก่อนการศึกษาจริง

2.4.2 การศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ เรื่องที่วิจัย

2.4.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกชนิดยกเว้น การสร้างแบบสอบถาม ซึ่งนิสิตทั้ง 3 สาขาวิชาต้องการมาก โดยเฉพาะสาขาวิชาวัดและประเมินผล การศึกษาซึ่งเน้นความสามารถเฉพาะทางต้นนี้ ก็ยังขาดการฝึก และมีความสามารถในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด จนถึง ไม่มีเลยในบางรายการ เช่น การสร้างแบบวิชาบุคลิกภาพ การตัดแปลงพัฒนาแบบสอบถามมาตรฐานเพื่อใช้กับคนไทย

2.4.4 การวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีต่าง ๆ

2.4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติอนุมานพาราเมตริก และสถิติการ

วิเคราะห์หลายตัวแปร

2.4.7 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ

2.4.8 การประเมินคุณภาพงานวิจัย

2.4.9 การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการประมวลผลข้อมูล โดยเฉพาะเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีมากในหน่วยงานต่าง ๆ แต่นิสิตเรบอกกว่าใช้ไม่ค่อยเป็น

2.4.10 การเขียนโปรแกรมวิเคราะห์ด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการใช้อุปกรณ์รอบข้างของเครื่องคอมพิวเตอร์แบบต่าง ๆ เป็นการก้าวทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังมีรายการปฏิบัติงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผลิตได้รับฝึกบ้างจากหลักสูตร แต่ตนเองยังมีประสบการณ์ไม่มากพอทำให้ความสามารถในการปฏิบัติค่อนข้างต่ำ รายละเอียดแสดงในภาคผนวก จ.

3. เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการใช้ระยะเวลาเพื่อพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่นานเกินไป อันส่งผลถึงระยะเวลาการศึกษาของนิสิตในหลักสูตร หรือการสูญเสียเวลาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นตามมา และยังคงให้การส่งเสริมนโยบายการบริหารหลักสูตรของภาควิชาที่ให้นิสิตเป็นผู้ค้นคว้าและพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนของภาควิชาควรที่จะเอื้อให้นิสิตมีแนวทางในการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 2 และดำเนินการพัฒนาไปพร้อมกับการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ 3 ซึ่งลักษณะของการเรียนการสอนที่สามารถช่วยนิสิตได้คือ การสอนแบบอภิปรายในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรทั้ง 3 สาขาวิชา โดยลักษณะของการอภิปรายควรชี้ให้เห็นประเด็นของปัญหาที่ยังคงเป็นจุดอ่อนจุดด้อยในการดำเนินการวิจัยแบบต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูล การวัดและประเมินผล ตลอดจนปัญหาทางด้านการใช้สถิติเพื่อการศึกษา เป็นต้น เช่นนี้แล้วก็สามารถมองเห็นแนวทางการพัฒนาหัวข้อวิทยานิพนธ์ และลักษณะของหัวข้อวิทยานิพนธ์ก็จะสอดคล้องกับนโยบายการสนับสนุนของภาควิชาที่ต้องการให้นิสิตแต่ละสาขาวิชาเลือกทำหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เหมาะสมกับสาขาของตน

4. การเปิดรายวิชาเลือกในหลักสูตร ควรเปิดเพิ่มมากขึ้นตามความสนใจของนิสิต นอกจากนี้ยังมีบางรายวิชาที่นิสิตต้องการให้เปิดสอนทั้ง 2 ภาคการศึกษา เนื่องจากเป็นรายวิชาที่นิสิตต้องการเรียน แต่อาจเป็นเวลาที่สอนที่ตรงกับอีกวิชาหนึ่ง ทำให้ไม่สามารถลงทะเบียนเรียนได้ หรือตนเองเรียนรายวิชามากแล้วในภาคการศึกษานี้ แต่ในภาคการศึกษาต่อไป (โดยเฉพาะภาคการศึกษาที่ 4) ตนเองยังมีเวลาพอจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่สนใจได้อีก แต่ก็ยังไม่เปิดสอน

5. ถ้าหากภาควิชาวิจัยการศึกษาจะมีการปรับปรุงหลักสูตรตามแผนแล้ว เมื่อถึงระยะเวลาอันเหมาะสมก็ควรจะมีการศึกษาเชิงประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ในลักษณะ เช่นนี้ อีก เพื่อที่จะทราบประสิทธิผลของหลักสูตรใหม่ เปรียบเทียบกับปัจจุบัน